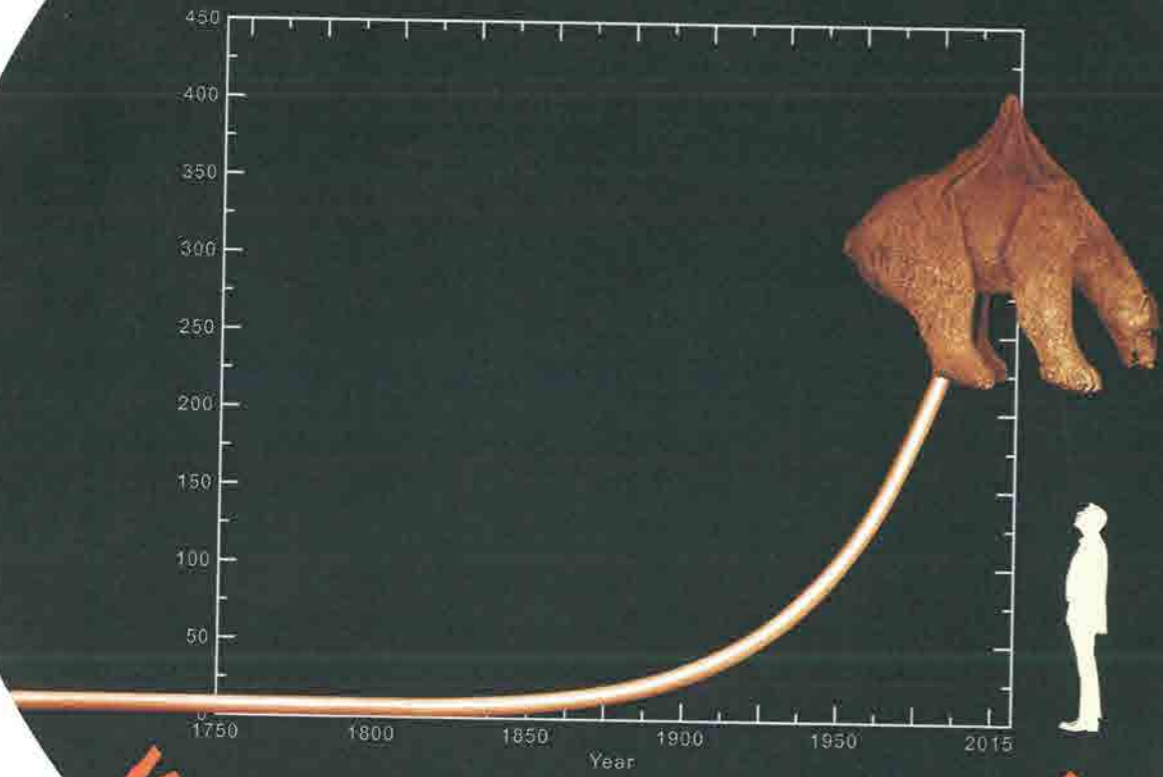

UNBEARABLE

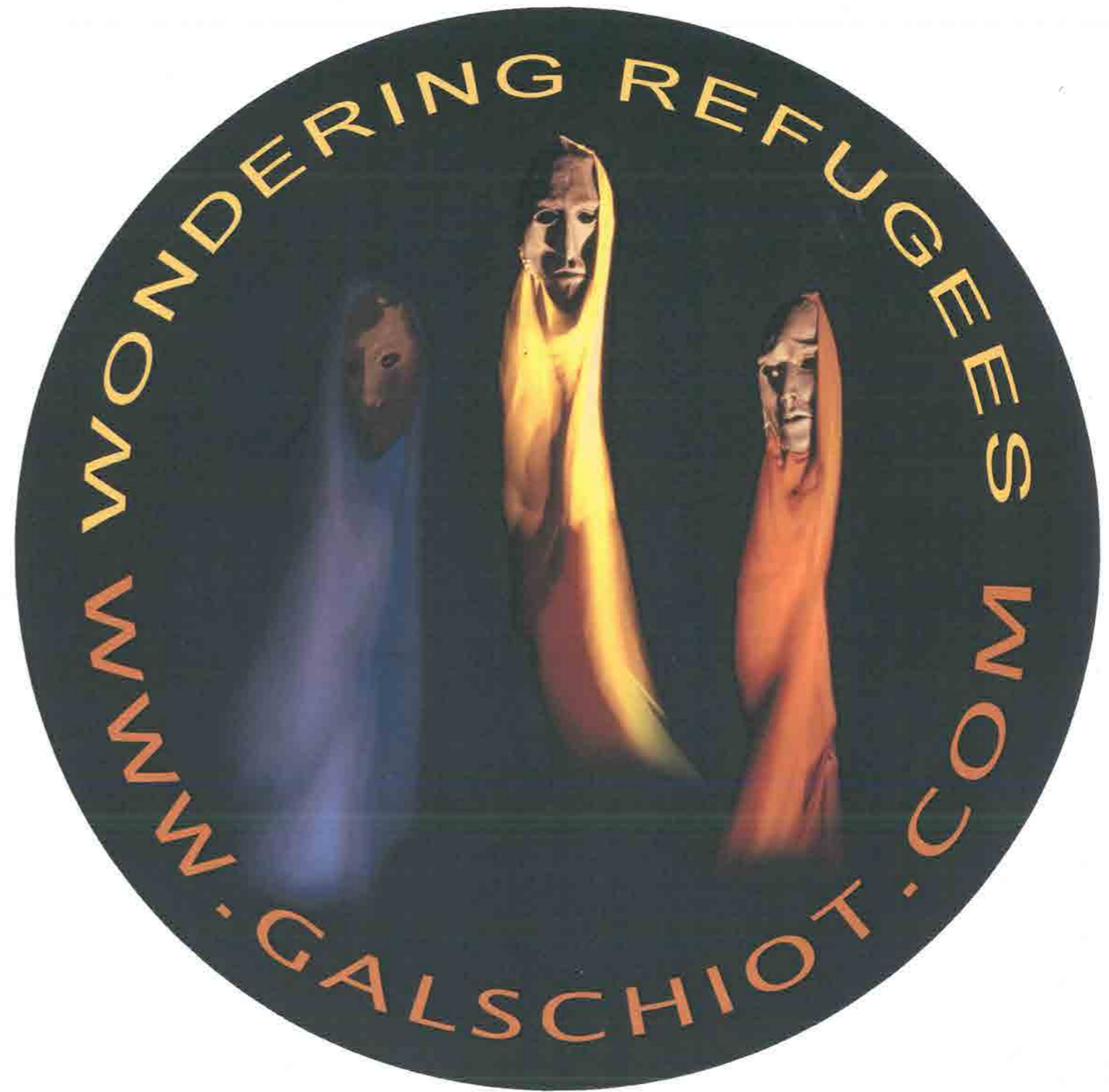
WWW.GALSCHIOT.COM

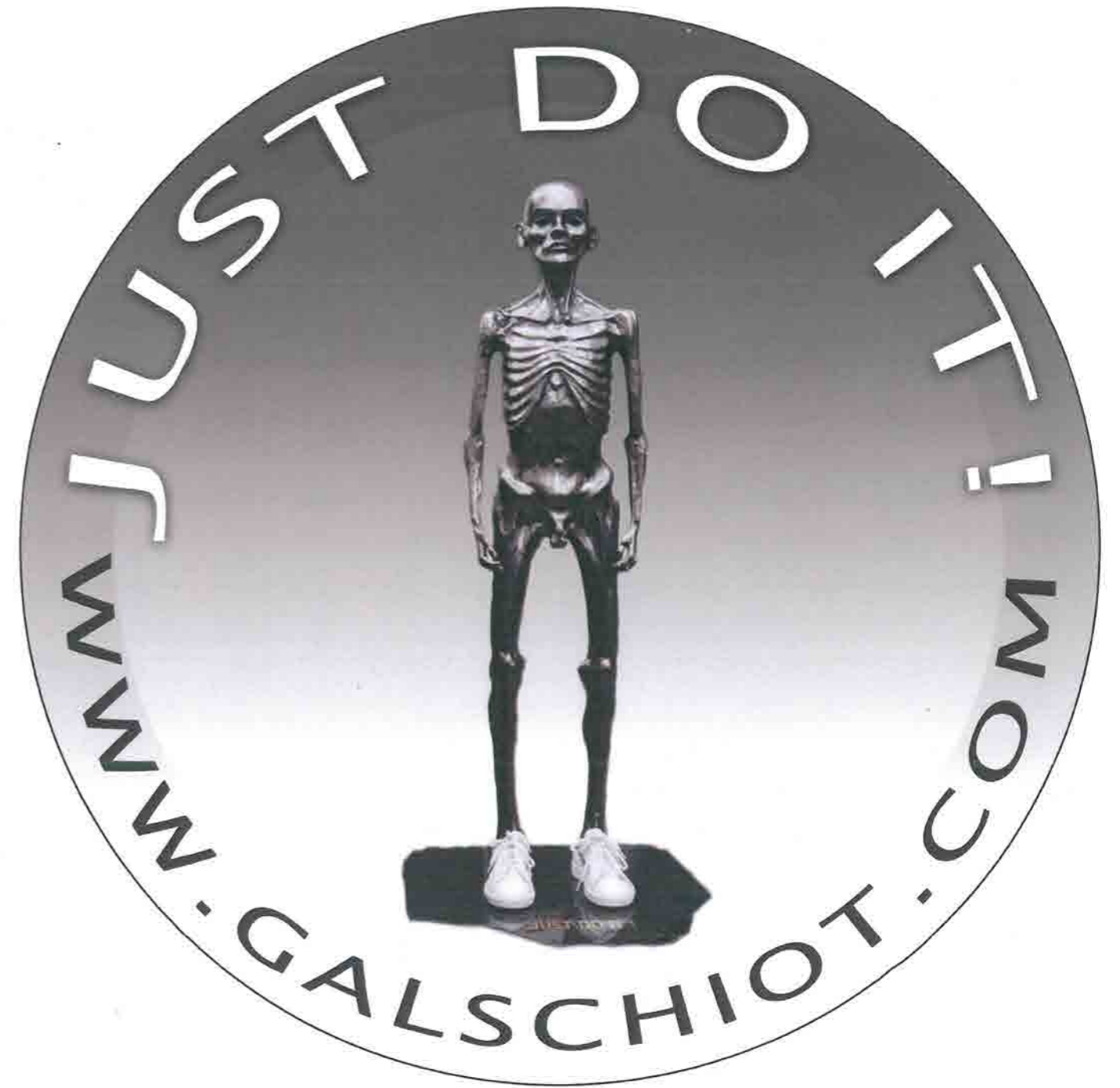
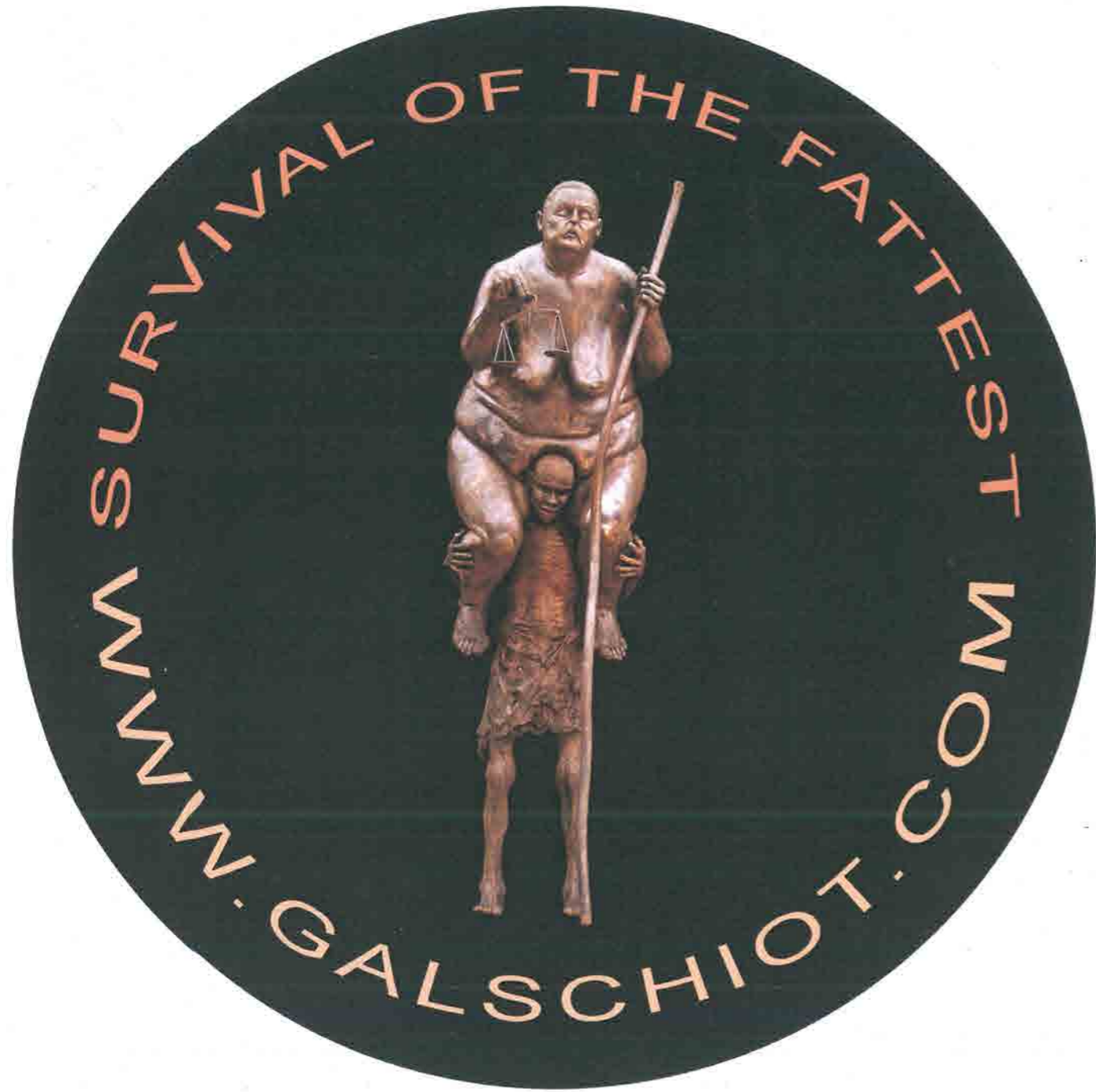

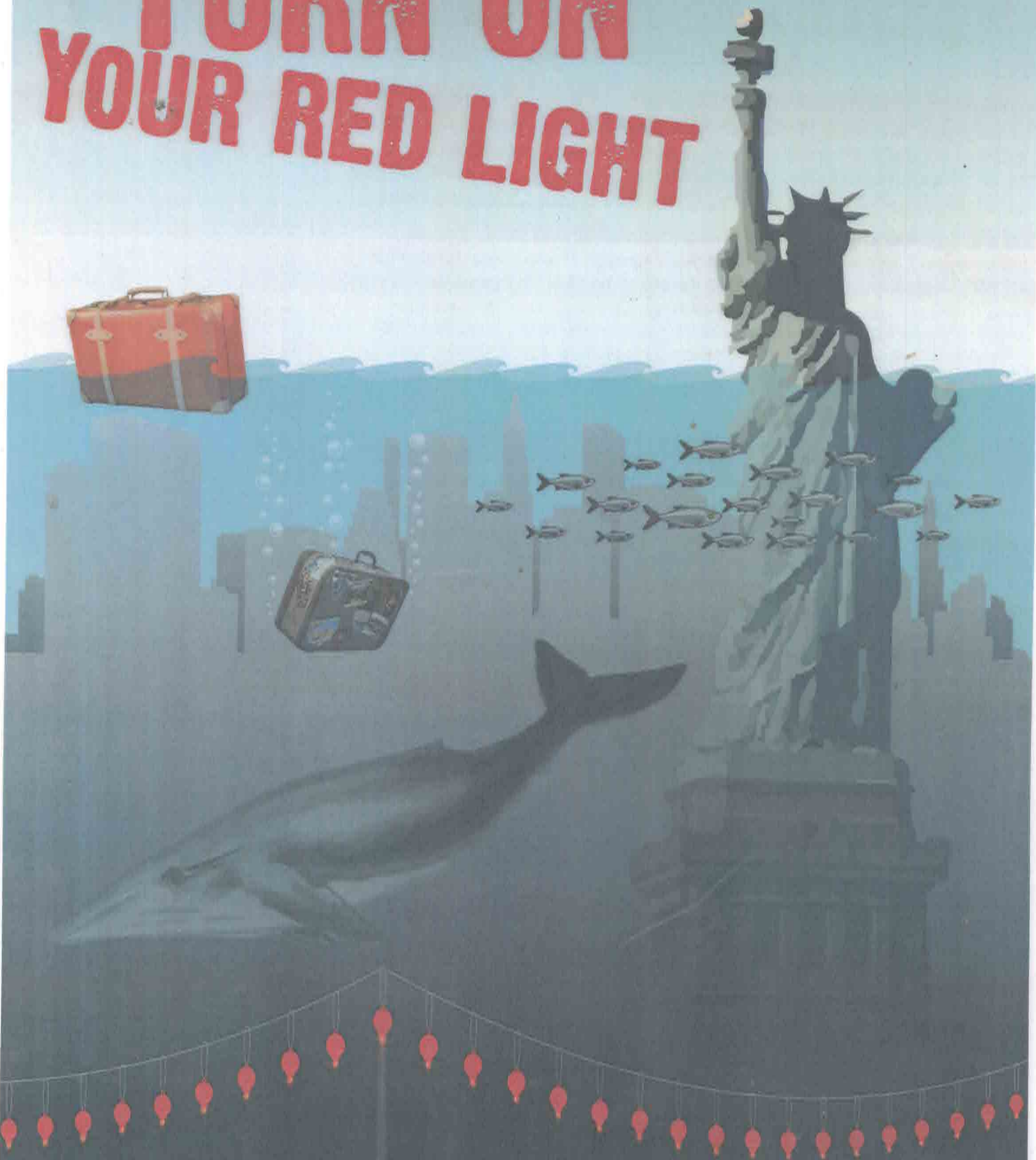

**TURN ON
YOUR RED LIGHT**

WWW.SEVENMETERS.NET

SURVIE DU PLUS GROS

*“Je suis assise sur le dos d’un homme.
Il s’enfonce sous le fardeau.
Je ferais n’importe quoi pour l’aider.
Sauf descendre de son dos.”*

(Justicia (déesse occidentale de la justice))

La sculpture 'Survival of the fattest' ("La Survie du Plus Gros") est un symbole des mondes riches (soit la femme obèse, 'Justitia') auto-complaisants de leur "vertu". Avec une balance dans sa main, elle s'assoit sur le dos d'un africain affamé (soit le tiers-monde), tout en faisant semblant de faire ce qui est le mieux pour lui.

Les changements climatiques sont causés par le monde occidental, mais ses conséquences frappent le tiers-monde le plus durement. Pourtant nous ne sommes pas prêts à renoncer à notre mode de vie ou réaliser de réels changements. Les pays pauvres sont, en comparaison avec le monde occidental, plus enclins à réduire considérablement leurs émissions de CO2. Encore trop souvent l'ouest fait valoir qu'il obtiendra des accords et des promesses de réductions de CO2 de la Chine, de l'Inde, de la Russie et d'autres pays qui émettent (et qui ont toujours émis) moins que le monde occidental.

La petite sirène est un conte de H. C. Andersen, et l'un des plus importants symboles au Danemark. C'est une partie de l'auto-compréhension du Danemark en tant que petite nation, accueillante, où la vie est agréable, et où nous faisons notre part pour aider le monde qui nous entoure. Il s'agit bien sûr d'un conte de fées.

Le monde occidental et les danois sont assis comme la sirène sur un rocher, ou comme la femme obèse, à distance de sécurité de l'eau. Heureux et assurés d'avoir les capitaux nécessaires pour éviter que les changements climatiques nous frappent. Pendant ce temps les Etats insulaires sont engloutis, tandis que des ouragans, des sécheresses, et des famines frappent le reste du monde, et en particulier l'Afrique. Mais nous sommes assis sur nos rochers, convaincus que les 200 millions de réfugiés climatiques prévus par l'ONU pour les 40 prochaines années ne nous affecteront pas.

Survival of the fattest (la survie du plus gros) est une partie de SevenMeters.net. L'objectif de cette initiative est de mettre l'accent sur les conséquences du réchauffement climatique par le biais d'installations artistiques diverses, qui peuvent être vues ci-dessous.

Les événements d'art SevenMeters mettront en évidence le changement climatique sous divers angles (du 13 novembre au 19 décembre)

- Le pouls de la Terre (à la station de metro du Bella Center) est une installation de lumières et une interprétation artistique de la Terre comme un organisme vivant. La station est éclairée par la pulsation d'une lumière DEL rouge, passant lentement du rouge au blanc, en suivant une courbe, en harmonie avec "le pouls" géologique de la Terre.
- Les réfugiés dans l'eau (à la station de metro du Bella Center) sont un groupe de sculptures de taille humaine, placés dans les fossés sous le metro. Ils sont aussi éclairés par la pulsation d'une lumière rouge.
- Le Messenger (à la station de metro du Bella Center) est une grande statue de bronze de 4 mètres de haut, représentant "un messenger" avec un rayonnement mythique.
- "Liberté de polluer" (Amager Fælled) Une réplique de 6 mètres de haut de la Statue de la Liberté, émettant de la fumée par sa torche. Elle est placée sur la grande colline près du Bella Center.
- Les réfugiés errants (par le Bella Center) sont des sculptures de 10 mètres de haut avec des masques de cuivre et de longues robes africaines de couleurs vives. Placées sur une zone semblable à la savane, elles rappellent les femmes réfugiés du Soudan.
- 'Balancing Acts' (Christiansborg slotsplads et ailleurs) sont 10 statues qui se balancent sur des poteaux de 7 à 15 mètres. Elles sont faites dans le cadre de la Décennie des Nations Unies pour l'éducation au Développement Durable (2005-2014) en association avec Eco-net.dk.
- La ligne 7 meter à Copenhague (seulement du 6 au 18 décembre) est une visualisation d'une hausse de 7 mètres du niveau des mers, qui sera une conséquence d'une fonte totale des glaces du Groenland. Une ligne de 24 km de lumières clignotantes rouges est placée 7 mètres au-dessus du niveau moyen de la mer, partout dans Copenhague, pour donner une idée de ce nouveau niveau de l'eau potentiel.

Le sculpteur Jens Galschiot est l'initiateur de SevenMeters.net. Galschiot est réputé pour ses nombreuses manifestations d'art provoquant une pensée, et qui mettent l'accent sur des problèmes mondiaux, voir www.aidoh.dk

SevenMeters.net

Contactez nous: Banevænget 22 - 5270 Odense N, Tel: 6618 4058 / 6170 3083, Fax 6618 4158, e-mail: mail@SevenMeters.net, Internet: www.SevenMeters.net

Jens Galschjot & Sevenmeters.net

Budbringeren

Budbringeren fortæller ved hjælp af to displays, hvor hastigt antallet af flygtninge stiger, og hvor meget CO₂-udledningen forøges dag for dag, time for time. Her kan man tale om direkte kommunikation, der er til at tage og føle på!

Fakta:

Klimaforandringerne er uforudsigelige. I Danmark er det muligt, at vi vil opleve bedre vilkår for turistindustri og landbrug. I resten er verden, specielt i verdens fattigste lande, vil konsekvenserne være klart negative. Mangel på rent drikkevand og jord, hvor der kan dyrkes afgrøder samt oversvømmelse af lavtliggende kystområder vil tvinge millioner af mennesker til at leve på med suite eller flytte - f.eks. til Danmark.

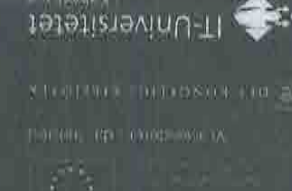
Kilde: EU-kommissionen 14. marts 2008

Dette værk bruger 43,2 kWh i udstillingsperioden (2 lamper af 25 W) (50 W x 24 timer x 3 dage)

I alt bruger hele udstillingen: 3986,9 kWh

CO₂-regnskab for udstillingen
(3986,9 * 0,5) = 1993,45 kg CO₂

g i o w i n g c i l i m a t e

FERIE I SYDFRANKRIG

Vi har et 120 m² ældre landhus, på en gammel vingård tæt ved Narbonne i Sydfrankrig. Huset ligger i et lavlands naturreservat ved Canal Robine imellem 2 store indlandssøer, der har forbindelse til Middelhavet. Området er et kendt fugleobservationssted med angiveligt 500 fuglearter bl.a. flamingoer og ibisser.

Der er ca. 4 km til de gode badestrande ved Middelhavet og 8 km til Narbonne. Nærmeste indkøbsmulighed er Gruissan ca. 3 km væk. Så det er nødvendigt at have en bil til rådighed.

Domænet, som huset er en del af, hedder ” Le Petit Tournebelle”. Vores hus er i 2 etager og består af : 2 stenterrasser med grillsted og have, en pejsestue, en kombineret stue med køkken og opvaskemaskine, et stort badeværelse med karbad og vaskemaskine og 4 værelser med i alt 6-8 sengepladser.

Da vi ikke bruger det hele tiden, lejer vi det ud, og huset er hovedsagligt ledig uden for sommerskoleferien. Prisen svinger fra 2000 til 3500 pr. uge alt afhængigt af tidspunktet. Der er rabat ved udlejning i længere tid. Det er f.eks. et strålende sted at skrive og tænke tanker, hvis man har brug for ro og natur.

Du kan se foto af stedet på <http://www.markus.dk/sydfrankrig/>

Venlig hilsen

Jens Galschiøt, Colette Markus og Randi Gredal
(Henvendelse til Colette Markus på telefon 2126 5257)

Le Petit Tournebelle

<http://www.markus.dk/sydfrankrig/>
Colette Markus Tlf 2126 5257

Le Petit Tournebelle

<http://www.markus.dk/sydfrankrig/>
Colette Markus Tlf 2126 5257

I

htt,
Col

Le Petit Tournebelle

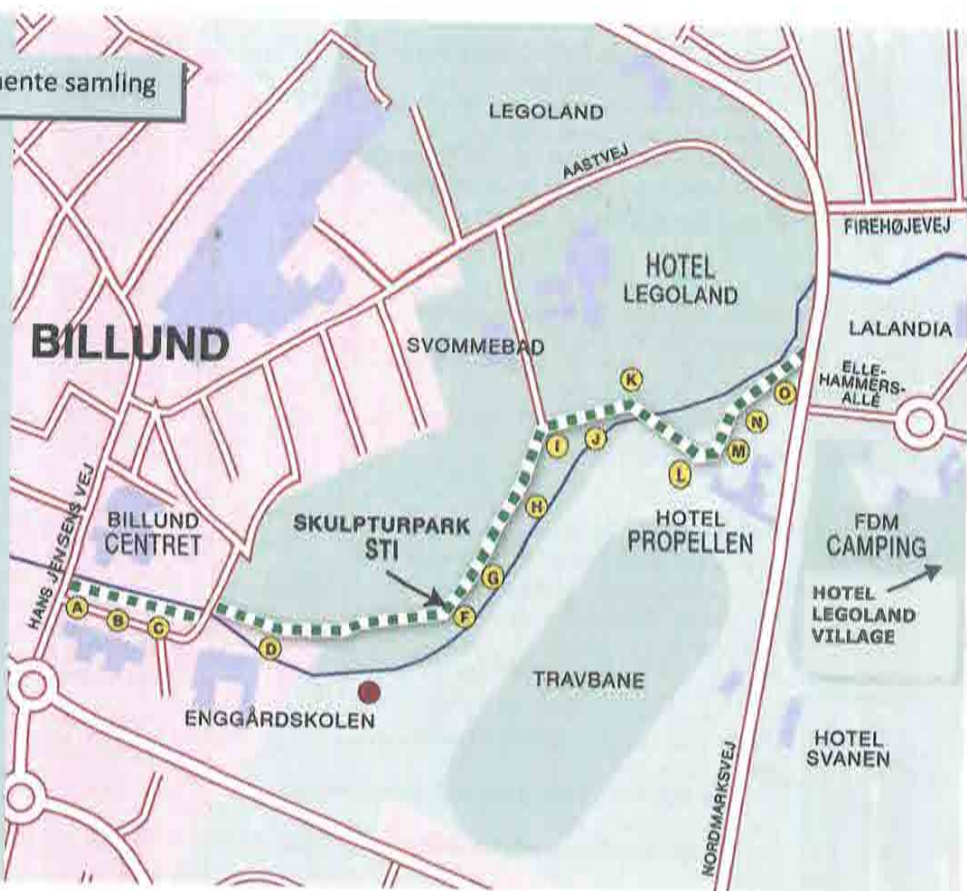
<http://www.markus.dk/sydfrankrig/>
Colette Markus Tlf 2126 5257

Le Petit Tournebelle

<http://www.markus.dk/sydfrankrig/>
Colette Markus Tlf 2126 5257

- Den permanente samling**
- A Velkommen i min verden
Pontus Kjermann
  - B Parkbænk IV
Ingvar Cronhamner
  - C Granit på søjler
Jens Chr. Jensen
  - D Havekonen
Lotte Olsen
  - E Endnu ikke realiseret
landartskulptur.
  - F Horisont
Thorikild Hoffmann
  - G Arken
Lis Andersen
  - H Pentagonia
Gunhild Rudjord og Esben Lyngsaa
  - I Tre legeskulpturer
Poul Bækthøj
  - J Divan
Claus Fisker Andersen
  - K Stjernedyret
Harvey martin
  - L Et møde
Hans August Andersen
  - M Stående figur
Keld Moseholm Jørgensen
  - N Indgang
Niels Peter Bruun Nielsen
  - O Drømme, leve lege
Thomas Kruse

SKULPTURPARK
BILLUND

SKULPTURPARK BILLUND
blev grundlagt i 1991 og har allerede 14 permanente skulpturer. Det er 5. gang, der gennemføres en Sommerudstilling. Parken ejes og vedligeholdes af Billund Kommune.

SKULPTURPARK BILLUND
was established in 1991 and already has 14 permanent sculptures. This is the Park's fifth summer exhibition. The Park is owned and maintained by the Municipality of Billund.

Tak til - Thanks to - Wir Danken

- Jens Galschiøt
- SYDBANK - Hovedsponsor
- Billund Savværk ApS
- BillundUgeavis
- Büchmann & Winther ApS

SOMMERUDSTILLING

Jens Galschiøt

19. juni - 15. september 2010

- **Survival of the Fattest, 2002** - Den virkelige verdens dobbelt-moralske Justitia-figur
Survival of the Fattest, 2002 - Enormous fat Justitia woman sitting on a very thin negroe
Survival of the fattest, 2002 - Enorme Fett Justitia Frau sitzt auf dem Rücken eines dünnen, verschlissenes, afrikanischen Mannes
- **Den lille prins, 1995** - Stor udsmykning over eventyret 'Den lille prins'
The little Prince, 1995 - Big ornamentation from the fairytale 'The little Prince'
Der kleine Prinz, 1995 - Big Ornamentik aus dem Märchen "Der kleine Prinz"
- **Tre vandkunste | å, 2010**
"Muserne", "De tre Gratier" og "Nornerne",
Three water sculptures in the stream, 2010
'The Muses', 'The Three Graces', and 'The Norns'
3 Wasserkünste im Bach, 2010
"Musen", "Die drei Grazien" und „Die Nornen"
- **Den lille pige med svovlstikkerne og mobiltelefon, 2005** Børneliv
The Little Match Girl, 2005 - Sitting little girl with matches and mobile phone
Das kleine Mädchen mit den Schwefelhölzern und Handy, 2005
- **I Guds navn, 2006**
Den gravide teenager
In the Name of God, 2006
The pregnant Teenager
In Gottes Namen, 2006
Der schwangere Teenager
- **Budbringeren, 2000**
Brugt til år 2000 kampagnen
The Messenger, 2000
Used for the jubilee 2000 campaign
Der Bote, 2000
Für die Kampagne zum Jubiläum 2000
- **Skjolde fra Sevilla, 1991**
I alt 22 skjolde til verdensudstillingen i Sevilla
Cocoon Shield, 1991 - A total of 22 copies for the World Exhibition in Sevilla
Wappen von Sevilla, 1991 - Insgesamt 22 Exemplare für die Weltausstellung in Sevilla

- **Totemmasker, 2003** - Store åndemasker inspireret af ansigterne på Påskeøen
Totem Masks, 2003 - Big spirit masks, inspired from the faces on Easter Island
Totem Masken, 2003 - Große geisterähnliche Masken, inspiriert von den Gesichtern auf der Osterinsel
- **Balanceakt, 2005**
Skulpturer balancerende på en stang
Balancing Act, 2005
Sculptures balancing on a pole
Balancing Act, 2005
Skulpturen balancieren auf einer Stange
- **Mareridt 2002**
Den indre svinehund og Fenrisulvene
Nightmare, 2002
The inner pig and dog Fenris
Alptraum, 2002
Der innere Schweinehund und der Fenriswolf
- **Den traumatiske engel, 2010**
The Traumatic Angel, 2010
Der traumatische Engel, 2010
- **Begravet kvinderøv, 2003** - Stor kvinderøv fra skulpturen 'Den fede dame'
Ass to Ass, 2003 - Large female ass, from the sculpture 'Survival of the Fattest'
Ass to Ass 2003 - Großer Frauenarsch, ein Teil von dem 'Survival of the Fattest "
- **Skamstøtten 1995** - En af de mest gribende skulpturer fra Galschiøts værksted
Pillar of Shame, 1995 - The Pillar of Shame sculpture is one of the most poignant pieces from Galschiøts workshop
Schandenstatue 1995
Eine der ergreifendsten Stücke aus Galschiøts
- **Frihed til at forurene, 2002**
Kopi af Frihedsgudinden
Freedom to Pollute, 2002
Copy of the Goddess of Liberty
Freiheit zu verschmutzen, 2002
Kopie der Freiheitsstatue

Velkommen til "Åbne Døre"

Kunstnere i Gentofte fortsætter successen med at invitere indenfor på værksteder og atelierer. I kunstneres egne omgivelser kan man få en snak og se på keramik, glas, foto, tegning, grafik, skulptur og maleri.

Vi glæder os til jeres besøg!

Mange hilsner fra:

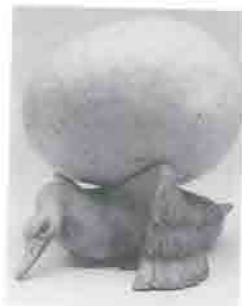
Ane-Katrine, Maria, Birgitte, Hanne, Signe, Jens, Ulrik, Charlotte, Anders, Kenn André, Karen og Birthe

"Kunst er ganske vist ikke livets brød, men dets vin."
(Chat, Leon Ptu)

Ane-Katrine von Bülow
Keramisk formgiver

Temaet er design til hverdagsbrug. Arbejderne er udført i en stram geometrisk formgivning i mindre serier. Materialet er porcelæn. Dekorationen er serigrafisk overført ornamentering der forandrer, udfordrer og forholder sig størrelsesmæssigt til formen.

Maria Cecilia Torstensson
Keramisk formgiver

Arbejder med større unika, håndmodellerede værker, samt skulpturel keramik. Har siden 98 været engageret hos Royal Copenhagen og har netop afsluttet et projekt der er blevet lanceret i februar 01

Birgitte Nehm
Keramisk formgiver

Arbejder med vaser skåle og kopper. Glæden ved unikke brugsting til hverdagsbrug er en vigtig del af baggrunden for arbejde med leret, der fortrinsvis er porcelæn. Formerne er enkle og glasuren, farverne og stofligheden er en vigtig del af udtrykket.

Hanne Galschiøt
Sofievej 29
2900 Hellerup
Tlf. 39621362

Hanne Galschiøt
Billedkunstner

Udstiller malerier og "Syede Gouacher". Disse er inspireret fra den virkelige verden. De spænder vidt i deres motivverden. Kompositionen er stram med elementer af mønstre og geometriske former. Huset er transformeret til galleri med plads til et par gæster.

Gæst:
Signe Galschiøt
Fotografi

Arbejder med sort/hvid fotografi. Primært dokumentariske stemningsbilleder fra sine rejser i Frankrig.

Gæst:
Jens Galschiøt
Skulptør

Arbejder med broncheskulpturer af beklædningsgenstande. Kendt for sine internationale happenings "Den indre svinehund" og de 8 m høje skamstøtter i Hong Kong, Mexico og Brasilien. Viser i dette regi et udvalg af mindre skulpturer.

Ulrik Hoff
Hellerupvej 7
2900 Charlottensborg
Tlf. 39621362

Ulrik Hoff
Maler

Viser sit atelier, skitser og malerier frem. Billederne skildrer den danske natur malet med en eminent farveholdning i flader og linier. Har undervist på FOF i Gentofte i en årrække.

Gæst:
Charlotte Hoff
Tegner og grafiker

Er uddannet fra Danmarks Designskole (1986 - 91) Har boet og arbejdet i Paris.

3 dages udstilling med 3 gange Galschiøt

på Sofievej 29
18. 19. 20. maj

2900 Hellerup
(se folder)

hvor vi byder på
sand, sandwich og
sandkage – og lidt til at slukke tørsten

- og ikke mindst
malerier, fotos og skulpturer

Spor i sand Udsnit af Syede Gouache 25 x 52

Hanne Galschiøt
Sofievej 29
DK 2900 Hellerup
Telf: +45 3962 1362
Fax: +45 3962 5582
E-mail hg-ian@mail.tele.dk
[www.ArtGuideDenmark.dk/Hanne Galschloet](http://www.ArtGuideDenmark.dk/Hanne_Galschloet) (vend)

Galschiøts fascination

Billedhuggeren Jens Galschiøt arbejder i spændingsfeltet mellem skønhed og gru. Efter Svinehunden og Skamstøtten har han skabt Den Grimme Ælling.

Det helt rigtige tema

Helt fra dreng blev billedhuggeren Jens Galschiøt grebet af H.C. Andersens berømte eventyr om Den Grimme Ælling.

For 8 år siden blev han bedt om et udkast til en statue, tiltænkt pladsen ved Fattigskolen i Overgade 19. Tankerne blev ret hurtigt ledt hen til det eneste ene sekund, hvor Den Grimme Ælling ser sig selv i vandspejlet som svane.

Sekundet før tror den, at den skal dø, da de to svaner kommer imod den med brusende fjer. Den bøjer sit hoved og venter døden.

Men, men, men... den er en svane.

H. C. Andersen jubler i sin eventyrfortælling over denne opdagelse, og så skriver han den berømte sætning: *Det gør ikke noget man er født i en andegård, når bare man har ligget i et svaneæg.*

Gisningerne har lige siden været mange, hvad denne sætning skulle betyde. Er det histo-

rien om H. C. Andersens eget liv fra fattig skomagerson til verdensberømt digter. Eller er det jeg-er-en-gemt-af-vejen-kongesøn, han antyder. En teori der for år tilbage blev heftigt diskuteret i lærde kredse.

Eller er sætningen blot en slags åndelig vejledning for søgende sjæle. At uanset hvor vi er født, så er vi for Gud smukke som svaner. Vi skal blot selv opdage og erkende vores sjæl.

Det er ikke til at vide. Men under alle omstændigheder er det et smukt eventyr med mange gode pointer, som man kan lære af. Det er et eventyr, der går til hjertet. Således også til Jens Galschiøts hjerte.

Men statuen af Den Grimme Ælling blev ikke til noget, og så sov den tornerosesøvn.

Lige til fællestillidsmand Mogens Madsen hørte om ideen.

Eet eneste besøg hos Jens Galschiøt var nok, så var han helt fortabt, lod sit gode hjerte løbe over til kollegerne i Medarbejderfondens bestyrelse, hvor

man ledte efter en gave til Micro Matics 50 års jubilæum.

Efter et visit hos Jens Galschiøt var udvalget hurtigt enige. Man havde fundet den rigtige statue med det helt rigtige tema – Den Grimme Ælling.

Din indre svane

Galschiøt siger om eventyret Den Grimme Ælling: *Det er dette splitsekund, hvor den grimme ælling kigger sig i vandspejlet, jeg har forsøgt at fastholde i skulpturen. For mig er dette det mest betydningsfulde øjeblik i historien og forløsningen.*

Og han fortsætter med vægt på hvert eneste ord: *Symbolet er massivt og kan umiddelbart overføres til vores eget liv og relationer til omverdenen. Selvom Janteloven fortæller, at du ikke er noget, skal du ikke tro den, men finde din indre svane og lære at acceptere og holde af den, synes historien at fortælle. Og for at gøre dette, bliver du nødt til at se dig selv i øjnene. Denne sandhed er tilsyneladende banal, men er*

nok noget af det vanskeligste at gøre. Mange mennesker lever et helt liv og går i døden uden at opdage deres eget selvværd.

Jens Galschiøt holder en kort pause og funderer videre: *Filosoffer fra Kierkegaard til Sartre og poeter fra Andersen til Tolkien har brugt store dele af deres liv til at beskrive netop dette skisma. Som Andersen siger til sin mor i 1819 allerede ved afrejsen fra Odense: Først går man så grueligt meget ondt igennem, - og så bliver man berømt. Han havde lagt mærke til, at mange berømte mænd havde været fattige først. Det er måske netop dette det gruelige, man går igennem, der gør en til et helstøbt menneske, og hvem ved, måske er gruen en forudsætning for at blive en smuk svane - og berømt.*

Fjerenes mindste detaljer

Jens Galschiøts store fascination for fuglenes fjer skinner tydeligt igennem, ligesom hans fascination for tøj og men-

neskikkelser gennem årene har gjort.

Galschiøt er et stærkt sanseligt menneske, der registrerer selv små bevægelser og krølletthed i det tøj vi bærer.

Han skaber ud fra denne sanselige erkendelse nogle utroligt smukke og nærmest eftertænksomme skulpturer.

Og han ser nogle grundformer og bevægelser og omsætter det til skulpturens sprog, hvad enten det er en strikket bluse, en kjole i sving eller et par krøllede jeans. Det lykkes ham at

transformere det levende tekstile udtryk over i bronzens faste form på en måde, der giver hans skulpturer den fornemmelse af liv og bevægelighed, der er afgørende. Man ser tøjet, man fornemmer kvinden i tøjet - uden at hun er der.

Som Galschiøt forvandler tøjets lethed til bronzeskulptur, således har han også forvandlet svanens fjerdragt.

Hver enkelt vingefjer er støbt for sig, sat sammen så vingerne får denne nærmest beskyttende bevægelse, fra at bøje hove-

det og skjule øjnene i dyb ulyksalighed, til denne fejende opadsvingende bevægelse, da den ser sig selv i vandets klare spejl - dette enestående splitsekund fra død til liv, til jubel, da den jublende erkender sig selv - som svane.

Ser man godt efter på svanefjerene er selv de mindste detaljer, hver eneste streg, hver luftig fornemmelse, alt hvad der gør en fjer til en fjer aftegnet i bronzen, som om man lige har samlet den op og strøget den let med hånden. ■

Workshop:
»Smykkesmeden«
Jens Galschiøt Christophersen
Ejlskovsgade 20
DK-5000 Odense C
Tlf. (+45) 66 14 00 58
Telefax (+45) 66 14 04 95

Private address:
Jens Galschiøt Christophersen
Alexandragade 4
DK-5000 Odense C
Tlf. (+45) 66 14 40 38

SCULPTURE

»Prioress«, Copper. 65 × 35 cm.

»Arabic Mann«, Copper. 75 × 30 cm.

Jens Galschiøt Christophersen

»Torso«, Copper. 40 × 25 cm.

»Torso«, Copper. 40 × 25 cm.

In my workshop at Odense my colleagues and I work on the construction, casting and finishing of my sculptures and my own unique style of silver jewellery. We work with all shapes and sizes: from a miniature ram's head 5×5 mm, to copper fountains weighing several tons.

I express myself mostly in naturalistic and organic forms and won't deny that I am greatly inspired by the Spanish architect Antonio Gaudí and the semi-occult and organic art styles of the Jugend-era. My expressions are often characterised by surrealistic twists of form and archetypal concepts. These are often built up around a few almost banal but strongly symbolic pictures, e.g. half-humans that emerge integrated (»The Berlin Monument«), solid steel shields with soft protruding dark faces (exhibited at The World Exhibition, Seville, Spain 1992). Moreover, I attempt to communicate my fascination for life's little daily miracles. By capturing and re-creating these experiences in copper, I create such an effect so as to compel us to visually re-assess our surroundings. I'm particularly fascinated by costume. I try to allow the costume to retain its own aura while at the same time preserving the body's presence as an essential part of sculpture. Drapes have a particular fascination for me. These mysterious folds rippling from the body seem to have a short life of their own in the instant of

a motion of the body. It is these short flashes of beauty and intimacy that I attempt to capture in my sculptures. In many of these, I work with the emptiness as an integral part of the experience; for instance, by releasing my costume sculptures from their human content, or by letting my sculptures be wrapped within a veil of material. In this way, the observer, aided by his own fantasy and scope of imagination, can mentally 'fill in' the void with his own impressions.

My point of view is that no work of art can reach the human fantasy to the hilt, and if I can permit my sculptures and the fantasies of the observer to synchronise, then I have indeed achieved my aim.

Whether this is worthwhile art or not, is of no great concern (or rather, I am partly disinterested). My sculptures create themselves and reflect the way I experience life and the world around me, and this alone is what really matters. One of my children once remarked on observing one of my sculptures taking shape, »Yes, that's how it should look. Now there's a story to it«. Maybe that's what I want to be, a story-teller!

If you are interested in my sculptures and would like some more information, you are welcome to contact me at my workshop.

Kunstnerisk rundtur

på H.C. Andersen Hotel

Et par ord med på rundturen...

For et par år siden besluttede vi at investere i kunst, der har relation til den gamle eventyrdigter som vort hotel er opkaldt efter. Vi har siden valgt at præsentere vore gæster for især fynske H.C. Andersen-fortolkninger, der er skabt af fynske kunstnere som Jens Galschiøt og Carsten Rudolfsen, men der er også smukke værker af Bentemarie Kjeldbæk og Carl-Henning Pedersen.

Må vi invitere dig med på en kunstnerisk tur rundt på hotellet og i denne folder give dig et par ord med på vejen om kunstnere og kunstværker?

En ventende Andersen tager imod

Foran hotellet tager Andersen selv imod – siddende på en bænk og som en anden hotelgæst ventende på sin drosche med datidens typiske rejseudstyr i form af høj hat og rejsetaske. Værket er skabt af den fynske

Træd indenfor...

Går vi ind i hotellet, ind i foyeren, og vender os mod højre, står der en miniatureudgave af Jens Galschiøt's "Fortællebrønden". Det imponerende værk får en diameter på 10 meter – og der er allerede mange forslag til, hvor i byen "Fortællebrønden" skal placeres. Skal den stå på Sortebrødre Torv? Eller eventuelt foran det nye kulturhus?

Carsten Rudolfsen er den anden fynske kunstner, vi møder i foyeren, hvor vi finder hans bud på eventyrene Kejserens Nye Klæder og Den Standhaftige Tinsoldat samt en profil af H.C. Andersen selv. I alt har Carsten Rudolfsen lavet 45 malerier og 75 tegninger til hotellet, der – udover de tre i foyeren – ses i alle hotellets konferencerum og på hotellets gange.

Rudolfsen har en ambition om at lade malerier og tegninger give gæsterne en oplevelse med på vejen, når de bruger hotellets faciliteter. Samtidig fortæller han Andersens eventyr i "en afsluttet form", hvor historien i hvert konferencerum kan "læses" fra start til slut. Eller som Rudolfsen selv siger "...fra æg til svane".

kunstner Jens Galschiøt, der verden over er kendt for sine ofte provokerende kunstværker og deres fokus på problemstillinger i den 3. verden. Figuren er lavet, så den kan holde til, at både store og små kan kravle rundt på den – og det gør de.

Tre eventyrlige søjler

På den anden side af hotellets indgang, har Galschiøt i tre søjler gengivet tre af H.C. Andersens mest kendte eventyr. Den Standhaftige Tinsoldat, Klods-Hans og Den Lille Havfrue er genfortalt med alle de finurlige detaljer og alternative, personlige tolkninger, der er så typiske for Galschiøt. Senere i denne folder præsenteres under titlen "Andersen på hovedet" flere af de mange, sigende detaljer ved søjlerne. Detaljer, der er med til at sætte både H.C. Andersen, hans eventyr og Galschiøts egen kunst i et nyt perspektiv.

Den fynske kunstner Carsten Rudolfsen kom helt tæt på den fynske digter, da H.C. Andersen Hotel bestilte 45 malerier og 75 tegninger til udsmykning af hotellet. For Rudolfsen blev det et bekendtskab med Andersen på både godt og ondt i det år, arbejdet stod på.

– Det første, jeg gik i gang med, var at finde de 75 H.C. Andersen-citater, jeg ville illustrere. Derfor læste jeg alle eventyrene og bestemte mig for, at illustrationerne skulle være en form for illustration af citaterne, der var transformeret ud af teksten, fortæller Carsten Rudolfsen om sit arbejde med Andersen-illustrationerne.

– Jeg valgte samtidig at arbejde med kendte eventyr, fordi det skulle give folk en genkendelighed. Samtidig isolerede jeg historierne fra rum til rum, så man lige kan nå at læse det enkelte værk, inden man er videre. Det er for eksempel den grimme ælling fra æg til smuk svane.

Jens Galschiøt:

Andersens arketyper

"...en Andersen på rejse"

Jens Galschiøt er verden over kendt for sine ofte uortodokse og bevidst provokerende kunstværker, der både vækker opsigt og giver stof til eftertanke.

Det gælder også de H.C. Andersen-værker, Jens Galschiøt har skabt til H.C. Andersen Hotel. Her lader han blandt andet "en anderledes Andersen" tage imod gæsterne.

– Det var hotellets bestyrelse, der spurgte, om jeg ikke ville lave en udsmykning til hotellet. De havde en ide om et relief af en siddende Andersen. Jeg valgte dog at lave en Andersen-figur, der sidder og venter på droschen. En Andersen på rejse, fordi "... at rejse er at leve". Figuren har så vist sig at være en rigtig god fotografiskulptur og sjov for folk, der gerne vil fotograferes sammen med Andersen, fortæller Jens Galschiøt med et smil om sit alternativ til den evigt oplæsende Andersen, der så ofte er vist.

Det skønne og det uskønne

For multikunstneren Jens Galschiøt er der ingen tvivl om, hvad der rent kunstnerisk motiverer ham – og hvad der også i arbejdet med HCA-figurene var med til at gøre en forskel:

– Jeg har to ting i mit hoved. På den ene side en frustration over verden og min egen placering i den. Jeg vil ikke acceptere en verden, hvor der ikke er en bedre balance. Det ødelægger simpelthen min integritet som menneske. Omvendt arbejder jeg på den anden side med det skønne. For eksempel med alle mine dejlige kvindefigurer. Det er modsætningerne mellem det uskønne og det skønne. Jeg laver noget, der er kønt og noget, der smerter. Det er der jo i høj grad også i H.C. Andersen.

– Jeg betragter kunst som sprog. Som en af de forskellige former for sprog, vi mennesker har. Det sprog, der kommer ud af munden,

Jens Galschiøt:

Andersens arketyper

"...en Andersen på rejse"

Jens Galschiøt er verden over kendt for sine ofte uortodokse og bevidst provokerende kunstværker, der både vækker opsigt og giver stof til eftertanke.

Det gælder også de H.C. Andersen-værker, Jens Galschiøt har skabt til H.C. Andersen Hotel. Her lader han blandt andet "en anderledes Andersen" tage imod gæsterne.

8

– Det var hotellets bestyrelse, der spurgte, om jeg ikke ville lave en udsmykning til hotellet. De havde en ide om et relief af en siddende Andersen. Jeg valgte dog at lave en Andersen-figur, der sidder og venter på droschen. En Andersen på rejse, fordi "... at rejse er at leve". Figuren har så vist sig at være en rigtig god fotografiskulptur og sjov for folk, der gerne vil fotograferes sammen med Andersen, fortæller Jens Galschiøt med et smil om sit alternativ til den evigt oplæsende Andersen, der så ofte er vist.

Det skønne og det uskønne

For multikunstneren Jens Galschiøt er der ingen tvivl om, hvad der rent kunstnerisk motiverer ham – og hvad der også i arbejdet med HCA-figurene var med til at gøre en forskel:

– Jeg har to ting i mit hoved. På den ene side en frustration over verden og min egen placering i den. Jeg vil ikke acceptere en verden, hvor der ikke er en bedre balance. Det ødelægger simpelthen min integritet som menneske. Omvendt arbejder jeg på den anden side med det skønne. For eksempel med alle mine dejlige kvindefigurer. Det er modsætningerne mellem det uskønne og det skønne. Jeg laver noget, der er kønt og noget, der smerter. Det er der jo i høj grad også i H.C. Andersen.

– Jeg betragter kunst som sprog. Som en af de forskellige former for sprog, vi mennesker har. Det sprog, der kommer ud af munden,

te og musikken. Hvorfor kan vi for-
 lide og græde over et Mozart-
 t og billedkunst er også sprog
 or det handler om følelser,
 ion og kærlighed. Jeg synes, det
 t at lave noget, som folk kan
 til og få billeder af.

Andersen på hovedet

Som kunstner er Jens Galschiøt på mange måder så forudsigeligt uforudsigelig. Så inderligt ligeglad med vedtagne normer – eller måske netop så konsekvent optaget af dem i sit engagerede opgør med dem. Således også når det gælder de kunstværker, han har skabt til H.C. Andersen Hotel. Her har han (naturligvis) sat Andersen på hovedet og digterens verdenskendte eventyrunivers af arketyper på den anden ende.

På den ene side af indgangen til H.C. Andersen Hotel har Galschiøt valgt at fremstille en rolig, næsten afbalanceret eventyrdigter, der betragter sit værk i form af den resterende udsmykning omkring hotellets indgang. Det er en Andersen, der læner sig tilbage – ventende, rejsende og nydende den ro, det gav ham, når han var på rejse og var langt væk fra det småborgerlige, danske miljø, han så gerne ville være en accepteret del af. Men det er også en Andersen, der inviterer betragteren med på en kreativ og eventyrlig

rejse – denne gang med Galschiøt som en uortodoks rejsefører. En rejsefører, der lader de snoede, integrerede eventyrfigurer og diverse randfigurer give og tage noget fra hinanden i de tre søjler til højre for indgangen til hotellet.

Tinsoldatens genvordigheder

Den første af søjlerne, der er placeret tættest på indgangen, er Den Standhaftige Tinsoldat. Den tapre, etbenede soldat, der forelsker sig i den smukke, "étbenede"

balletdanserinde, men som skal så grueligt meget igennem, før han igen forenes med sin hjertenskær. Han falder ud af vinduet, sættes på tur i papirbåden, ryger i kloakken, jages af en rotte, spises af en fisk og lander atter i det samme hus, da den fangede fisk gøres klar til spisebordet, og tinsoldaten dukker op af dens indre. Han når lige at se sin danserinde, før han bliver kastet i ovnen. Og en trækvind blæser danserinden, der jo var lavet af papir, ind i ovnen, hvor parret brænder sammen. Tinsoldaten ender som et lille hjerte, der på Galschiøts søjle er vist med en guldklump nederst på søjlen.

2 af 2

72

Den klodsede bejler og smagsdommerne

På den anden af søjlerne bliver der bejlet til prinsessen. Klods-Hans og hans brødre er som bekendt blandt bejlerne, men hvor brødrene ankommer standsmæssigt og til hest, så må Klods-Hans nøjes med sin gedebuk. Sammen med både Klods-Hans og gedebukken er også kragen med på eventyrssøjlen. Den krage, som Klods-Hans foreslår prinsessen, at de kan stege. Og midt i det hele får prinsessen sit smækkys af den overraskende bejler, mens oldermændene sidder foroven og undrer sig, mens de med embedsmandens præcision noterer hændelse ned.

På H.C. Andersens tid var det almindeligt, at personer som forfatteren ikke kunne lide var skrevet ind i eventyrene. Den tradition har Jens Galschiøt med vanlig humor valgt at drage ind i sine søjler. Derfor finder vi også nederst faderen, der ikke ville lade Klods-Hans få en hest til sin bejleretur. Ansigtet på faderfiguren tilhører rektor Meisling – den forhadte rektor på skolen i Slagelse, der ikke behandlede H.C. Andersen godt. Brødrene er Johan Ludvig Heiberg og Søren Kirke-

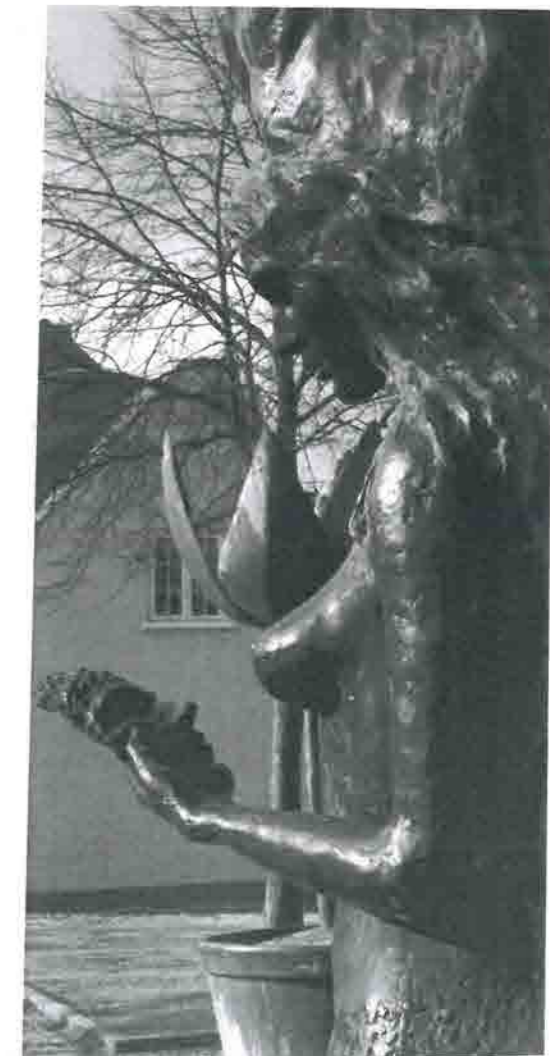
gaard, der begge sidder og klamrer sig til deres bøger. Ingen af dem regnede Andersens skrivelier for noget. Øverst blandt oldermændene ses Molbech, der var en hård kritiker af Andersen. Han sidder sammen med fem andre smagsdommere. Og smagsdommeri kender vi jo stadig til. Gad vide, om ikke den ene eller anden af de nutidige af slagsen kan genkende sig selv i Galschiøts værk?

Trist og tragisk

Den tredje søjle er en trist historie om en kærlighed med meget svære vilkår. Det er historien om Den Lille Havfrue, der forelsker sig i den prins, hun redder i land efter et skibsforslis. Da han er bragt op på land, sætter hun sig på en sten på stranden, men inden prinsen vågner dukker en anden pige op og prinsen tror fejlagtigt, at hun har reddet hans liv. Havfruen kan ikke glemme prinsen og beder den onde havheks om hjælp til at komme på land. Heksen indvilliger i at hjælpe ved at give havfruen ben. Til gengæld skal hun ofre sin tunge! Den umælende havfrue kommer på landjorden, bliver ansat på slottet og danser sig til prinsens opmærksomhed. Han synes, hun er det mest fantastiske, han nogensinde har set – men leder alligevel stadig efter den pige, som han tror har reddet ham.

Prinsen finder den anden pige og vil gifte sig med hende. Ifølge spådommen skal havfruen nå at slå ham ihjel, hvis hun ikke selv skal dø. Hendes fem søstre dukker op til overfladen med en kniv, hun kan bruge, for så kan hun leve de næste 300 år sammen med dem. Havfruen kan ikke få sig selv til at gøre det,

74

reason

Free Minds and Free Markets

Inside Obama's Hologram
Sarah Palin: Myth Alaska
Congress' Phony Price Tags
Starbucks' Midlife Crisis

Climate Crackup

A breakdown in Copenhagen saves a divided world from carbon rationing.

March 2010
Volume 41, No. 10

We invite your comments at
letters@reason.com

I'd be

13

Artifact

Reading a Sculpture

Jesse Walker

JENS GALSCHIOT'S *Survival of the Fattest*, displayed in Copenhagen Harbor during the global climate conference, features an obese Justitia on the shoulders of a frail African. There's an inscription: "I'm sitting on the back of a man. He is sinking under the burden. I would do anything to help him. Except stepping down from his back."

In an explanatory statement, Galschiot declared that "climate changes can only be stopped if the

Western World starts massive investments in energy free of CO₂ and sustainable production." But you could easily find a different message in the figure, one that encapsulates the developing world's objections to international climate controls. The statue shows a West that industrialized, grew rich and fat, then passed regulations that restrain everyone else. Message to the climate conference: Lay off.

That isn't far from Galschiot's original intent. When the statue was first unveiled, it was a protest against the West's hypocritical trade rules.

"Our chanted free trade is full of restrictions in defence of our privileges, while the third world is kept in misery," the artist explained in 2004, adding that "European dairy cattle receive two dollars per day through subsidies while one fifth of the world's population live from one dollar a day." If Galschiot wants to reinterpret his work for the climate debate, that's his right. But one rereading is as good as another. ■

Jesse Walker (jwalker@reason.com) is managing editor of *reason*.

Den 62-årige brasilianskfødte forfatter Paulo Coelho er bl.a. De Forenede Nationers "Messenger of Peace". Hans 26 bøger er solgt i 159 lande – p.t. 110 millioner bøger. Mest solgte portugisisk-sprogede forfatter nogensinde.

NIELSEN & NIELSEN

Interview med Dansk-Brasilianeren Jens Olesen:

Brasilien

Pelé

rio2016
CIDADE CANDIDATA

Af redaktør
Benny Nybo

Hvad tror du, at Brasilien og Rio de Janeiro får ud af at få OL i 2016?

OL2016 i Rio de Janeiro er for Brasilien noget meget stort. Det er nok første gang, at Brasilien er blevet anerkendt som en verdensnation, der kan arrangere store internationale arrangementer. Det vil skabe mange nye arbejdspladser i Rio, hvor der skal bygges bedre infrastruktur med metro og busbaner, store stadions og andre sportsfaciliteter, nye hoteller m.m. Det vil betyde, at den meget store arbejdsløshed i Rio kan nedbringes. Mange unge vil få chancen for at være med i noget meget, meget stort for Brasilien - OL 2016. Så det betyder mere fokus på Brasilien, mere arbejde og mere stolthed. For sponsoreres vedkommende er der traditionelt 10 store OL-sponsorer bl.a. Coca Cola, Panasonic, Gillette osv. Men dem der vil få fordel af OL er alle byggefirmaer-

Udkast til OL-faciliteterne i Rio

ne og håndværkerne og så bliver det jo IT-folkene og TV-stationernes store paradis, når denne verdensomspændende sportsbegivenhed skal transmitteres ud til hele jordens befolkning.

Hvad kommer det til at betyde for Brasilien økonomisk set i lyset af den globale finanssituation?

Der er ingen tvivl om, at Brasilien ikke har haft det så hårdt, som så mange andre nationer under den globale finanskrisen. Brasiliens økonomi er vokset i 2009 med omkring 2 %, i 2010-11 regner vi med 5,5 % og 6-7 %. Så Brasilien går fremtiden i møde med meget stor optimisme, og det bygger på, at Brasilien har alting selv. Økonomien er ved at komme i gang. De er begyndt at få en ny forbrugergruppe som C-klassen og D-klassen med ind. Det er det nye potentiale. Der er næsten 200 millioner indbyggere i Brasilien, hvoraf kun 100 millioner er økonomisk aktive.

Hvor vil Brasilien placere sig i det nye klimaverdensbillede?

Brasilien er et stort land, og de har deres problemer med Amazonas og med store byer, men der er generelt en positiv indstilling specielt i forretningsverdenen, der nu er begyndt at forstå social, klima og energi ansvarlighed set ud fra et bæredygtigt synspunkt. Og det betyder, at de mange firmaer der nu er med i hele kapløbet til OL må

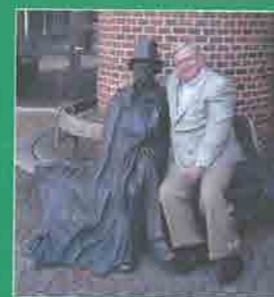
indstille sig på nye tider. Nu må også de til at kigge på den side af sagen, så alt hvad de producerer og alt hvad de bygger, det sker ud fra et klima- og energisynspunkt. Brasilien er allerede begyndt på den nye klimatankegang. Jeg så på Klimakonferencen, at delegationen fra Sao Paulo (21 mio. indb.) har en masse projekter på vej, som over de næste mange år vil afhjælpe klimasituationen. Præsident Lula har taget den position, at de rige lande må hjælpe de fattige lande, specielt med finansiering indenfor visse områder. Så i Brasilien bliver der nok lavet en form for energiskat, der skal bruges til at reducere CO2-problemerne og samtidig prøver de at reducere hele energiforbruget. Det hele går selvfølgelig ikke så hurtigt som de rige lande havde håbet på. Men nu er Brasilien startet på at løse problemerne, og det var de ikke for bare 5 år siden.

Hvorfor er præsident Lula så populær?

Præsident Lula er en meget karismatisk mand, som forstår at tale alle menneskers sprog. Han prøver at hjælpe mellemklassen og underklassen, bl.a. med økonomiske initiativer indenfor uddannelses- og sundhedsområdet. Han har sørget for billige lån så folk kan bygge et hus eller købe en lejlighed inden for rimelige økonomiske grænser. Og så har han givet sær-

Den brasilianskfødte forfatter Paulo Coelho's bog Alkymisten er i Guinness World Record. Den er oversat til 67 sprog, og dermed den mest oversatte bog blandt nulevende forfattere.

NASSAU DOOR

Ambassadør i København og formand for HCAdvisory Board, har skaffet J.K. Rowling (Harry Potter) til Odense i 2010. Var i København under IOC-mødet og COP-15 klimatopmødet sammen med den brasilianske delegation.

BLÅ BOG: Præsident for Det Dansk-Brasilianske Handelskammer i Brasilien og Norsk Generalkonsul. Tidl. international marketingdirektør for verdens største marketingfirma McCann-Erikson med 35.000 ansatte. 66 år Gift og har 2 børn. Har 4000 malerier i sin samling, heraf mere end 600 Cobra-malerier. Modtog H.C. Andersen Prisen i 2004, blev udnævnt til H.C. Andersen Abassadør i 2005 hvor han hjalp Karnevallet i Rio med H.C. Andersen temaet, fik oversat mange eventyr til portugisisk, hjalp Golgate med at udele 10 mio. gratis børnebøger med Den Grimme Ælling. Good Will

lige økonomiske pakker "Fome Zero" til de fattige i Brasilien, så de kan få noget at spise hver eneste dag. Ligesom børnefamilierne støttes økonomisk med sociale programmer som "Bolsa Familia".

Hvad betyder Pele for dig?

Pele er et meget dejligt menneske, et menneske, som kan lide sine medmennesker. Jeg mødte ham første gang i 1968, da jeg kom til Brasilien. Den første dag tog jeg ned til byen Santos, for at lave en reklamefilm om ham for Gillette. Han spillede med juniorholdet, fordi som han sagde, en af de bedste måder til at være hurtigt i antrippet, til at dribble og finte, det er at spille med de unge mennesker, som jo altid er hurtige. Han havde den der eksplosive antrif og fantastiske kraft i både venstre og højre ben. Han var en gudsbenedet fodboldspiller, som promoverede fodbolden på tværs af alle landegrænser. Han har f.eks. hjulpet mig med fodbold i Afrika og Asien, og samtidig har han hjulpet FIFA meget. Han har altid undgået skandaler både professionelt og personligt. Han er virkelig er værdsat. Jeg har arbejdet meget tæt sammen med ham hos McCann-Erikson gennem mere end 30 år, hvor jeg har lavet mange store multimillionkontrakter med ham sammen med de store firmaer Coca-Cola, General Motors, Gillette, Nestle, Unilever,

Pfeizer og mange store brasilianske firmaer. Han fylder snart 70 år, og laver stadig 300 armbøjninger om dagen og cirka 1 1/2 time gymnastik om morgenen, så han er bygget som en lille bulldozer på cirka 30 år. Han lever livet, han drikker ikke, han ryger ikke, og han spiser kun vegetabilsk mad, så han passer på sig selv, så derfor er han i god form. Og hver eneste dag promoverer han fodbold, og det at være et godt menneske og det at gøre noget for sine medmennesker. Han siger aldrig nej til at skrive en autograf, han siger aldrig nej til at blive fotograferet og han siger aldrig nej til at være venlig overfor et andet menneske. Det er Pele, som han er i dag.

Hvordan synes du, at kunst, kultur og erhvervsliv spiller sammen i Danmark?

Et erhvervsliv uden kultur er ikke et erhvervsliv. Kultur uden erhvervslivet er heller ikke et kulturliv. Det hænger jo sammen med at erhvervslivet mange gange må støtte kunstens verden, fordi der ikke er penge nok. Men i forhold til franskmændene, der bruger cirka 20% af deres nationalprodukt på kunst og kultur, der bruger Danmark kun 1 eller 1½%, som er meget lidt. Det betyder at danskerne kan gøre meget mere for de folkelige kunstarter og kultur, som f.eks. sport, og de forskellige kunstformer som vi kender det – teater, opera, ballet, musik og litteratur.

BRASILIEN

Hovedstad: Brasilia (3.5 mio. indb.)
Areal: 8.510.000 km²
(200 gange større end Danmark)
Indbyggertal: 196 mio. (skøn 2008)
Befolkning: 54% af europæisk oprindelse, 6% af afrikansk oprindelse, 38% mestizer og 0,4% indianere
Sprog: Portugisisk, indiansk
Religion: Romersk-katolsk (ca. 74%), protestanter (ca. 15%)

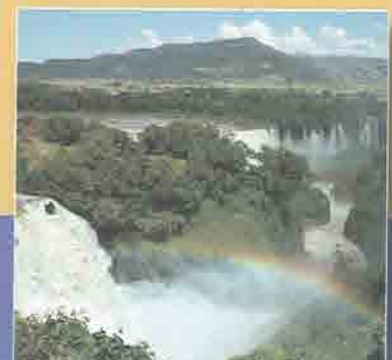
BNI pr. capita: USD 10.340 (2008). (Danmark: USD 36.384 (2008))
Vækst i BNP pr. capita: 5,1% (2008).
Offentlige gæld: ca. 43% af BNP
Valuta: 100 BRL svarer til ca. 294 DKK

Statsoverhoved: Præsident Luiz Inácio Lula da Silva, 2003, genvælt i 2006. I den første regeringsperiode 2003-06 lagde han afgørende vægt på at sikre landets makroøkonomiske stabilitet. I den anden regeringsperiode 2007-2010 prioriterer regeringen økonomisk vækst, og den har vedtaget et "Pro - gram for Accelereret Vækst" med store investeringer i bl.a. infrastruktur.

Parlamentarisk demokrati:

Brasilien er en føderal republik med 26 delstater og et føderalt distrikt. Landet er et parlamentarisk demokrati med præsidentstyre. Parlamentet består af to kamre: Deputeretkammeret med 513 og Senatet med 81 medlemmer.

Foto herunder: Iguazu National Park er national park i Brasilien og Argentina. Parken er på UNESCO's verdenskulturarvsliste.

FREMTIDENS DANMARK?

JYDER MOD OVERFLØDIGE MOTORVEJE
www.jmom.dk

Drei Frauen, ein Viereck und ein Fisch

Text und Fotos: Malene Høyer Kold u.a.

In fast jeder Stadt wird man bei einem Rundgang unweigerlich auf Skulpturen stoßen. Vielleicht nimmt man sie nicht wahr, weil man jeden Tag daran vorbeigeht. Als Tourist achten Sie vielleicht mehr auf die Eindrücke, die Ihnen begegnen, und würden gerne etwas über den Hintergrund erfahren. In diesem Artikel möchten wir uns auf einige mehr oder weniger aufsehenerregende Skulpturen in Westjütland konzentrieren – auf drei Frauen, ein Viereck und einen Fisch.

Survival of the Fattest

Bei einem Hafenspaziergang in Ringkøbing ist der große Bronzekorpus kaum zu übersehen. Wenn Sie näher kommen, werden Sie grinsen und sich fragen: „Was ist denn das für ein Kunstwerk?“ Eine große, fette, westlich aussehende Frau auf den Schultern eines ausgehungerten Afrikaners. Sie ist so fett, dass ihre Bauchfalte den Hinterkopf des hungernden Mannes umschließt.

Survival of the Fattest

Die Skulptur ist Jens Galschiøts Kommentar zur Schieflage des Welthandels, und die Inschrift auf der Tafel zu den Füßen des Mannes lautet: „Ich sitze auf dem Rücken eines Mannes, der unter der Last zu Boden sinkt. Ich möchte alles tun, um ihm zu helfen, außer von seinem Rücken zu steigen.“ Warum steht eine derart gesellschaftskritische Skulptur am Hafen von Ringkøbing? Es begann mit einer Ausstellung von Jens Galschiøts markantesten Skulpturen in der Stadt anlässlich des 40-jährigen Jubiläums des örtlichen Kunstvereins 2006, darunter auch das Werk „Survival of the Fattest“ – oder „Die fette Dame“; wie man es schnell nannte. Zwei kunstinteressierte Hausfrauen, Aase Lovbjerg und Bente Merrill, die eine Vorsitzende des örtlichen Kunstvereins, die andere aktive Künstlerin, stellten ein großes Interesse an der Skulptur fest. Viele Leute blieben stehen, sprachen darüber und ließen sich mit ihr fotografieren. Selbst die Hunde zeigten ihr Interesse, indem sie sie anbellten. Am Ende der Ausstellung beschlossen die beiden Hausfrauen, die Skulptur solle in Ringkøbing bleiben. Sie begannen mit einer Spendensammlung, die von den Bürgern mit großen und kleinen Beträgen eifrig unterstützt wurde. Als sie genügend Geld zusammen hatten, wurde die Skulptur entfernt, um eine wetterfestere Kopie anzufertigen. Die Bevölkerung hatte sich so an die Skulptur gewöhnt, dass man sie an ihrem Platz am Hafen vermisste. Doch nach vier skulpturlosen Monaten und genau 14 Monate nach der Ausstellung erhielt Ringkøbing endlich seine eigene Fette Dame. Die Spendensammlung bildete auch den Grundstein für den „Fonds für zukünftige Kunst in Ringkøbing“ und ist ein Beweis dafür, dass bürgerliche Initiative hilft!

Kunst i Ringkøbing

Klitferie
 Vedersø Klit og Sdr. Nissum Feriehusudlejning
 Havvej 4 · Vedersø Klit · DK-6990 Ulfborg
 Tel. +45 97 49 51 95 · Fax +45 97 49 52 35 · post@klitferie.com
www.klitferie.com

Hesekiels Schemel

Anfang der 1990er Jahre erhielt Ringkøbing seinen ersten Kreisverkehr im östlichen Teil der Stadt, und es wurde beschlossen, diesen mit Kunst zu verschönern. Der Künstler Henrik Have aus No bei Ringkøbing erhielt den Auftrag, einen Vorschlag für das Kreisverkehrskunstwerk zu unterbreiten – offenbar verteidigte er seinen Entwurf sehr überzeugend, denn am nächsten Tag erhielt er Besuch vom damaligen Bürgermeister, der ihm in breitem Westjütändisch seine Redegewandtheit bestätigte. Und damit war die Sache geritzt. 1993 war das Werk auf der Anhöhe des Kreisverkehrs fertig, ein riesiger Betonwürfel von 7x7 Metern, der abends von innen beleuchtet wird. Henrik Have war schon immer vom Alten Testament fasziniert, das ihm hier als Inspirationsquelle diente. Der Prophet Ezechiel oder auch Hesekiel, nach dem die Skulptur benannt ist, hielt sich selbst für einen großen Propheten. Daher ließ er einen 7x7 m großen Kubus bauen, der seine Größe veranschaulichen sollte. Der offizielle Name der Skulptur hat sich bei der Bevölkerung nie durchgesetzt, die ihn einfach nur als Kubus bezeichnet.

Es gab viel Wind um den Kubus, nicht nur aus Westen, sondern auch von der Bevölkerung und den Politikern. Der Schemel stieß nämlich nicht bei allen auf Zustimmung und führte u.a. in der Regionalzeitung zu einer hitzigen Debatte mit 150 Leserbriefen. Ein ehemaliges Stadtratmitglied meint dazu: „Sie ist nie zum Wahrzeichen von Ringkøbing geworden, so wie ursprünglich vorgesehen. Ja, das war ein Skandal. Wenn du früher von Osten über den Hügel nach Ringkøbing gefahren bist, dann hat die Stadt vor dir gelegen und dich willkommen geheißen. Jetzt ist das nicht mehr der Fall.“

Trotz aller Kritik sind Künstler und Stadtratmitglied heute gute Freunde. Doch beurteilen Sie die Skulptur selbst, wenn Sie von Herning aus nach Ringkøbing kommen – ist sie Kunst oder ein Skandal?
Quelle: *Berlingske Søndag, Henrik Have*

„Maren auf dem Wagen“ (Frau auf dem Karren)

Das Lions-Felchen

Von der Fette Dame kann man zu Ringkøbings neuester Skulptur, „Lions-Felchen“, hinüber blicken, einem Werk des Künstlers Henrik Voldmester aus Husby, das im Herbst 2008 aufgestellt wurde. Das Felchen ist eine Lachsart, die im Ringkøbing Fjord und im Stadil Fjord gefangen wird. Im Vergleich zur „Dame“ ist die Skulptur ziemlich klein. Der eigentliche Fisch ist eine 85 cm hohe Bronzeskulptur, die zusammen mit dem Granitsockel die Größe eines hoch gewachsenen Mannes hat. Der Fischschwanz zeigt nach oben, und wenn die Sonne scheint, glitzern Felchen und die Wellen im Hafen um die Wette. Die Skulptur ist ein Geschenk des Lions Clubs Ringkøbing in Zusammenarbeit mit zahlreichen öffentlichen Institutionen und Unternehmen und soll den Club und die Stadt sichtbar machen. Und einen besseren Standort für einen Fisch hätte man kaum wählen können. Quelle: *Lions Club Ringkøbing*

„Maren auf dem Wagen“ (Frau auf dem Karren)
1965 erwarb die Holstebro Kommune die Skulptur „Frau auf dem Karren“ des Künstlers Alberto Giacometti für 210.000 Kronen – das war damals sehr viel Geld. Bürgermeister und Kommunaldirektor selbst waren nach Paris gefahren und hatten sie gekauft – und damit war sie das sichtbare Wahrzeichen und der Startschuss für die kulturelle Strategie von Holstebro. Es war kurz vor den Kommunalwahlen, und da es sich um eine teure Investition handelte, beschloss man, sie bis nach der Wahl geheim zu halten. Doch die Presse bekam Wind von der Sache, und ein halbes Jahr nach dem Kauf wurde die „Frau auf dem Karren“ enthüllt. Die Leute waren von der Größe enttäuscht – „so wenig für so viel Geld“ war zu hören. Es dauerte jedoch nicht lange, bis die Holstebroer sie akzeptiert hatten und ihr den volkstümlicheren Namen „Maren auf dem Wagen“, oder in westjütändischem Dialekt „Maren å æ woun“ verpasst hatten. Und warum steht Maren auf einem Wagen?

Darüber haben sich viele gewundert. Der Grund dafür war ein Krankenhausaufenthalt von Giacometti aufgrund eines ernsten Unfalls. Dort faszinierten ihn die kleinen Wagen mit Medikamenten, die von den Krankenschwestern hin- und hergeschoben wurden. Als er später an der „Frau auf dem Karren“ arbeitete, setzte er sie aus praktischen Gründen auf einen kleinen Wagen, um die Skulptur besser sehen zu können. Schließlich konnte er sie sich nicht mehr ohne vorstellen.

Die Skulptur stand von 1966-1978 auf dem Kirchplatz und danach vor dem Alten Rathaus. Anlässlich einer Ausstellung im Louisiana Museum in Humlebæk bei Kopenhagen wurde sie auf über 15 Mio. Kronen geschätzt. Die Furcht vor Diebstahl und Vandalismus hat daher eine große Diskussion über ihre zukünftige Platzierung ausgelöst. Auf Wunsch der meisten Menschen soll sie auf ihrem angestammten Platz vor dem Alten Rathaus bleiben, doch ob sie nachts in den Boden versenkt, durch eine Kopie ersetzt oder hinter Panzerglas gesichert werden soll, stand bei Redaktionsschluss noch nicht fest. Bis auf Weiteres befindet sie sich in Sicherheit im Holstebro Kunstmuseum.
Quelle: *Touristeninformation Holstebro, Holstebro Kunstmuseum u.a.*

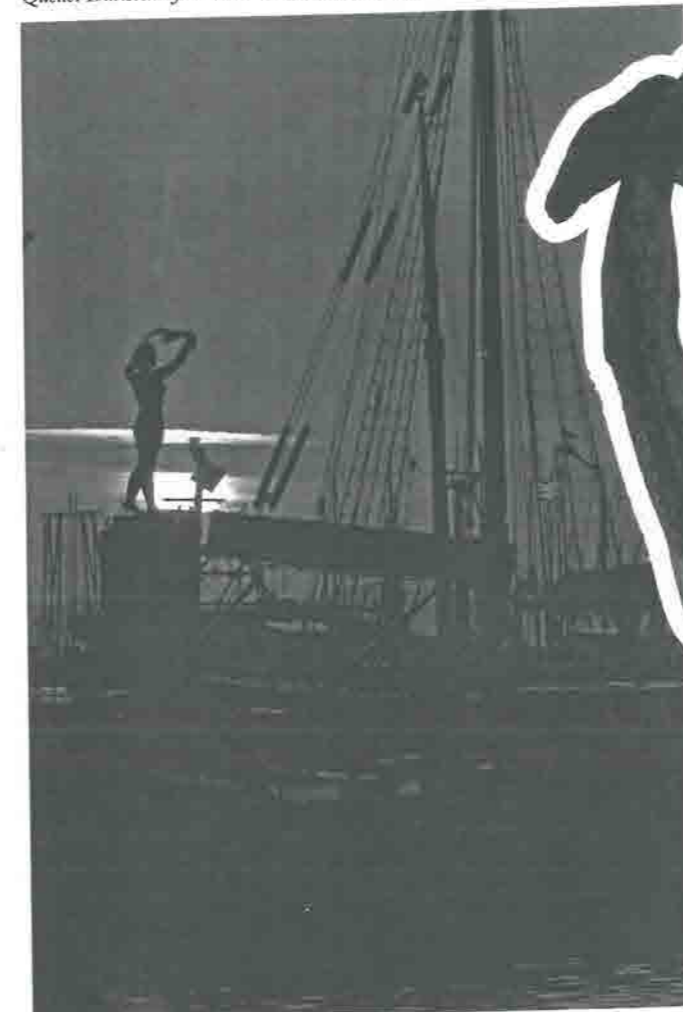

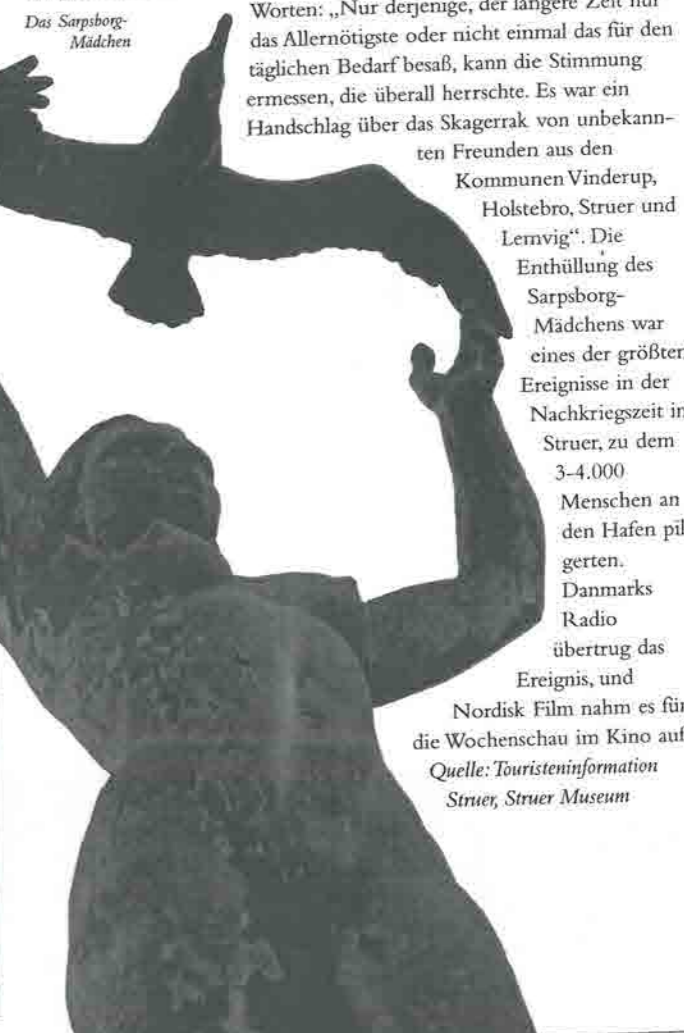
Foto: Ib Bjarne Sørensen. Künstler: Kaare Orud

Das Sarpsborg-Mädchen

Sie steht auf der mittleren Mole im Hafen von Struer auf ihrem 3 m hohen Sockel, die Arme über den Kopf gehoben und schickt ihre Gedanken – in Form einer Möwe – in nördliche Richtung. „Flieg, Gedanke, erneut nach Norden. Bringe Botschaft von Bruder zu Bruder“, steht auf dem Sockel. Das Sarpsborg-Mädchen wurde nach der norwegischen Stadt benannt, deren Einwohner die Skulptur 1948 dem Hafen Holstebro-Struer geschenkt hatten, aus Dankbarkeit für die Versorgung mit Nahrungsmitteln direkt nach dem Zweiten Weltkrieg. In Struer lebte nämlich ein Arzt, dessen aus Norwegen stammende Frau Kontakte nach Sarpsborg hatte, und aus dieser Quelle erfuhr man, dass die Norweger während des Krieges und direkt nach der Besatzungszeit hungerten.

Man beschloss, ein Schiff mit Nahrungsmitteln nach Sarpsborg zu schicken. Dazu wurde in Struer ein Komitee gegründet, und in ganz Nordwestjütland unterstützte man den Plan, mit Sammelstellen in Vinderup, Lemvig, Vemb und Holstebro. In einer knappen Woche kamen in einem Lagergebäude im Hafen von Struer 206 Tonnen Nahrungsmittel zusammen. Für den Transport war ein größeres Schiff als geplant erforderlich. Der Reeder A.E. Sørensen aus Svendborg stellte den Motorschoner „Margina“ kostenlos zur Verfügung. Alle arbeiteten gratis. Die Hafendarbeiter verzichteten auf ihren Lohn, und für dieses Geld wurden frisch geschlachtete Schweine gekauft, die von den Arbeitern selbst an Bord gebracht wurden. Am Pfingstmorgen, dem 20. Mai 1945 stach das Schiff in See.

Drei Jahre später, am 26. September 1948, kam der offizielle Dank. Eine Delegation aus Sarpsborg mit dem Bürgermeister an der Spitze überbrachte die Skulptur des örtlichen Künstlers Kaare Orud. Als Vorsitzender des Hafens Holstebro-Struer nahm Bürgermeister Jens Chr. Jensen das Geschenk in Empfang. Bei der Enthüllung beschrieb Sarpsborgs Bürgermeister das Eintreffen des Schiffes drei Jahre zuvor mit folgenden Worten: „Nur derjenige, der längere Zeit nur das Allernötigste oder nicht einmal das für den täglichen Bedarf besaß, kann die Stimmung ermessen, die überall herrschte. Es war ein Handschlag über das Skagerrak von unbekanntenen Freunden aus den Kommunen Vinderup, Holstebro, Struer und Lemvig.“ Die Enthüllung des Sarpsborg-Mädchens war eines der größten Ereignisse in der Nachkriegszeit in Struer, zu dem 3-4.000 Menschen an den Hafen pilgerten. Danmarks Radio übertrug das Ereignis, und Nordisk Film nahm es für die Wochenschau im Kino auf.
Quelle: *Touristeninformation Struer, Struer Museum*

- Survival of the Fattest & Lions-Felchen**
Hafenplatz, 6950 Ringkøbing
- Hesekiels Schemel**
Kreisverkehr am Herningvej / Ndr. Ringvej / Sdr. Ringvej, 6950 Ringkøbing
- „Maren auf dem Wagen“ (Frau auf dem Karren)**
Holstebro Kunstmuseum, Museumsvej 2, 7500 Holstebro
- Das Sarpsborg-Mädchen**
Hafen Struer am Godthåbsvej, 7600 Struer

TEKST: HEIDI K. J. GOODREID

FOTO: JENS GALSCHIØT OG PROJEKT UDENFOR
(WWW.AIDOH.DK)

De 13 skulpturene viser ulike former for hjemløshet. — Dette er noe helt annet enn å dele ut flyers og henge opp plakater, sier prosjektleder Marie Skjelbo Justesen.

HJEMLØSE PÅ UTSTILLING

— Det var litt rart å lage folk fra gata og sette dem ut på gata igjen, sier Jens Galschiøt som har laget 13 bronseskulpturer av hjemløse.

Jeg har ingen steder å være. Jeg droppa ut av skolen, og mora mi er likeglad, hun er alltid på puben.

— Dette kunne ha vært historien til en hjemløs du møter i byen. Men det er teksten til en av skulpturene i kunstutstillingen «Stop hjemløshed!».

— Jeg er glad for at jeg har fått være med på å vise en ubalanse i samfunnet og sette i gang en diskusjon rundt det, sier kunstneren Jens Galschiøt.

VEKKE OPPSIKT

Ideen og initiativet til utstillingen kommer fra Projekt Udenfor, en dansk privat organisasjon som kombinerer direkte gateplanarbeid med forskning og opplysning om hjemløshet og utstøting.

— Vi ville skape oppmerksomhet rundt hjemløshet og nå ut til borgerne på en måte som vekker oppsikt, sier Marie Skjelbo Justesen, prosjektleder for utstillingen.

— Dette er noe helt annet enn å dele ut flyers og henge opp plakater.

Jens Galschiøt var et naturlig valg da organisasjonen lette etter en kunstner som kunne sette ideen ut i livet:

— Han er kjent for å lage annerledes og provoserende kunst, sier Justesen og tenker trolig på verker som «Skamstøtten», «Survival of the fattest» og «Pregnant teenager».

— Budskapet til kampanjen er at hjemløshet har mange dimensjoner. Vi

vil ta et oppgjør med holdningen mennesker har til hjemløse. Mange mener at de hjemløse bare kan reise seg opp og få en jobb, men det er ikke alle som kan det, sier Justesen og forteller om den andre holdningen utstillerne vil rydde opp i:

— Mange tror at folk velger å bli hjemløse. Men vi mener at ingen velger det, det er alltid noen omstendigheter som gjør at man blir hjemløs.

Årsakene til at folk blir bostedsløse er mange.

— De har kanskje blitt skilt eller mistet ektefellen. Andre har psykiske sykdommer og trekker seg vekk fra samfunnet. Så er det de som misbraker stoff og alkohol. Noen kvinner blir hjemløse etter opphold på kresesenter eller en annen institusjon, sier hun og forteller at noen unge mennesker blir hjemløse kort tid etter at de har flyttet ut hjemmefra.

— De blir kastet ut av leiligheten fordi de ikke har betalt husleien eller har begynt å misbruke rusmidler, sier hun og forteller at det er mer enn 5000 hjemløse i Danmark.

I Norge var det 6091 bostedsløse i 2008, ifølge en rapport fra Norsk institutt for by- og regionsforskning.

DE 13

Alt gjør mindre vondt når jeg er høy på kokain. Smerten blir løftet ut av kroppen min, og sender den på vinger

ut i stjernehimlen.

Denne teksten står til skulpturen som viser ei ung, rusmiddelavhengig jente som sover i en pappkasse. Andre viser en punker som tigger penger, en trekkspill-musikant, ei jente som selger gateaviser og en dame med en overfylt trillebag. Blant annet.

— Jeg ville vise alle former for hjemløshet, forteller Galschiøt.

Skulpturene er inspirert av bostedsløse kunstneren har støtt på og bilder av gatefolk fra ulike land i Europa.

— Det var litt rart å lage folk fra gaten og sette dem ut på gaten igjen.

Det er flere grunner til at skulpturene er laget i bronse. Vi tar den praktiske først:

— Statuene skal tåle å stå ute lenge.

Og så den mer kunstneriske grunnen til dette dyre og tidkrevende materialvalget:

— Det å lage samfunnets bunn i bronse er et av virkemidlene. Man forbinder bronse med konger, ikke sosialt utstøtte. De hjemløse får en opphøyet status som gjør at de blir gjort til noe verdifullt; det gjør at folk stopper opp og ser på dem, sier Galschiøt.

— Når man titter på disse skulpturene, er det lettere å forholde seg til de hjemløse. Det gir en ro til å tenke over hvorfor folk har kommet opp i den situasjonen.

Jeg har bodd på barnehjem siden jeg var seks år gammel. De siste par årene »

«Jeg var fabrikkarbeider, jeg var gift og har fire barn. Jeg mistet kona mi i en bilulykke, og for å drukne sorgene mine begynte jeg å drikke. Jeg mistet jobben min og nå bor jeg på et herberge», er teksten til mannen på benken.

– Man forbinder bronse med konger, ikke sosialt utstøtte. De hjemløse får en opphøyet status som gjør at de blir gjort til noe verdifullt; det gjør at folk stopper opp og ser på dem.

JENS GALSCHIØT, KUNSTNER

«har jeg bodd hos ulike venner. Jeg prøver å klare meg selv ved å selge hjemløse-aviser.»

Tekstene som tilhører skulpturene skal sette tankene i gang. Få tilskuerens egen kreativitet til å spinne videre på hva som kan være de hjemløses historier. Tekstene er skrevet av Projekt Udenfor.

Skulpturene er laget i naturtro størrelse.

– Meningen er at man skal kunne forveksle dem med vanlige mennesker, forteller Galschiøt.

LINDRE HJEMLØSES SMERTE

Projekt Udenfor og SAND (De hjemløses landsorganisasjon), organisasjonene bak utstillingen, har fått noe støtte til turneene utstillingen har vært på. Resten har de dekket selv. Galschiøt og hans medarbeidere har jobbet med skulpturene i to år. Materialkostnadene har kunstneren betalt fra egen lomme.

– Vi hadde forhåpninger om å få en del sponsorer, men så kom finanskrisen. De som normalt vil promotere seg gjennom sosialt ansvar hadde ikke råd. Fikk vi ikke finansiering måtte vi droppe prosjektet, så da bestemte jeg meg for å betale, sier han.

For å få viktige budskap ut, finansierer han ofte prosjektene selv.

– Kunst er en måte å snakke på. Det er viktig for meg å vise en omsorg for de svake. Målet mitt med denne utstil-

lingen er at folk begynner å tenke på hjemløshet og at man får laget et system som samler de hjemløse og lindrer noe av deres smerte.

Det kan se ut til at han vil lykkes med dette.

– I etterkant av utstillingen i Europa-parlamentet bestemte de borgerlige, grønne og sosialistiske partiene seg for å lage en rammeavtale rundt hjemløshet, sier han.

Justesen legger til:

– De ønsker å lage en regulert handlingsplan om at man skal arbeide målrettet for å trekke hjemløshet vekk fra å være et nasjonalt anliggende til å bli et europeisk anliggende. Det skal blant annet lages felles indikatorer på hva som er hjemløshet, slik at alle jobber etter samme målestokk.

I tillegg til Brussel har utstillingen vært i København, Ålborg, Odense og Århus. I juli var den utstilt på et ungarsk museum for moderne kunst. Projekt Udenfor håper på å få utstillingen til flere steder i Europa.

TIL NORGE

– Det er en helt fantastisk utstilling, sier Knut Haugsvær, leder for Frelsesarmeens rusomsorg. Han har sett utstillingen i Ålborg.

– Skulpturene er så sterke i seg selv. Mange av dem ligner på mennesker Frelsesarmeen har sett i fengsler, ute i byen eller på rusinstitusjoner.

Frelsesarmeen skal være vert for utstillingen i Norge.

– Vi håper vi får den ut i mai 2011. Det hadde vært kjempeflott i forbindelse med kommunevalget.

Utstillingen skal stå sentralt i Oslo, ettersom det er der makteliten i Norge befinner seg.

– De fleste skulpturene veier 300-500 kilo, mens én er lett. Den tenkte vi å flytte rundt i byen.

Haugsvær forteller at det vil bli arrangert debatter og arrangementer rundt utstillingen.

– Samtidig ønsker vi at den skal snakke for seg selv. Vi vil gi ro slik at vanlige folk skal se den, og få tid til å møte de ulike personene som utstillingen presenterer, mennesker som livet har gitt en smell.

Frelsesarmeen ønsker at folk skal få øynene opp for at de som trenger hjelp er midt i blant oss.

– Frelsesarmeen treffer jo de hjemløse overalt. Mange av dem kan ikke bruke sin egen stemme for å bli hørt, sier Haugsvær.

– Vi må være en stemme for dem.

Se flere bilder og les mer om utstillingen på www.udenfor.dk og www.aidoh.dk.

heidi.jorgensen@frelsesarmeen.no

JENS GALSCHIØT I SIT ATELIER HVOR HAN LAVER SINE SKULPTURER TIL KØBENHAVN

Billedhuggeren Jens Galschiøt går sine egne veje. Fra sin store arbejdsbase på Fyn bruger han sin kunstneriske inspiration i kampen for samfundets etiske værdier og imod global fattigdom og ulighed.

De store skulpturer sender et budskab til beskueren og tvinger til stillingtagen. Mange husker nok den gravide teenager på korset foran Vor Frue Kirke i december 2006 og de 13 bronzeskulpturer af hjemløse på Gammel Torv sidste sommer.

Netop nu er Jens Galschiøt igen aktuel i København med opstillingen af 4 store balanceakt-skulpturer på Christiansborg Slotsplads. Skulpturerne er fremstillet i forbindelse med FN's mål (2005-2014) for uddannelse og bæredygtig udvikling. De forestiller menneskelivskløber, der med nød og næppe balancerer på toppen af en høj pæl og kun kan holde

sig på pælen ved hele tiden at sørge for ligevægt.

"Stræderne" har været på besøg hos Jens Galschiøt for at blive lidt klogere på den kontroversielle kunstner:

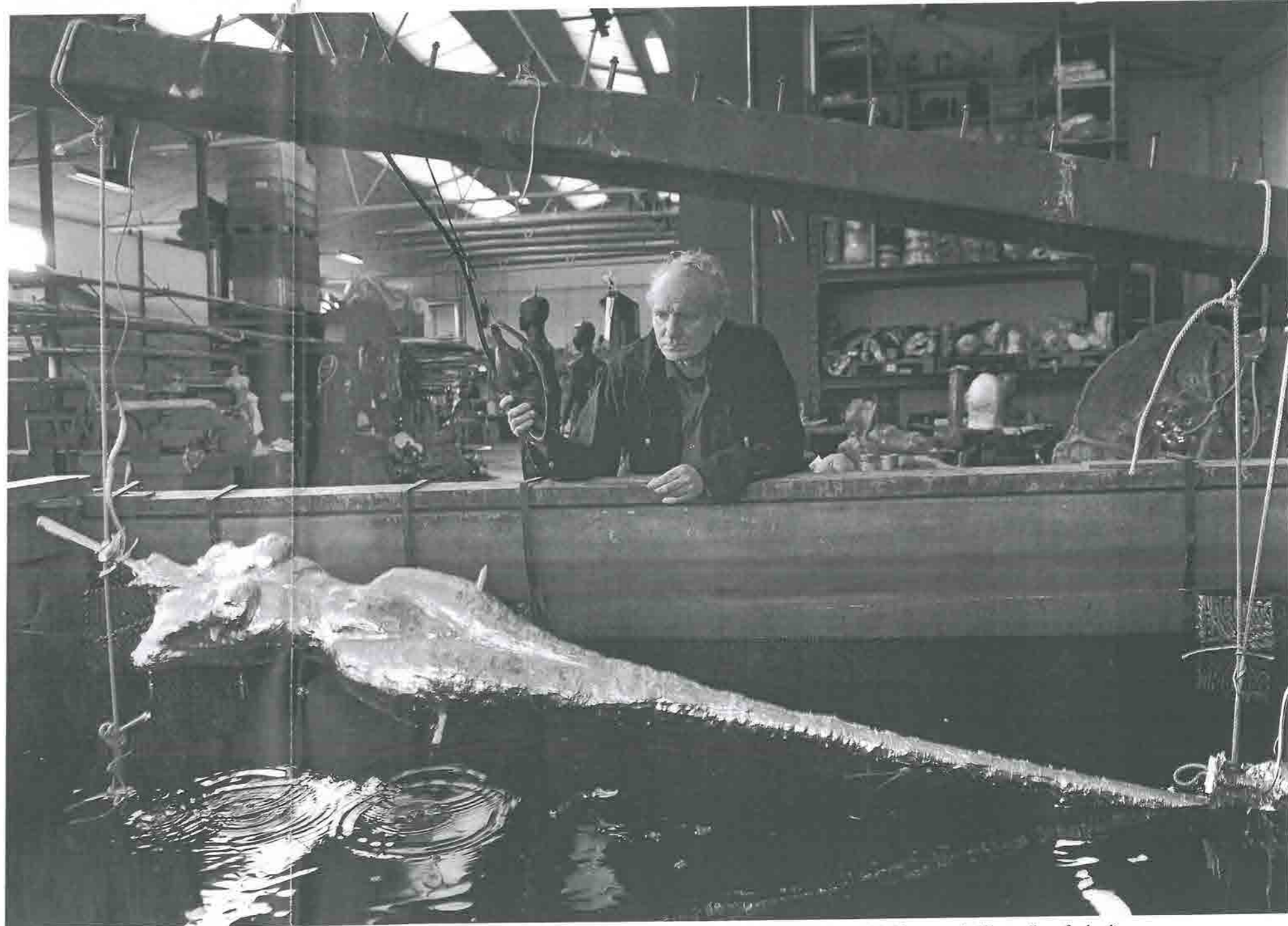
dreng lige i starten, det var der ikke mange penge i! Så jeg fandt ud af at lave bæltter og tasker og var faktisk allerede som 14-årig selvstændig erhvervsdrivende, jeg sad inde på Strøget og solgte min produktion. Man kan vel sige, at jeg allerede da var inde på en kunsthåndværksmæssig løbebane.

Men så blev jeg medlem af VS, blev socialist og flyttede til Fyn, hvor jeg fik fast arbejde på Lindøværftet og blev smed. Jeg arbejdede som smed der i 6-7 år, og i den periode lavede jeg slet ikke noget, der lignede kunst. Derimod var jeg politisk aktiv, bl.a. som leder af fagforeningen. Men på et tidspunkt blev jeg desillusioneret, troede ikke mere på socialismens glørværdighed, og så blev jeg fyret fra værftet. Så måtte jeg jo lave noget andet, og det blev til øreringe, jeg blev faktisk autodidakt sølvsmed. I 1985 blev jeg selvstændig erhvervsdrivende som smykkemager, og det førte mig bl.a. ind i

Galschiøt udstiller her foran Christiansborg sine balancefigurer

Hvordan kom du egentlig ind på den kunstneriske løbebane?

"Det er lidt specielt. Jeg blev smidt ud af skolen i 8. klasse og måtte arbejde som arbejds-

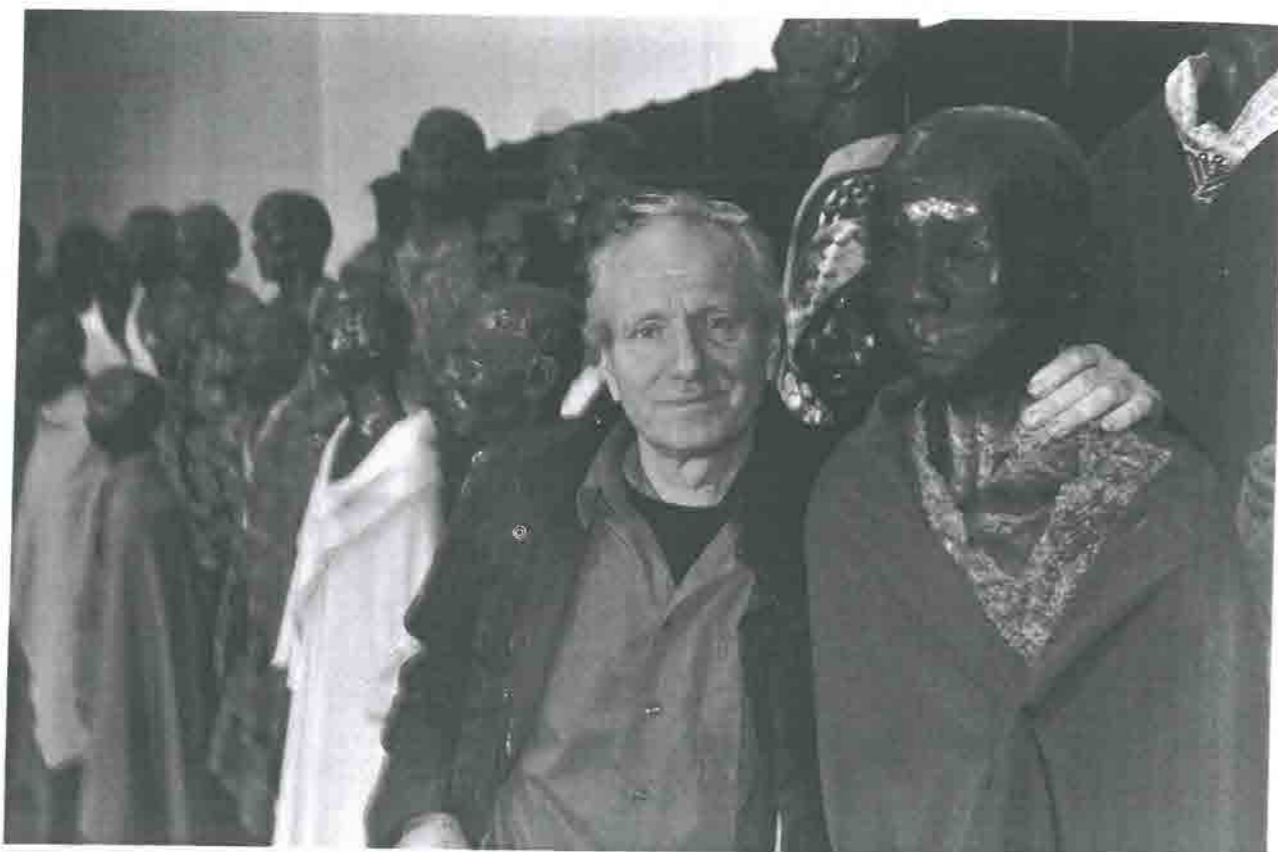

Jens Galschiøt er her ved det store elektrolysekar, hvor en stor figur bliver belagt med kobber, som skal kontrolleres for kvaliteten af kobberbelægningen.

JENS GALSCHIØT

ting, for at blive omklamret, for at folk siger: "Det er sgu da godt, det du laver!" De har hadet mig i de sidste 20 år, og nu synes de pludselig om mit arbejde. Så tænker jeg: "Hold op, hvor vil de hen med mig?" Jeg kan blive bange, når de klapper mig på skulderen. Er det fordi, jeg er ved at blive "pæn"? Så den begyndende anerkendelse bekymrer mig faktisk. Det er altid farligt for en provokatør som mig at komme ind på de bonene gulve – kan man stå distancen og stadig være provokatør? Eller bliver man en institution i sig selv? Jeg er jo helt nede på grundplanen, det er frivilligt, det kommer og hjælper mig. Næsten ingen ligger i engangsbeklædning, ikke i pengene. Så

Flytningeskib:

Den 10. december kommer en installation i form af et "flytningeskib" sejlede til Nyhavn med 70 passagerer i form af skulpturer. Hver enkelt er modelleret med en stolt og individuel udstråling for at understrege, at disse personer er mennesker som dig og mig.

anerkendelsen bekymrer mig lidt – samtidig med, at jeg jo alligevel også gerne vil have den!

Galschiøt skaber også smykker. Smykker produceres på værkstedet som små skulpturer. De fremstilles af voks, der bliver støbt ind i et lille gipsrør. Så brænder man voksen og kaster sølv eller bronze ind i.

Smykkerne forhandles kun på stedet.

I Jens Galschiøts atelier er der også et stort konferencerum med en talerstol. Grupper kan få en forevisning og et foredrag, og der kommer mange, lige fra Rotary til Kvindeligt

Arbejderforbund. Medio november var der en stor konference med flere end 100 deltagere fra bl.a. Unesco og Nordisk Råd, med prinsesse Marie i spidsen.

ANTASTISKE VERDEN

moral, men om anstændighed i forhold til andre mennesker. Jeg mener, at alle mennesker har ret til et liv, uanset om de er sorte eller hvide, eller hvor de bor. De rige skal hjælpe de fattige langt mere end de gør, så ville de fattige i øvrigt heller ikke flygte. Min tanke er, at vi er én menneskehed, og at vi skal passe på hinanden. Mine "ikke pæne" skulpturer handler derfor om socialt udstødte, flygtninge osv., men ikke kun dem. De handler også om, hvad det gør ved os velfungerende, at verden er sådan. Mine skulpturer sætter fokus på forråelsen. Jeg tror, at jeg er den eneste kunstner, der arbejder i det offentlige rum på denne måde, uafhængigt af statsinstitutioner, museer o.lign. Jeg arbejder ofte med store, globale diskussioner rundt omkring – ikke så meget i Danmark, men steder som Kina, Brasilien, Mexico."

Hvor mener du selv, du er på vej hen i din kunst?

"Det er, som om jeg er på vej to forskellige steder hen. Der er sket det mærkelige, at min kunst bliver mere og mere anerkendt, jeg er faktisk ret kendt i udlandet på grund af mit arbejde rundt omkring i verden, men internt i kunstkredse i Danmark er jeg uglest, en paria, et udskud,

I forsommeren udstillede Jens Galschiøt en samling af hjemløsefigurer i bronze og kobber på Gammel Torv

fordi jeg ikke laver det samme som de andre. Mit billedsprog er helt tilbage fra 1800-tallet, stilarten kunne være Rodin eller Jugend, noget ældgammelt pis! Der er bare det, at jeg bruger det i en nutidig sammenhæng ved at stille skulpturerne op som en kunstinstitution. Det er usædvanligt. Kunstkredse er meget konservative; det, der ikke er vedtaget som "in", det er ikke in. For

20 år siden opdagede kunstnerne i den vestlige verden deres egen navle, og den har de gloet på siden. Men nu er det ved at gå op for dem, at der er noget andet også. Så kunstakademierne i vores del af verden er faktisk begyndt at interessere sig for mig. Akademierne og museerne har altid fornægtet mig, staten har ikke købt ét eneste af mine værker, på trods af at det er deres pligt at samle dansk kulturarv og kunst.

Men der sker noget nu – måske er jeg på vej ind i kunstinstitutionerne. Det bekymrer mig lidt – jeg er bange for at miste min uskyld, min power, fordi jeg har haft stor fordel ved ikke at få støtte af nogen. Jeg har min uafhængighed, og jeg er lidt bange for denne nye

BROLÆGGERSTRÆDE 8 - TEL. 33 11 58 80 - www.cafesorgenfri.dk

DIE BERLINER MAUER IN DER WELT

 BUNDESSTIFTUNG
AUFARBEITUNG

ODENSE
DÄNEMARK

Standort:
Skulpturengarten,
Galerie Jens Galschiøt,
Banevænget 22

Modell des Mauerdenkmals
von Jens Galschiøt
© Jens Galschiøt

Im Garten des dänischen Künstlers Jens Galschiøt stehen zwei etwa zwei Meter hohe und von rostigem Stahlgitter durchzogene Bruchstücke der Berliner Mauer. Eigentlich sollten sie zu einem Mauerdenkmal zusammengefasst werden, doch dazu kam es nicht. Der international anerkannte Bildhauer war von den Bildern des Mauerfalls am 9. November 1989 so beeindruckt, dass er unbedingt eine Skulptur zur Erinnerung an dieses historische Ereignis gestalten wollte. Berlin stand im Mittelpunkt des Weltgeschehens und das Bedürfnis, die Aufbruchstimmung und Euphorie in einem Denkmal festzuhalten, war groß. Galschiøt wandte sich noch im November 1989 an die beiden Bürgermeister der geteilten Stadt Berlin, die seiner Bitte, ihm einige Segmente der Berliner Mauer zu überlassen, aufgeschlossen gegenüberstanden. Im Dezember hatte die DDR-Regierung jedoch beschlossen, die Reste der ehemaligen Grenzanlage so teuer wie möglich zu verkaufen. Deshalb wurde auch Galschiøt an die mit der Vermarktung beauftragte West-Berliner Firma „LeLé Berlin“ vermittelt. Die dort geforderten Preise zwischen 40.000 und 90.000 D-Mark konnte der Künstler nicht aufbringen. So wandte er sich erneut an die Bürgermeister und erreichte schließlich die kostenlose Übereignung von zwei Teilen der sogenannten Hinterlandmauer. Am 18. Juni 1990 wurden die Mauerteile in Berlin übergeben. Galschiøt nutzte diese Gelegenheit, um seinen Entwurf des zukünftigen Denkmals der Öffentlichkeit zu präsentieren: auf einer Grundfläche von 25 mal acht Metern bewegen sich Menschen als halbe Torsi auf die Mauer zu und werden erst nach deren Überwindung vollständig und verstreuen sich in alle Richtungen. Mit der Umsetzung dieser symbolträchtigen Idee begann der Künstler kurz darauf in seinem Atelier in Dänemark. Inzwischen war die erste Euphorie über den Mauerfall abgeebbt. Für die Umsetzung des ambitionierten Vorhabens ließen sich immer schwerer Sponsoren finden. So musste der ursprüngliche geplante Denkmalsentwurf um mehr als die Hälfte verkleinert werden. Doch auch die kleine Version wollte in Berlin

Der Künstler Jens Galschiøt mit seinen Mauerteilen, Odense
© Jens Galschiøt

niemand aufstellen. Galschiøt wandte sich deshalb im Oktober 1990 an Willy Brandt, um der Idee neuen Auftrieb zu geben. Der frühere Regierende Bürgermeister von Berlin und ehemalige Bundeskanzler unterstützte das Projekt ideell, konnte aber ebenfalls keine Mittel bereitstellen. Die Behörden der wiedervereinigten Stadt waren unterdessen damit beschäftigt, die letzten Reste der ehemaligen Grenze aus dem Stadtbild zu tilgen. Bis Ende 1990 war die Berliner Mauer abgebaut. Wie mit einigen wenigen Resten umzugehen sei und an welcher Stelle ein Denkmal gebaut werden sollte, darüber herrschte Uneinigkeit. Galschiøt stieß mit seiner Denkmalsidee auf immer weniger Interesse. Auch die großen Konzerne, die sich Grundstücke auf dem ehemaligen Todesstreifen am Potsdamer Platz sicherten, wollten das Denkmal nicht aufstellen. 1992 schickte der Künstler schließlich Miniaturmodelle seines Denkmalsentwurfs an alle Fraktionen des Berliner Abgeordnetenhauses, um von dort politische Unterstützung für sein Denkmalsvorhaben zu erhalten. Allein das Museum „Haus am Checkpoint Charlie“ erklärte sich bereit, das Modell zumindest in seiner Ausstellung zu zeigen. Als sich zwei Jahre später auch die Pläne, sein Kunstwerk an einem der letzten Wachtürme am Schlesischen Busch an der Grenze zwischen Treptow und Kreuzberg aufzustellen, zerschlugen, gab Galschiøt seine Bemühungen schließlich auf. Neben den beiden Mauersegmenten, die heute unter freiem Himmel langsam verwittern, sind auch einige der Menschengruppen in der Werkstatt des Künstlers eingelagert und warten darauf, dass sich doch noch die Möglichkeit für den Denkmalsbau findet.

IER FREIHEIT, DER MENSCHLICHEN WILLENSSTÄRKE, RELIKTE DES KALTEN KRIEGES. Ungezählte Teile der Berliner Mauer sind nach ihrem Fall 1989 in die Welt hinaus getragen – und mit ihnen der Freiheitswille der Berliner. 20 dieser tonnenschweren Mauersegmente, die in über 40 Staaten auf allen Kontinenten stehen, wurden für diesen Zweck freigegeben. Unter ihren neuen Besitzern befinden sich japanische Geschäftsmänner, prominente Kunstsammler sowie alle US-Präsidenten der letzten einhundert Jahre und sogar der Papst. Erzählt werden spannende, kuriose, aber auch tragische Geschichten, die die facettenreiche Erinnerung an die Mauer und den Kalten Krieg eindrucksvoll widerspiegeln.

WWW.BERLINSTORY.DE
WWW.STIFTUNG-AUFARBEITUNG.DE

ISBN 978-3-86855-022-1

EURO
19,80

BERLIN STORY VERLAG

BERLIN STORY VERLAG

BUNDESSTIFTUNG
AUFARBEITUNG

BUNDESSTIFTUNG
AUFARBEITUNG (HG.)

DIE BERLINER MAUER
IN DER WELT

2. Aufl.

Karen Høyrup Widding
Kristine Ploug Lemche

graviditets encyklopædien

- fra alien til åreknuder

In the name of God, Jens Galschiøt, 2007. Skulpturen er en del af et større værk, som er en protest mod den katolske kirkes forbud mod brug af prævention. Se mere på www.aidoh.dk

Tiden har det med at diktere, hvad vi skal tænke, føle og mene. For ligesom med alt muligt andet, lige fra boligindretning og børneopdragelse til højden på vores hæle, sætter tiden sit fede fingeraftryk på os og vores mavers indhold. Hvor man heldigvis er gået væk fra kolde omslag og åreladninger, er den teknologiske nutids fikse idéer lige så forbundet med god tro og overtro som datidens, uanset om det er en penis eller en pipette, der gjorde det indledende arbejde: Det ene øjeblik er man kun rigtig gravid, hvis man kan arbejde lige til det sidste, det næste øjeblik er det bedst at gå fra så tidligt som muligt. Det ene år er det godt at tage sig et glas vin (inden man slår sin kæreste ihjel), det næste skal man være afholdende (inden man slår barnet ihjel). Så skal man være lækker, sexet og fyre den af som gravid på stiletter – så skal man gå barfodet og økologisk omkring, mens man mediterer. Så er det tid til at bage og sylte og skrive en krimi, mens man venter – så skal man posere i blade og smile lykkeligt. Så skal man synge for sit foster – så skal man lade Mozart om det. Så skal man skændes med sin kæreste, så det ufødte barn vænner sig til livets realiteter – så giver det barnet evige skader. Så skal man lade, som om man har overskud – så må man gerne give efter for trangten til at tude. Så er graviditet en sygdom – så er det en glædelig omstændighed. Så skal man være parat til at tage ansvar for et barn med mulige risici for arvelige sygdomme eller mistanke om syndromer – så skal man sortere dem fra. Men i sidste ende vil det altid være den gravide, som selv skal bære skylden for, om det går glat eller galt.

I det hele taget skal gravide kvinder b være skidesøde og kulturlige.

Og selvom *sundt og naturligt* er k aldrig ligner sig selv særligt længe ad vores evne til at gennemføre en gravitige facon, den evige og ultimative te: tige kvinder, tidens kvinder. Det er me fast, mens det står på. Og den, der syi kan bare vente sig til bagefter.

Nanna Kalinka Bjerke

Se også: Baby Me Now; Celebrity Moms; e forbuden frugt; fødsel, forestillinger om; e unikke; gravidklubben; kunstig befrugtning; Moore, Demi; reklamelækker; sexy pregnatrofæmave; udstyrsfælden; ventetøj

encyklopædien til åreknuder

sinde undret dig over, hvad en er, hvorfor det er så svært at finde til den kommende verdensborger, vil sige at være "sexy pregnant"?

ge andre spørgsmål kan du nu raviditetsencyklopædien. Bogen additionelt opslagsværk, men en g fra en række kloge, sjove, andre kendte mennesker, der gter, ironiserer og beskriver fantastiske tilstand: det d.

bliv klogere på, hvad hysterisk hvad der gemmer sig bag Linea rfor graviditet tilsyneladende e.

illustreret med fotos og g med bidrag fra blandt andre lthaus, Camilla Stockmann, Bjarup Riis og Wulff/

Politikens Forlag
Politikensforlag.dk

Graviditetsencyklopædien P

NÆRSTEN

RETTFÆRDIGHED

Festival for Næstendomme og Kultur 2010

Skulpturen *Survival of the Fattest* forestiller en overvægtig Justitia (retfærdighedens gudinde) figur der sidder på ryggen af en tynd, udsult afrikansk mand, der står i vand til hofte. Den er et symbol på den rige verdens dobbeltmoral og selvretfærdighed. Med sine vægtskåle i hånden sidder hun på ryggen af den udsultede mand (den tredje verden), mens hun foregiver at udøve retfærdighed og gøre hvad der er bedst for ham.

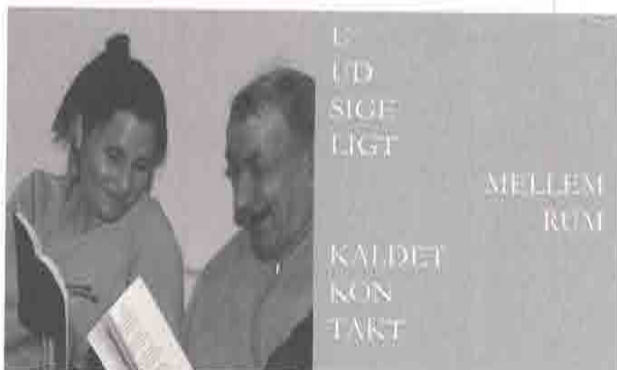
JENS GALSCHIØT

Jens Galschiøt er både kunstner, provokatør og aktivist. Hans speciale er at give verdens uretfærdigheder et aggressivt og virkningsfuldt kunstnerisk udtryk. Og han forstår at iscenesætte sin kunst, så den bliver bemærket. Skulpturen *Survival of the Fattest* har f.eks. været opstillet ved siden af Den lille Havfrue. Galschiøt har udstillet overalt i verden, og er kommet på kant med både Kina, Den Katolske Kirke og skoproducenten Nike.

Værker som *Min indre svinebund* og *Skamstøtten* er nogle af de senere års bredest kendte danske kunstværker. Men blandt museer og kunstkritikere er Galschiøt sjældent i kridthuset. Han bliver ofte beskyldt for at lave politik i stedet for kunst. Selv siger Jens Galschiøt om polemikken omkring hans værker:

Hvad er kunstens rolle i dag? Hvad fører rådne grise og guldfisk med sig af debat? Så vidt jeg kan se en diskussion om kunsten i sig selv og en masse tomme rødvinflasker! Men det fører altså ikke til drøftelser af temaer, der virkelig betyder noget ude i verden.

Jens Galschiøt udlåner kvit og frit et antal skulpturer til KK44 festival. De vil dels blive opstillet på Torvet i Silkeborg og dels i forbindelse med vores udstilling i Kedelbygningen på Performers House. Kom og se! Bliv forarget eller indigneret! Og overvej om kunst kan være næstekærlig, eller bare næsten kærlig!

Foto og digte

Foto og digte inspireret af årets tema, næstekærlighed, vises på Silkeborg Biblioteks storskærme.

FAKTA
sted: Silkeborg Bibliotek
tid: uge 43-45 i bibliotekets
åbningstid
arrangør: KK44 og
Silkeborg Bibliotek

Jens Galschiøt

Kig efter Jens Galschiøts skulpturer i bronze, som er at finde i Kedelbygningen på Performers House, på Torvet i Silkeborg og på Silkeborg kirketorv.

FAKTA
sted: Kedelbygningen,
Torvet, Silkeborg kirketorv
tid: uge 44 og 45
arrangør: KK44

DE MINDSTES BIBEL

Illustrationerne fra den populære børnebibel *De Mindstes Bibel* åbner

FAKTA
sted: Kulturspinderiet,
lille sal

Climate Change Conference Copenhagen 2009

SevenMeters

Art Event by Jens Galschiøt (DK) www.SevenMeters.net

Jens Galschiøt - Banevaenget 22 -DK-5270 Odense N- Tel:(+45)6618 4058- Info:www.aidoh.dk Mail: aidoh@aidoh.dk

JULE- MARKED

på: GYLDENSTEEN GOLF 24 - 25 nov. 2012

Lørdag d. 24. kl. 11 – 16 & Søndag d. 25. kl. 10 – 16

Salgsboder fra:

Accessories	Mosters Butik, Bogense	Juletræer/ juledekorationer	Lars Bruun Bogense
Aspegren juleting	Odense	Kunstgården	Skovby
Blomster /Orkideer	Bogense	Lakridshuset	Marianne, Tværskov v/Morud
Brændekurve/foderhuse	Lillelund Design	Legetøj	Rie Vestergaard Bogense
Brændte mandler / slik	Knud, Nr. Snede	Maleriudstilling	Else Friis Anderson, Bogense
Butik Stalden	Carsten, Bogense	Nisser / trolde	Jytte, Bogense
Dekorationer	Birgit og Vibeke, Korup	Opel Middelfart	Allan Nielsen
Designer tøj fra	Trine Kryger Simonsen	Ostebilen	Mathiasen Ost, Vejle
Frisør/Makeup	Helle Eggert	Outdoor Fashion	Broholm, Bogense
Gaveideer – Vipp	Arkito.dk	Pileflet	Bente, Veflinge
Glasing	Bodil, Tarup	Ridetur for børn	Hestehavens Rideklub
Grønt og julesnaps	Gyldensteen Gods	Ting i sten	Otterup Stenhuggeri
Natural Beauty Line	Britt, Brylle	Ting fra eget værksted	Nordfyns Folkehøjskole
Italienske specialister	Esperienze, Odense	Trædrejning	Per. Skåstrup
Juledekorationer	Dorthe, Bogense	Træsko/arbejdstøj	Bent Hansen, Vonge
Jule håndarbejde/Honning	Anne, Bogense	Træskærer med motorsav	Allan Bo Jensen, Søndersø
Julenisser / julemus	Karen Margrethe, Lumby	Tøj, sko, bælte m.m	Lene, Bogense
Julepynt - Georg Jensen	Guldsmed Mægaard	Uld og skind fra får	Dorte og Dan Søndersø
Julespecialiteter	Rønnov Fisk, Bogense	Øl-specialiteter	Coisbo Beer, Nordfyn

Restauranten er åben og der kan købes gløgg og hjemmelavede æbleskiver, Juleplatter mm.

Aktiviteter:
Ponyridning for børn.
Ture med hestevogn med Nordbakkens Heste.
Træskæring v/Allan Bo.

Olav Spillemand underholder med julemelodier på sin harmonika

KONKURRENCE
Kom og deltag i konkurrencen om en overnatning i luksushus

Kom og se Jens Galschiøt's bronze-buste af H.C.Andersen

Gyldensteen
Golf

Gratis adgang

 Gyldensteen Golf - Kristianslundsvej 15 - 5400 Bogense
Tlf. 6343 3030 - mail: kontor@gyldensteengolf.dk - www.gyldensteengolf.dk

STOP HJEMLØSHED

- en kunstudstilling med 13 bronzeskulpturer af hjemløse -
NYKØBING FALSTER MANDAG 2. - SØNDAG 15. MAJ 2011
VÆRESTEDET PERRONEN, TORVET, KIRKEPLADSEN, VANDTÅRNET

ÅBENT HUS I VÆRESTEDET PERRONEN, VENDERSGADE 8-10
LØRDAG 7. MAJ KLOKKEN 10.00 - 16.00

LOPPEMARKED - HUNDEVÆRKSTED - PETANQUE - FOTOUDSTILLING
KAFFE - THE - SODAVAND - PANDEKAGER - "SKÆVE PØLSER" - MUSIK

10.45: Åbningstaler:

Johnny; frivillig, bruger og idémand
Preben Brandt, leder af Projekt Udenfor

11.30 - 12.30: Rainbow Gospelkor

12.45: Socialudvalgsformand Edvard Traberg

13.00 - 14.00: Multicenter Syd Musikskole

14.15: "Fra misbruger til hoteldirektør" -

Foredrag v. Jannie Petersen, leder
af Hotellet i København. Entré: 25 kr.

15.50: Perronens bestyrelsesformand

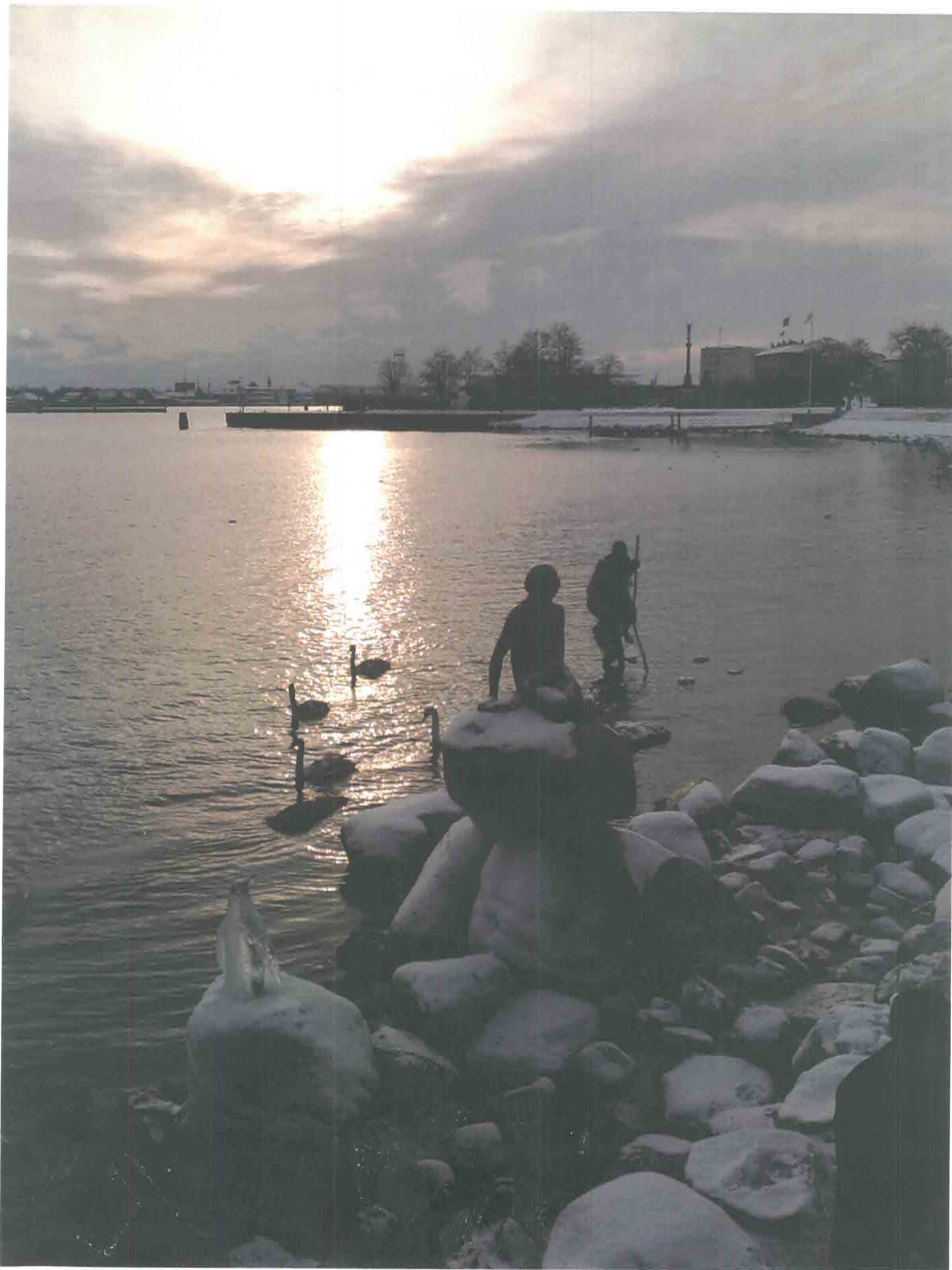
Klavs Lauritzen runder dagen af

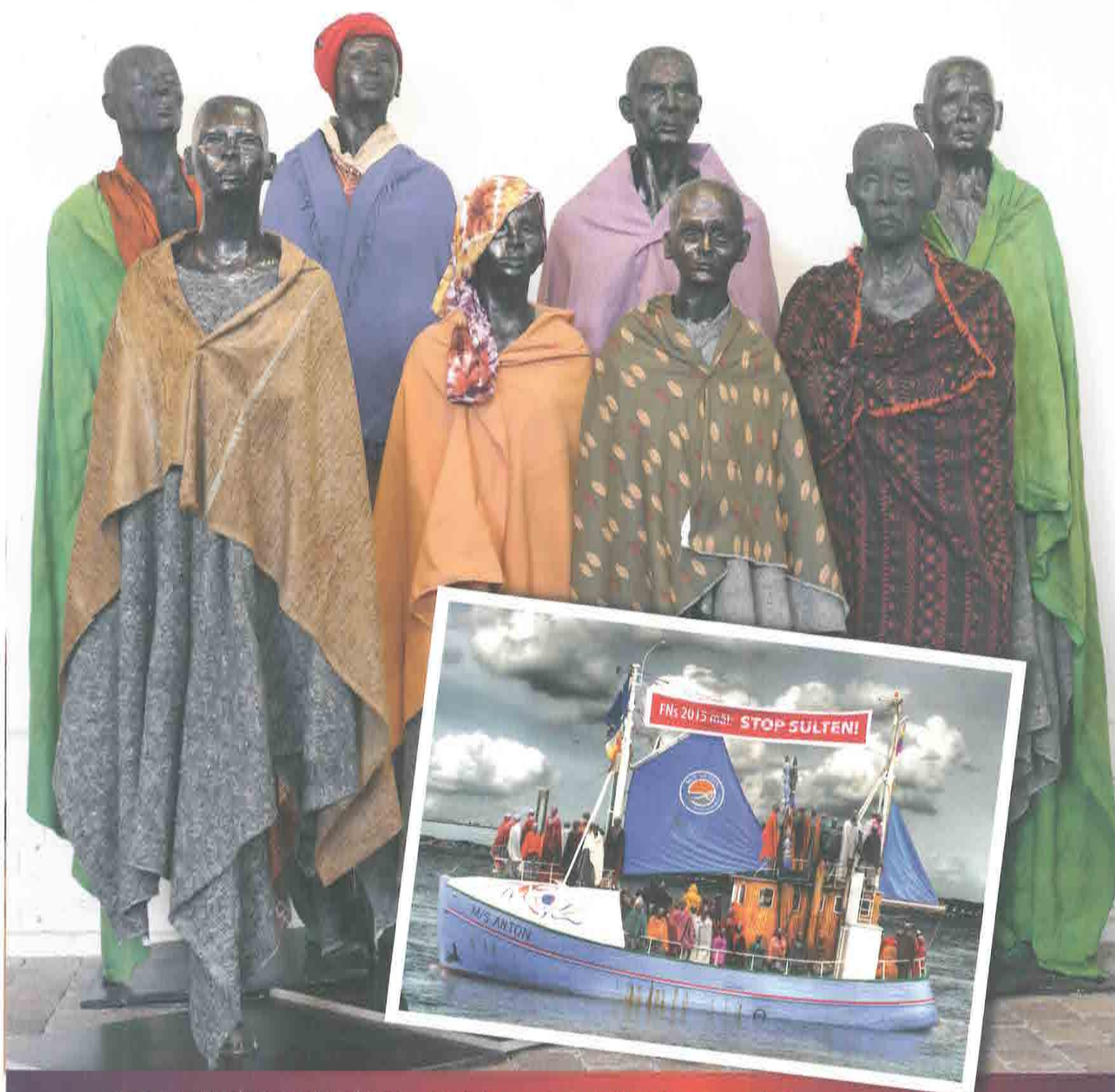
UDSTILLINGEN "STOP HJEMLØSHED"
BESTÅR AF 13 BRONZE-SKULPTURER,
FREMSTILLET AF KUNSTNEREN JENS GALSCHIØT.

SKULPTURERNE ER NATURTRO GENGIVELSER AF HJEMLØSE
MENNESKER. DE ER SKABT FOR AT ØGE BEVIDSTHEDEN OM
DEN STIGENDE SOCIALE FORARMELSE OG HAR TURNERET
OVER HELE EUROPA. Udstillingen er blevet til i et
samarbejde mellem Projekt Udenfor og
Foreningen Sand - de hjemløses landsorganisation.
I Nykøbing F præsenteres den af Værestedet Perronen.

“ET FLYGTNINGE-SKIB ANKOMMER TIL DIN BY ...”

2011

Levende Havs
medlemskalender

Fotograf

Allan Hansen
Ågerupvej 50
4390 Vipperød
Mobil: +45 40829605
www.photosension.dk

Levende Hav

Levende Hav arbejder for at bevare havets liv, både når det gælder havets natur, dets biodiversitet og også de fiskere, som forsøger at holde fast i en ansvarlig og naturskånsom adfærd til havs. Verdens kystfiskersamfund er truet. Vi er mod brutalt, energikrævende og naturødelæggende fiskeri. Vi er også imod, at rige landes fiskerflåder stjæler fattige landes fiskeresurser under dække af åbenlyst ukontrollable aftaler. Vi er med til at sikre en diskussion om, hvad der foregår til søs. Og så kræver vi en omgående, radikal indsats til forebyggelse af klimaændringerne, som vil være en katastrofe for havets liv og dermed for menneskeheden.

Medlemskab af Levende Hav

Enkeltpersoner: 150 kr.

Husstande: 250 kr.

Foreninger, firmaer, m.v.: 350

Indbetales til Merkurbank reg. 8401 konto 10 10 315

eller til giro +01+1104527

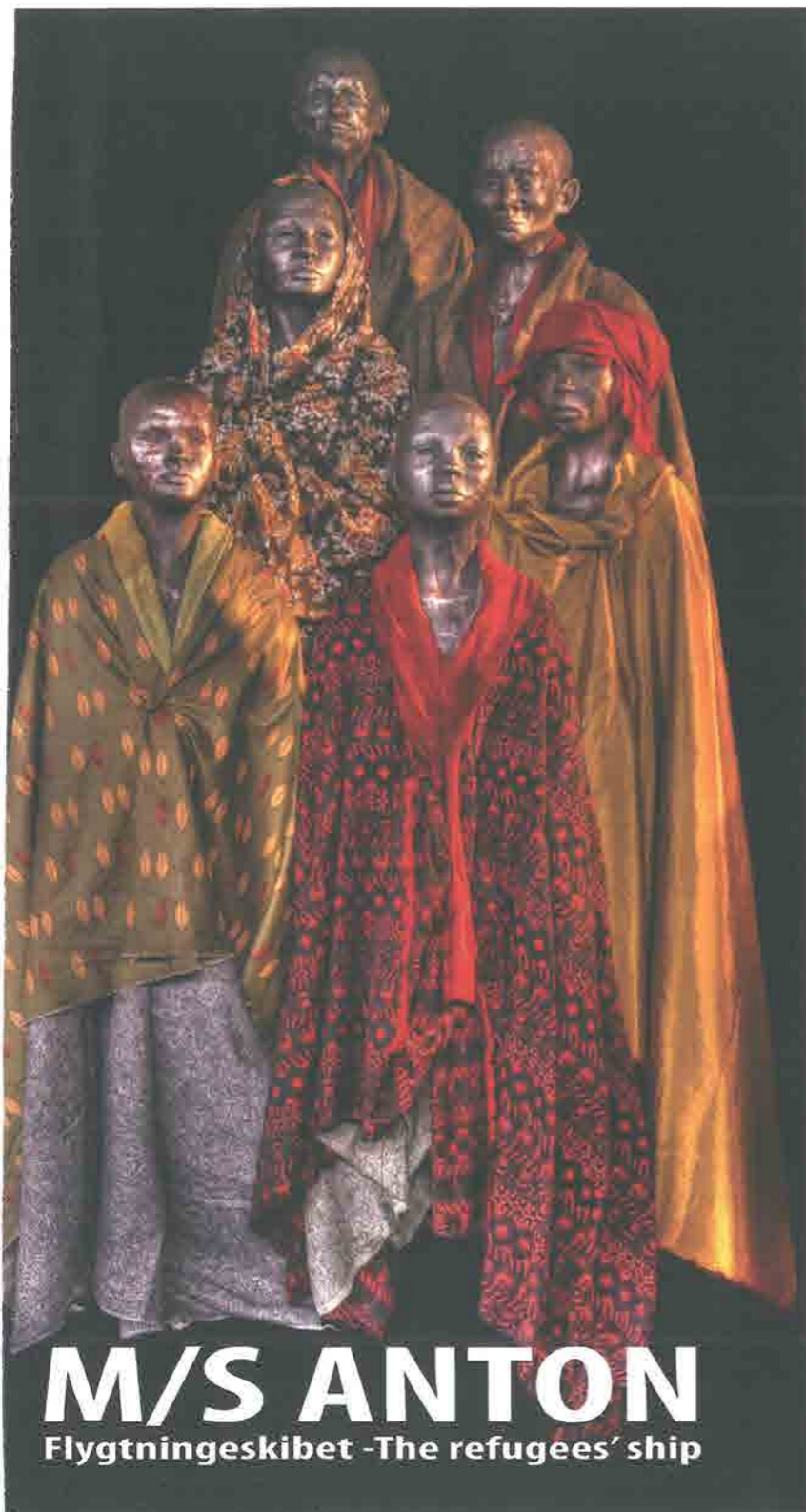
(Husk af angive adresse, telefon og e-mail)

Ønsker du at være en del af "Antons Venner".

Så henvend dig til formanden Knud Andersen
86386418 / 20487421 – knud@levende-hav.dk

Dette gælder også, hvis der i øvrigt er spørgsmål.
Se også hjemmesiden www.levendehav.dk

Kunsthappening om FN's 2015 mål

Et søværts angreb og en kunsthappening er i gang - I havnen opdager folk pludseligt blandt smukke veteranskibe og prangende lystyachter et fartøj fyldt til bristepunktet med bådflugtninge. I én af masterne hænger et 3 meter højt bronzeansigt. Et banner mellem masterne viser tallet 2015. Skibet lægger til og flygtningeskulpturerne spredt sig oppe på kajen, ud på byens pladser og i butikkerne. En kunsthappening er i gang, et søværts angreb på byen der skal gøre opmærksom på vores moralske forpligtelse overfor vore artsfæller i syd, som er født ind i et liv i bundløs fattigdom.

En flydende kunstinstitution sætter fokus på FN's 2015 mål: Det er billedhuggeren Jens Galschiøt dersammen Levende Hav og Pro jektrådgivningen bestående af 250 udviklings-organisationer har omdannet Levende Havs kutter M/S Anton til denne flydende kunstinstitution med over 70 bronze-skulpturer.

Art event about the UN 2015 goals

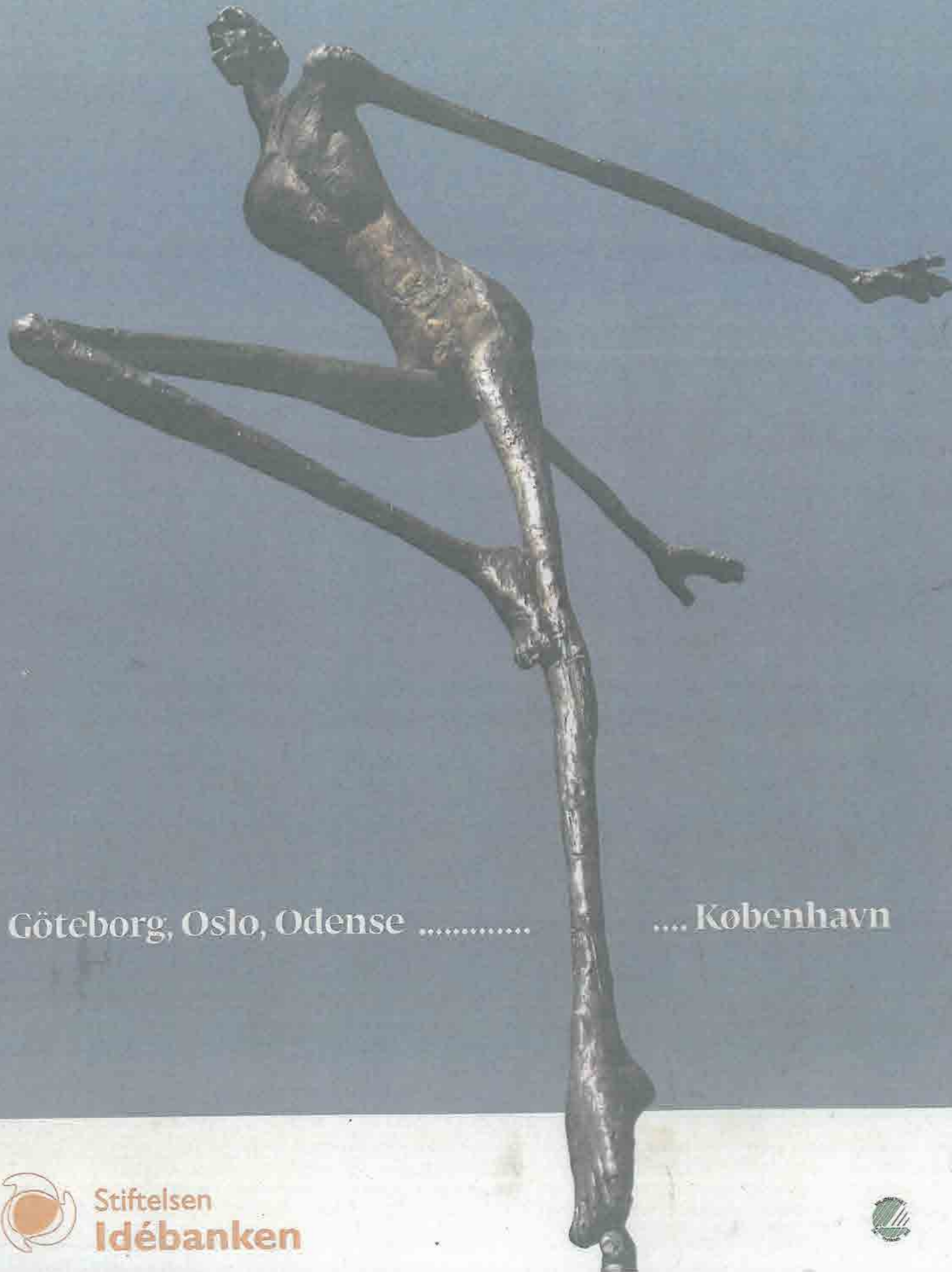
An attack by sea – an art happening is underway - Among the beautiful veteran ships and resplendent yachts in the harbour a peculiar vessel suddenly appears a boat crammed with refugees. In one of the masts is hanging a 3 metres face of bronze. A banner hung up between the masts displays the number 2015. The ship moors alongside the quay, and the refugee sculptures are spreading in the harbour, in the streets of the town, and in the shops. An art happening has been launched, an attack by sea on the town with the aim of highlighting our moral obligation towards our fellow humans in the south, who have been born into unfathomable poverty.

A floating art installation focussing on the UN 2015 goals: Danish sculptor Jens Galschiøt in cooperation with Living Sea, and PATC - The Project Advice and Training Centre consisting of 250 development NGO's have transformed the Living Sea's cutter M/S Anton into a floating art installation with more than 70 bronze sculptures.

00

Tyrecod PP 318.519

Göteborg, Oslo, Odense .....

.... København

Nordiske lokalsamfunn viser

VEIER VIDERE

 **Stiftelsen
Idébanken**

SUSTAINABLE ACTIONS ARE WORKING!

This booklet presents inspiring examples - ranging from whole cities to neighbourhoods, schools and specific projects - of innovative and successful sustainability initiatives. These success stories highlight the need for action to be local - and hence the great potential for local action by other towns and communities.

The examples address all three pillars of sustainability - ecology, economy and community - as well as illustrating creative working methods and cross sectoral integration. In this booklet we also pose some questions about how to achieve faster action towards sustainable development.

For nearly 20 years the Ideas Bank Foundation in Oslo, Norway has documented, promoted and disseminated practical sustainability. Our work includes North-South perspectives in addition to extensive Nordic and European networking, education, and capacity building. This booklet is published in the context of the UN Decade for Education for Sustainable Development, and in particular for the Nordic-Baltic conference "Solutions local; together" held in January/February 2011 in Turku, Finland.

SIGNALS 'local action - success stories in sustainability'

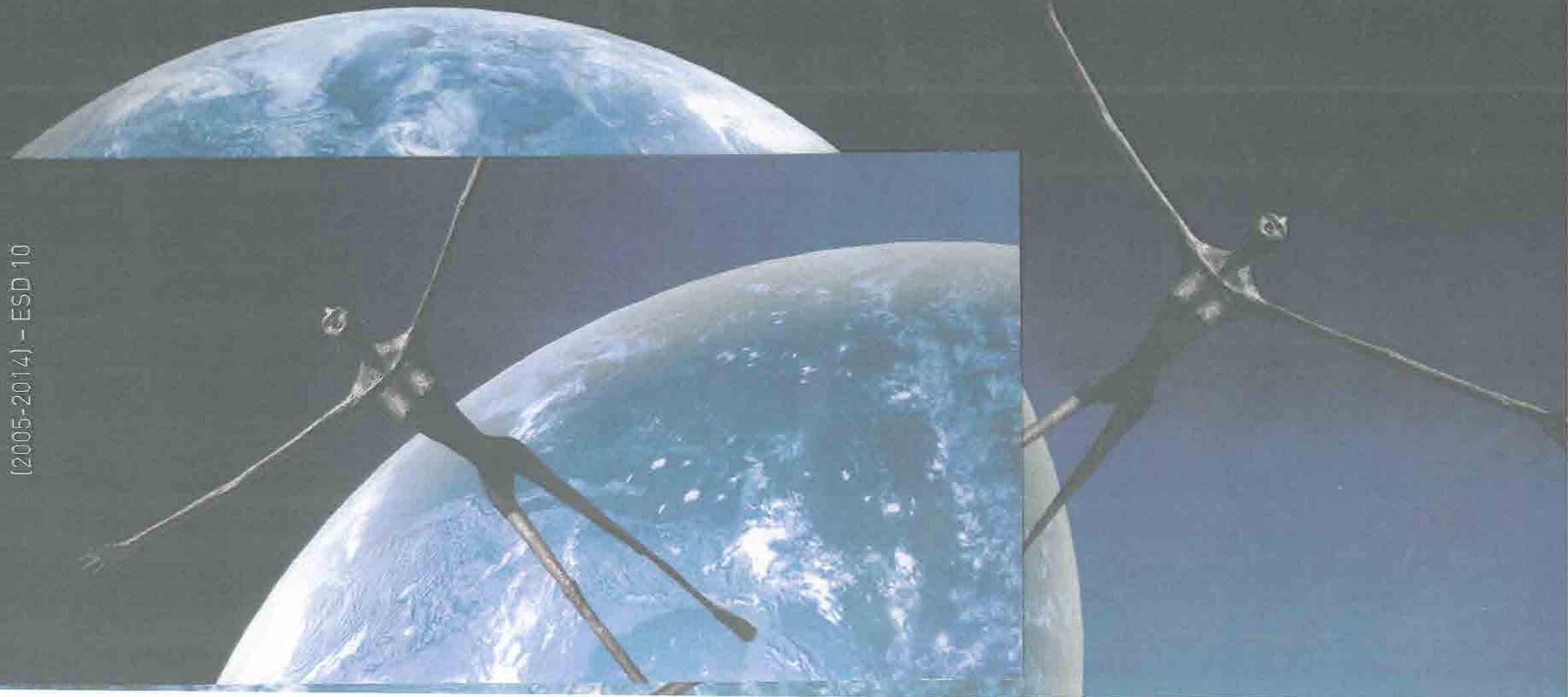
SIGNALS

local action - success stories in sustainability

THE BALANCING ACT

A campaign in support of The UN Decade of Education for Sustainable Development (2005-2014) - ESD 10

Tyrecor PP 318.519

Girl with glasses

"In fact I am of royal heritage. I am waiting for my rightful inheritance as the King's daughter. Then I can return to my castle."

17

Less – the first Homeless sculpture

"I am just sitting here looking at people passing by, hoping that they can spare a bit of change. I have an apartment but I'm afraid to stay there. The streets are my home."

27

Accordion player

"Somewhere over the rainbow, way up high, there is a land that I've heard of once in a lullaby." (E.Y. Harburg)

37

Sleeping man with rug

"I lost my job and chose to move away from it all. I believed that I was going to find happiness and fortune, and I was ready to do any kind of work. Now I sleep in the streets."

Punker

"I have been evicted from my apartment because I could not pay the rent. What do I do now?"

Newspaper girl

"Orphanages have been my home since I was 6 years old. The few years I have stayed at friends' houses. I manage to get by sell street papers."

Man on a chair

“Actually I am a skilled carpenter, but during the last 10 years I have been in and out of prison. Now I am just trying to get by.”
(The light version sculpture)

77

Man on a bench

“I used to work at a factory, I was married and I have 4 children. I lost my wife in a car accident and to drown my sorrows I started drinking. I lost my job and now I am staying at a shelter.”

87

Sleeping man

“I am awaiting a miracle from God since I have been placed on earth to prevent demon attacks. Maybe I will become the Saviour of the Universe.”

101

Woman in sleeping bag

“I can take care of myself! I don't need anybody or any kind of help, and I would rather sleep outside than have anyone taking control of me!”

115

Bag lady

“Have some compassion! Help me give my children and myself something to eat. Have mercy.”

125

Old man with bags

“If any of you should care, I am actually a famous writer in my home country, but my fight for justice was met with resistance – and I had to flee.”

135

ESD10 - Historisk tilbakeblikk

På FNs konferanse for miljø og utvikling i Rio de Janeiro i 1992, ble Agenda 21 utviklet, en omfattende handlingsplan for det 21. århundre, som fikk tilslutning fra 178 land. Kapittel 36 i Agenda 21 handler om utdanning. Her er fire satsningsområder vektlagt:

1) Grunnleggende utdanning av god kvalitet tilgjengelig for alle. Grunnleggende utdanning må ikke bare fokusere på lesing og skriving, men også kunnskap og verdier som støtter opp under en bærekraftig utvikling.

2) Reformere eksisterende rammeplaner for alle nivåer i utdanningen fra barnehage til universitet, de rommer flere prinsipper og perspektiver som peker i retning av en bærekraftig utvikling.

3) Folkeopplysning om forutsetningene for en bærekraftig utvikling, blant annet for å sørge for bevisste velgere og forbrukere.

4) Etterutdanning for å sikre at folk i alle yrker har kunnskaper som gjør at de kan utføre sitt arbeid på en bærekraftig måte.

FNs konferanse for miljø og utvikling i Johannesburg ti år etter Rio-konferansen, viste at framdriften med å få til en bærekraftig utvikling gikk for sakte. Som et resultat av dette, ble det fremmet et forslag om å vie et eget tiår til temaet bærekraftig utdanning. Tiåret ble vedtatt på FNs generalforsamling senere samme år.

Opptaktskonferanse i Göteborg

I 2004 ble det, etter invitasjon fra daværende statsminister Göran Persson, arrangert en global opptaktskonferanse til FNs utdanningstiår (ESD10) i Göteborg. "Learning to Change the World" var tittelen på konferansen, og dens tre slagord var Reflect, Rethink, Reform - tenk om, still om, gjør om.

Et sitat fra denne bokens forgjenger, Ekovisioner:

«Förenta Nationerna har lyft fram utbildning som en avgörande faktor för att nå en hållbar utveckling i världen. Det har skett genom att förklara åren 2005 - 2014 som ett FN årtionde för utbildning för hållbar utveckling. FNs fackorgan Unesco har fått ett särskilt ansvar för att utbildning på alla nivåer och inom alla samhällssektorer bör ha hållbar utveckling som en ledstjärna.»

Carl Lindberg

Medlem i Unesco Högnivågrupp för främjandet av FNs årtionde för utbildning för hållbar utveckling.

Balanseakt-skulpturene til Jens Galschiøt er det sentrale symbolet for kampanjen.

Prosjekt Balanseakten er et prosjekt innen de nordiske folkehøgskolene - på alle bærekraftens områder - for å fremme FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling (2005-2014). De beste eksemplene løftes fram til felles inspirasjon. Kampanjen har også som mål å inspirere andre skoler, institusjoner og organisasjoner til å drive et pedagogisk utviklingsarbeid for en bærekraftig utvikling.

- vi må lære hvis jorda skal bære!

Balanseakten er et folkeopplysningsprosjekt om handlingskompetanse for en bærekraftig utvikling. Visjonen er å bruke et sett med peilemerker som skoler og utdanningsinstitusjoner kan tilslutte seg. Folkehøgskolene har gjennom sin tradisjon og arbeidsform, særlige forutsetninger for å ta en slik rolle. Det var derfor naturlig å ta utgangspunkt i folkehøgskolene, slik at de kan virke som brobyggere inn mot andre skoler og utdanningsinstitusjoner. I folkehøgskolenes pedagogikk integreres teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter, i møte med samfunnet utenfor skolen.

FN-tiåret

I mars 2005 gikk verden inn i et nytt tiår - FNs utdanningstiår for en bærekraftig utvikling. FN utfordrer alle land til å fremme læring som kan føre til nødvendige forandringer.

Utdanningstiåret ble offisielt lansert i Norge 15. mars 2006. Åpningen ble dermed lagt til Verdens forbrukerdag, og representert ved daværende statssekretær i Barne-, familie- og forbrukerdepartementet, Hans Olav Syversen.

Idébanken har både gjennom prosjekt Balanseakten og i samarbeid med myndighetene om bidrag i nasjonale og internasjonale fora der forbruk og utdanning drøftes, søkt styrke tiårets budskap.

Balanseakten - en kampanje for FN-tiåret

Den 6. mars 2006 ble FNs tiår markert ved et arrangement der folkehøgskolene i Norge og Stiftelsen Idébanken, i samarbeid med de tre 12 meter høye Balanseakt-skulpturer foran Oslo Sentralstasjon. Senere samme uke fant lignende arrangementer sted i Göteborg og København.

PROJEKT
udenfor

Girl sleeping in cardboard box

"It all hurts a little less when I am high on coke. Then the pain seems to leave my body and float up to the stars in the sky."

FNs utdanningstiår: ET TIÅR FOR FRAMTIDSFOLKET

Vi er midtveis i FNs utdanningstiår (ESD10) og rundt i verden bobler det av aktivitet i tiårets ånd. ESD10 er ikke bare for studenter og lærere, like lite som det er et tiår for miljøbevegelsen. FNs utdanningstiår er for alle som vil være med å forme framtida.

FNs tiår for utdanning for en bærekraftig utvikling (ESD10) strekker seg fra 2005 til 2014. UNESCO koordinerer tiåret på verdensbasis. En konferanse på Hamar 15. mars 2005, var startskuddet for arbeidet med tiåret i Norge. Utdanningsdirektoratet har ansvar for arbeidet med tiåret i den norske grunnskolen og i videregående opplæring. Men ESD10 har ALLE som målgruppe, også vi som har lagt russetiden bak oss. Alle mennesker har bruk for mer kunnskap om hvordan vi

kan bidra til at vår felles framtid blir best mulig for flest mulig. Hvilken kunnskap man trenger, kommer an på hvor man jobber, hvordan man bor og lever.

Det bobler av aktivitet!

31. mars til 2. april 2009 ble en midtveiskonferanse for tiåret avholdt i Bonn i Tyskland (se deklarasjonen på side 112). 900 deltok på konferansen, og 300 ble avvist grunnet plassmangel. Den enorme interessen for kon-

feransen speiler aktivitetsnivået rundt ESD i verden. Det syder og bobler på jordas overflate!

Mange land kan vise til innovative læreplaner og pedagogikk i FN-tiårets ånd. I tillegg har en mengde FN-organisasjoner, ikke-statlige organisasjoner og partnernettverk engasjert seg i konkrete aktiviteter som støtter opp om ulike mål for tiåret. Gå inn på sidene til den nordiske Balanseakt-kampanjen, www.thebalancingact.info.

På samme måte som denne boka forsøker å speile det nordiske aktivitetsnivået på ESD10, forsøker dette nettstedet å vise hva som rører seg i den vide verden. Det er ikke lite! Gå til "link"-knappen og se på sidene til for eksempel Canada, Japan, Thailand og Tyskland.

Erfaringer og anbefalinger

Av alle erfaringer som er høstet i løpet av de siste fem årene, vil vi spesielt fremheve to. Mange har opplevd at det er en styrke for ESD-arbeidet:

- 1) å bruke lokalsamfunnet som utgangspunkt for læring.
- 2) å bruke et nettverk av aktører med ulike kvaliteter i utviklingen av ESD.

Det første punktet tar opp i seg realiteten at hvor vi lever våre liv har stor betydning for hvilke bærekraftutfordringer vi står ovenfor. Hvor vi bor, har også betydning for hvilke løsningsalternativer som er tilgjengelige. Miljø, økonomi, samfunnsstruktur og kultur varierer voldsomt.

Denne oppdagelsen har igjen innvirkning på hvilke verktøy som blir brukt i ESD-sammenheng. I Norge ser vi for

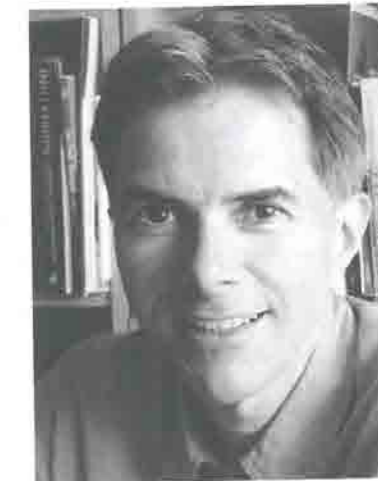
eksempel at mange skoler benytter seg av nettstedet www.miljolare.no som blant annet inneholder 130 aktiviteter fordelt på 12 temaer knyttet til bærekraftig utvikling. Disse aktivitetene kan elevene gjennomføre i sine nærområder. Slik får de knyttet kontakt med mange ulike aktører i lokalsamfunnet, jfr punkt to ovenfor.

Regionale ekspertisesentra

Når det gjelder nettverk og samarbeid på tvers, er det også verd å nevne et annet spennende resultat av ESD10 så langt, nemlig regionale ekspertisesentra (RCE) for ESD. Disse sentrene blir godkjent og koordinert av FN-universitetet (UNU). I skrivende stund har UNU godkjent 75 slike sentra fordelt på alle kontinenter. Det finnes fremdeles ikke et her i Norge, mens Danmark og Sverige kan skilte med hvert sitt. Sentrene involverer gjerne et mangfold av aktører og miljøer, som lærere, professorer, forskere, miljøorganisasjoner, kommunerepresentanter, næringslivsaktører, media, studenter og andre som ønsker å lære om ESD.

Sentrene har flere funksjoner, vi velger her å fremheve tre av de viktigste:

- 1) Å justere utdanningstilbudet slik at den fremmer en bærekraftig utvikling. Her går man gjennom eksisterende fag, programmer og pensum med dette for øyet.
- 2) Å utvikle/ tilby kurs i "training for trainers" i ESD10, inkludert materiell og undervisningsmateriell.
- 3) Å bevisstgjøre flest mulig om viktigheten av ESD for å få til en bærekraftig framtid.

Professor Jeppe Læssøe presenterte Danmarks Regional Center of Expertise (RCE) på konferansen "Can Education Change the Climate?" under COP10, 11. desember 2009.

BALANSE

BOKA

Lovende OPPDAGELSESTREISE

Det er inspirerende for meg å følge denne oppdagelsesreisen til noen nordiske visjonærer og entreprenører. Ikke minst fordi grunnkonseptet har en del av sine røtter i *Biten Biffen Boligen – bærekraftige vaner, smartere forbruk*. Det var en statlig rapport jeg skrev for noen år siden, hvor fokus lå nettopp på kraften "nedenfra", fra nytenkere, småskala produsenter og smarte forbrukere.

Forfatterne har reist rundt i Sverige, Norge og Danmark og truffet nettopp denne typen mennesker, visjonærer som samtidig er "doers" og omsetter sine tanker til et hverdagsnært forandringsarbeid.

Tiår med bevisstgjøring rundt miljø, helse og en sunnere livsstil synes nå å ha nådd ett toppunkt, hvor kunnskap og engasjement rundt disse te-

maene vokser veldig fort. Man behøver ikke være filosof for å forstå at det er klimatrusselen som har forløst, eller satt ytterligere fart på de mange initiativ vi nå ser rundt oss. Og det er ikke lenger bare grønne miljømøller som deltar. Bedrifter, banker, matvarehandelen og den store, brede allmennheten har nå kommet på banen. Det er lovende og skaper håp og framtidstro. Samtidig må vi innse at det meste gjenstår å gjøre i praksis. Denne lille boken bidrar utvilsomt til å fremskynde omstillingen til et økologisk, sosialt og økonomisk mer bærekraftig Norden.

Les, tenk deg om – og gå og gjør det samme!

Stefan Edman
biolog og forfatter

Lanseringen av tiåret i Norge

Utdanningstiåret ble offisielt lansert i Norge gjennom et arrangement på Hamar 14. mars 2005. Det ble dermed lagt til Verdens forbrukerdag, og Regjeringen var representert ved daværende statssekretær i Barne-, familie- og forbrukerdepartementet, Hans Olav Syversen. I talen sa han blant annet at:

"...<det tas> ofte som en premiss i den økonomiske debatten at kjøpekraften i de rike landene kan og vil fortsette å vokse i overskuelig fremtid. Det er grunn til å sette spørsmålstegn ved dette, og det er behov for å problematisere den stadige veksten i kjøpekraft og i materielt forbruk i våre rike samfunn. Og dette blir ikke mindre nødvendig i et globalt perspektiv, når vi tar med i betraktningen at det skal være rom for en velstandsutvikling i de land som i dag er fattigst."

Brutto Nasjonal Livskvalitet (BNL)

Det Norske Stortinget har gitt Finansdepartementet drag å utrede modeller for å måle livskvalitet og årlige BNL sammen med det økonomiske brutto produkt, BNP.

Regjeringen må legge fram status for arbeidet al neste års statsbudsjett presenteres høsten 2010. Bakgrunnen for forslaget om BNL er forskningsfelter viser at så lenge vi har nok penger til å dekke vår behov, som hus og mat og klær, betyr hver ekstra stadig mindre. Da er det helt andre ting som avgjør lykkelige. Viktige faktorer er for eksempel venner det å ha arbeid og det å bidra med sine ressurser beste for samfunnet.

Forskere arbeider nå med å lage en mer fullstendig sikt over hva som gjør oss lykkelige, og hvilke me trengs for å kunne lage en nasjonal livskvalitetsindeks. http://aftenbladet.no/innenriks/1041565/Brutto_Nasjonal_Livskvalitet.html

Lanseringen av Balanseakten i 2006

Tale ved statssekretær Kjell Erik Øie, Barne- og likestillingsdepartementet:
"Dette er et flott initiativ, som retter oppmerksomhet mot balansen mellom natur og kultur. Kampanjen "Balanseakten" er ledd i FNs tiår for undervisning om bærekraftig utvikling 2005 – 2014.

Målet om en bærekraftig utvikling er tydelig nedfelt og forankret i Soria Moria-erklæringen. Samtidig er dette en overordnet utfordring som krever bevissthet og engasjement ikke bare fra politiske myndigheter, men fra oss alle som lever i den rike del av verden. Og denne typen engasjement må utvikles fra barna er små. Derfor spiller utdanningen og utdanningsinstitusjonene en avgjørende rolle. Vi må lære både å handle miljøvennlig, og å vise solidaritet med våre medmennesker – globalt og lokalt, i nåtid og framtid."

KOMMUNE

Odense – en moderne storby. Planlagte investeringer for 19 milliarder kroner over de næste ti år!

Der Nordschleswiger

SONNABEND, 8. OKTOBER 2011

21 EINS

H. C. Andersen wird heute versenkt...

ODENSE – (DN) Tausende Einladungen und Bier-Etiketten (Foto links) zur heutigen Beisetzung oder eher Versenkung des Märchendichters Hans Christian Andersen wurden gedruckt, und die Veranstalter rechnen mit vielen „Trauergästen“, wenn eine Andersen-Skulptur per Pferdewagen an den „Flakhavnen“ in Odense gebracht und dort ins Wasser gesenkt wird – zu kostenlosem Freibier und Würsten. Das Interesse an diesem Happening des Künstlers Jens Galschiøt ist enorm. Er versenkt um 14 Uhr seine HCA-Skulptur bis zum Hals. Sie stand fünf Jahre lang auf dem Rathausplatz in Kopenhagen: Ein Protest dagegen, dass ein Monument der Erzählkunst im Herzen Odenses auf Halde gelegt worden ist.

JENS GALSCHIØT – Skulptur

Introduktion til Galschiøt

Bruun Rasmussens har i deres Kunstauktion katalog haft følgende beskrivelse af Galschiøt.

Jens Galschiøt er født 1954 i Frederikssund er gift og har tre børn. Han er uddannet i 1978 som klejnsmed på Lindøværftet og selvlært sølvmed og skulptør. Han bosætter sig i Odense i 1973, og i 1985 åbner han sit 2000 m² store atelier, som udover broncestøberi og værksted også indeholder galleri og skulpturpark.

Han udtrykker sig for det meste i naturalistiske og organiske former, og er under indflydelse af den spanske arkitekt Antoni Gaudi og jugendtidens halvokulte organiske stilarter. I mange af hans skulpturer arbejder han med tomrummet som en vigtig del af oplevelsen, og ved at tømme beklædningskulpturer for menneskeligt indhold udfordres tilskuernes fantasi til at udfylde tomrummet med billeder fra deres eget liv. Hvis det lykkedes kunstneren at få hans skulpturer og den menneskelige fantasi til at arbejde sammen, har han opnået hvad han vil.

Jens Galschiøt kan betegnes som en af senmodernitetens største internationale danske kunstner (efter 1980), og hans kunstneriske produktion spænder vidt, fra smykker og små fine skulpturer til enorme politisk betonede skulpturer. Han er nok en af de mest kendte og omtalte danske kunstnere i udlandet, hvor opmærksomheden om hans værker spænder fra Hong Kong til Brasilien, Mexico, Berlin, Spanien, USA m.fl. Galschiøt arbejder udover med beklædningskulpturer med happenings, der på internationalt plan sætter fokus på verdens ubalance. Der kan bl.a. nævnes "Den indre Svinehund" fra 1993, hvor der blev stillet skulpturer op i 20 europæiske byer, for at minde os om at humanismen er en tynd skal over naturen i os selv, og at der altid skal kæmpes for at bevare og udbygge humanismens resultater. "Skamstøtten" som symboliserer undertrykkelse af menneskerettigheder, der første gang blev opstillet i Hong Kong i 1997.

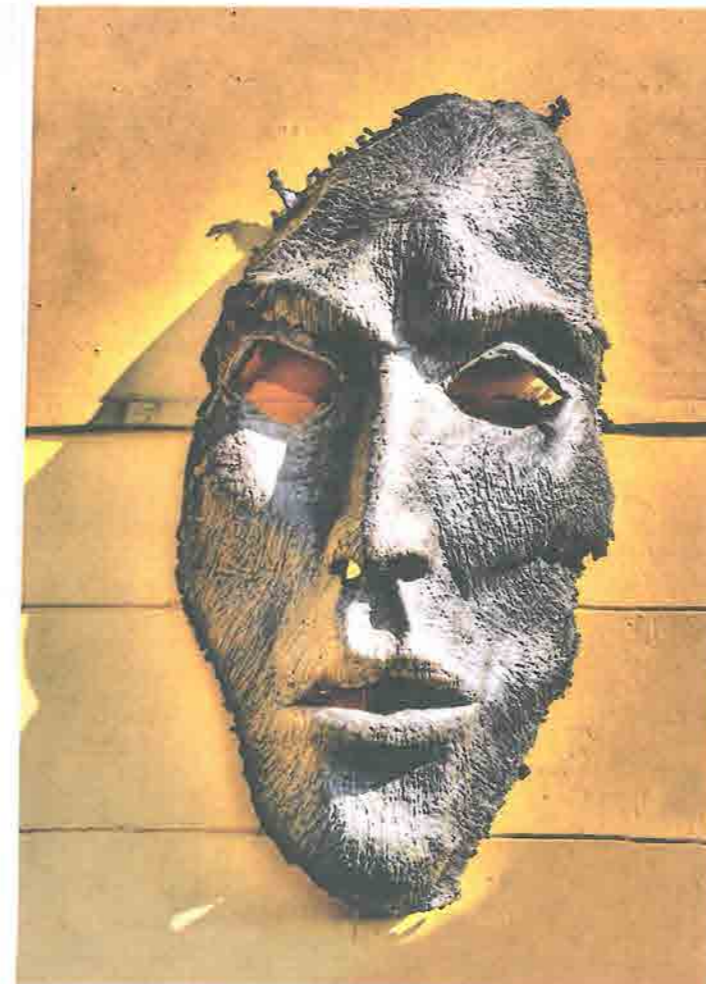
Galschiøt store fascination af beklædningsgenstande førte til et samarbejde med de nu afdøde modeskabere Erik Mortensen og Jean Voigt og i 1990 blev "Ringbærerens jakke", også kaldet "Frodos jakke", skabt i forbindelse med Dronning Margrethes 50 års fødselsdag. Gaven var bestilt af Beklædningsindustriens Brancheforening og er opstillet i Marselisborg Slotspark i Århus.

I forbindelse med H.C. Andersens 200 års jubilæum i 2005 er Jens blevet opfordret til at lave et bud på en skulptur der skulle hædre byens store digter. Han har udformet en skulptur som han kalder "Fortællerbrønden" og der er lavet en model i kobber i 1/10 størrelse som vil kunne ses på hans værksted.

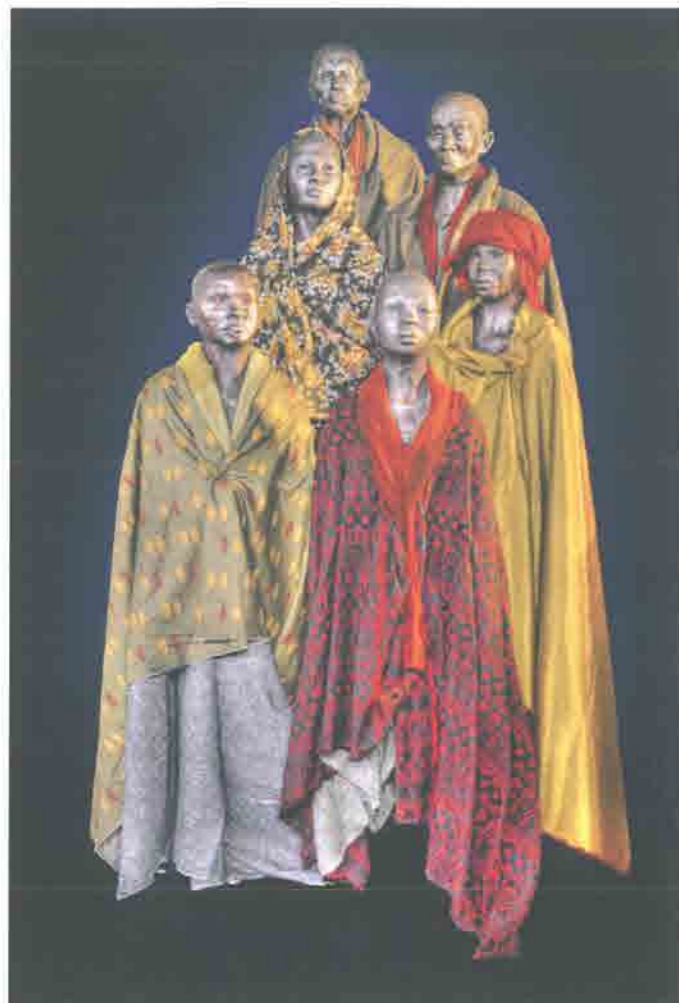
Bruun-Rasmussen Vejle 10 marts 2004

Galschiøt har værksted i Odense, hvor han sammen med sine 4 faste medarbejdere og en hel del frivillige opbygger sine skulpturer i alle størrelser fra små sølvringe, til tons tunge springvand. Stedet er åbent for besøgende alle hverdage fra 8.00-16.00, så det er muligt at få et indblik i denne kunstners forunderlige univers.

Adresse: Banevænget 22 - 5270 Odense N, Tlf.: 6618 4058, E-mail: aidoh@aidoh.dk – info:www.aidoh.dk

MY INNER BEAST Jens Galschiot, 1993

Recommendation of Jens Galschiot

Text from Bruun Rasmussen's art-auction No. 94, 2004 - www.bruun-rasmussen.dk

Jens Galschiot was born in 1954, in Frederikssund, he is married and has three children. Certificate as a construction blacksmith in 1978. He is a self taught silversmith and sculptor. He settled in Odense in 1973 and opened his 2000 m² large studio in 1985, which contains a bronze foundry, a workshop, a gallery and a sculpture park.

Galschiot's mode of expression mainly consists of naturalistic and organic forms, which are influenced by the Spanish architect Antoni Gaudi, and the semi-occult style from the Jugend period. In many of his sculptures 'the void' is as an essential part of the expression: for instance when he exhibits clothing sculptures (with the shape of the body, but void of the body), the viewers are encouraged to use their own imagination to fill in the emptiness, by using images from their own lives. If he succeeds in doing so the artist has achieved his goal: to make his sculptures and the human imagination work together.

Internationally, Galschiot could be characterized as one of the most significant Danish artists of late modernity (after 1980). His artistic production covers a wide field of expression; from jewellery and small dainty figures to gigantic, politically emphatic sculptures. He is among the best-known Danish artists abroad. His reputation extends from Hong Kong, and Mexico to Germany, Spain, and the U.S.A. Apart from clothing sculptures Jens Galschiot creates international happenings to highlight the present imbalance of the world. The first of it's kind was 'My Inner Beast' from 1993, which was erected in 20 European cities, as a reminder to us all that Humanism is merely a thin coating disguising the potential brutality of our nature as human beings, and that it is a constant struggle to preserve and improve the results Humanism has achieved so far. Another example is 'The Pillar of Shame', which symbolizes the oppression of human rights; the first time it was erected was in Hong Kong in 1997.

Galschiot's fascination of garment objects led to a partnership with the late Erik Mortensen and Jean Voigt. In 1990 Galschiot created the 'Ringweaver's Jacket'. It was given to Her Majesty, Queen Margaret II on her 50th birthday. The gift was ordered by the Garment Industry's Organisation. The sculpture is now exhibited in the park of Marselisborg Castle, the Queen's residence in Aarhus.

In connection with Hans Christian Andersen's 200 years jubilee in 2005, Jens Galschiot has been requested to suggest a sculpture, in honour of Odense's great storyteller. The artist has made a bronze model named: 'The Storyteller's Fountain' - a tenth of the size of the final work - which can be viewed at his workshop.

Bruun-Rasmussen Vejle 10 marts 2004

Galschiot is living and working in Odense. His works of art have been exhibited in more than 22 countries. His workshop of about 2000 m² contains a foundry, a gallery and a sculpture park where the visitor can get an impression of the peculiar universe of the artist. Workshop is open on weekdays 8.00 am. - 4.00 pm.

Address: Banevaenget 22 - DK-5270 Odense N, Denmark , Tel.: (+45) 6618 4058 - E-mail: aidoh@aidoh.dk - info: www.aidoh.dk

Besøg Galleri Galschiot

Galleriet ligger på et 10.000 m² stort område i Odense N (5 minutter i bil fra centrum) med Galschiots atelier, udstillingshal, bronze-støberi, skulpturpark og en galleri-butik hvor man kan købe både skulpturer og smykker.

Skulpturer fra 700kr til 7.000.000 kr.

Stedet bugner af aktiviteter og interessante hel- og halvfærdige skulpturer, så der er nok at se på.

Galleri Galschiot er åbent for besøgende alle arbejdsdage fra 9.00 til 17.00. Weekend lukket.

Galleri Galschiot, Banevænget 22
5270 Odense N, Tlf 66184058

Se info på: www.aidoh.dk/visit - Fri entré

2011

ÅRSFORTÆLLING

 SYDDANSK UNIVERSITETS BIBLIOTEK

SYDDANSK UNIVERSITET
UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK

Kære Jens Galschiøt

Som lovet sender jeg dig her et eksemplar af Syddansk Universitetsbiblioteks Årsfortælling for 2011. Publikationen er også lagt online på <http://www.e-pages.dk/syddanskuniversitet/111/>

Vi er meget glade for, at vi måtte brug et foto af dit værk "Fordybelse" til forsiden.

Bedste hilsner

Jeppé Lomholt Akselbo

Med venlig hilsen

Jeppé Lomholt Akselbo
Informationsmedarbejder, Syddansk Universitetsbibliotek

Tlf. 6550 2642
Fax 6315 0095
Email ja@bib.sdu.dk
Web <http://sdu.dk/ansat/ja.aspx>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

BOOK EN
BIBLIOTEKAR

GYMNASIE-
SAMARBEJDE

INFORMATION
KOMPETENCE

INTERNATIONALE
STUDERENDE

TEKST: HEIDI K. J. GOODREID
 FOTO: WWW.AIDOH.DK

Smertelindrende skulpturer

– BOSTEDSLØSE ER MENNESKER, AKKURAT SOM DEG OG MEG. DE BURDE IKKE STØTES UT AV SAMFUNNET, MEN FÅ OMSORG, SIER JENS GALSCHIØT, KUNSTNEREN SOM HAR LAGET 13 BRONSESKULPTURER AV HJEMLØSE. UTSTILLINGEN HAR SATT KURSEN MOT OSLO.

For litt over et år siden startet vandreutstillingen «Stop Hjemløshed» i Europaparlamentet i Brussel. Siden den gang har den vært i København og flere danske byer, samt Bucuresti, Debrechen og Lisboa. 28. mai til 3. juni står Oslo for tur. Frelsesarmeens rusomsorg er vert for utstillingen, og har gitt den tittelen Utenfor. Rusomsorgen er, som kunstneren selv, opptatt av at det å være hjemløs handler om mer enn å ikke ha tak over hodet.

– Det er mange typer hjemløshet, og mange grunner til at man er det. Det holder ikke å ha en leilighet å bo i, sier kunstneren Jens Galschiøt som ønsker å få folk til å forstå hvor komplisert det er å være hjemløs.

Galschiøt har laget skulpturene på oppdrag fra den danske organisasjonen Projekt Udenfor, som kombinerer gateplansarbeid med forskning og opplysning om hjemløshet og utstøting.

– Jeg ønsker å få folk til å ville hjelpe de hjemløse og lindre deres smerte. Det hadde vært flott om man bevarte en omsorg for mennesker, og ikke bare sa at de fikk ordne opp i problemene sine selv. De hjemløse har vært utsatt for noe, det er derfor de har kommet i den vanskelige situasjonen. Det er ikke noe de har valgt selv.

Galschiøt ønsker å starte en diskusjon rundt hvordan man håndterer hjemløsheten.

– Jeg håper man kan komme fram til et system som inkluderer de som faller utenfor bedre, sier han.

I etterkant av utstillingen i Europaparlamentet bestemte de borgerlige, grønne og sosialistiske partiene at det skal lages en rammeavtale rundt hjemløshet, slik at man ser på hjemløshet som et europeisk anliggende og ikke nasjonalt anliggende. Skulpturene er laget i bronse, for å gi de hjemløse en opphøyet status, og forteller hver sin historie om et liv som utstøtt. Utformingen er veldig naturalistisk.

– Mange tror jeg har formet hjemløse fra deres by. I Brussel var det en som sa: «Han der kjenner jeg, han bor der nede», sier kunstneren, som brukte hjemløse han selv har støtt på og bilder av hjemløse rundt om i Europa som inspirasjon. Utstillingen i Oslo finner sted på Eidsvoll's plass utenfor Stortinget. Rusomsorgens brukere vil være tilstede med sine historier, og det blir markeringer underveis.

Frelsesarmeen ble spurt om å være vert for utstillingen i etterkant av at Krigsropet intervjuet Galschiøt og Projekt Udenfor i fjor. Du finner artikkelen på krigsropet.no.

TEKST: EVELYN DYB, FORSKNINGSSJEF VED NORSK
 INSTITUTT FOR BY- OG REGIONSFORSKNING (NIBR)
 FOTO: WWW.AIDOH.DK

Det klassiske bildet av uteliggeren er en eldre alkoholiker som sover under broene i storbyene, men i vår tid ser vi et mye mer sammensatt bilde – «den nye hjemløsheten».

HJEMLØS I NY OG GAMMEL FRAKK

«Mitt endelige mål er at arbeidet mitt skal bli overflødig».

Omtrent slik avsluttet lederen av Frelsesarmeens varmestue i Kristiansand sitt innlegg på en konferanse om bostedsløshet våren 2004. I de påfølgende årene har stat, kommune og frivillige organisasjoner satt i gang flere tiltak for å hindre at folk blir bostedsløse og for å hjelpe folk ut av bostedsløshet. Det mest omfattende programmet var nasjonal strategi mot bostedsløshet. På vei til egen bolig, i perioden 2005-2007. Den nasjonale strategien hadde ambisiøse målsettinger, men likevel økte tallet på bostedsløse i Norge i denne perioden.

DEN NYE HJEMLØSE

Begrepene «hjemløs» og «bostedsløs» forbindes ofte med en person som sover ute, i trappopp ganger eller andre steder, som gir en viss form beskyttelse mot vær og vind. Begrepene knyttes ikke bare til mangel på bolig og stedet personen oppholder seg på. Hjemløs og bostedsløs assosieres med bestemte personer med spesifikke problemer og et gjenkjennelig utseende. Begrepene gir signaler om en spesiell livsførsel. I mange år var bostedsløs ensbetydende med «uteligger». Et annet ord som ble brukt var «løsgjenger». Begrepet løsgjenger hadde et juridisk fundament i den såkalte Løsgjengerloven av 1900. Loven forbød i realiteten hjemløshet eller løsgjengeri helt fram til de aktuelle paragrafene ble opphevet i 1970 (§ 16 og 18 om beruselse på offentlig sted og tvangsarbeid).

Bildet av uteliggeren er en eldre alko-

holisert mann, som sover under broene over Akerselva og under broer i andre byer i andre land. Ut over 1980-tallet dukket andre og nye grupper opp i gatebildet. Et viktig kjennetegn ved disse til forskjell fra den «gamle uteliggeren», var avhengighet av opiater og mer generelt andre rusmidler enn alkohol, og de var yngre. Disse nye gruppene fortrent ikke den eldre alkoholiserede uteliggeren. De eksisterte side om side. Vi finner begge gruppene også i dag, men de nye gruppene utgjør det store flertallet.

Med de synlige endringene i sammensetningen av gruppen hjemløse, oppsto begrepet «den nye hjemløsheten». Den nye hjemløsheten var ikke et særnorsk fenomen. I mange europeiske storbyer kunne man observere yngre personer, ikke gjemt under broene, men sovende i butikk- og kontorinn ganger i kvelds- og nattimene i hovedgater og forretningsstrøk. Årsakene til den nye hjemløsheten er flere og sammensatte og må sees i sammenheng med mer fundamentale samfunnsendringer.

NASJONAL STATISTIKK

I Norge ble den nye bostedsløsheten brakt fram i offentligheten gjennom tall og statistikk. I 1996 gjennomførte Norges byggforskningsinstitutt den første landsomfattende kartleggingen av bostedsløse. Kartleggingen slo fast at det i Norge fantes 6200 bostedsløse til en hver tid. 6200 er relativt sett et beskjedent tall. Bostedsløshet regnet i

promille av befolkningen tilsvarte 1,5 bostedsløse pr. 1000 innbyggere. Denne første kartleggingen avdekket samtidig at rundt 60 prosent var avhengig av rusmidler, de fleste var menn, og en av fire hadde en kjent eller synlig psykisk sykdom. Det er viktig å merke seg at definisjonen på bostedsløshet, som ble brukt i denne og senere kartlegginger, er situasjonsbestemt og omfatter et spekter av ulike situasjoner og oppholdssteder (se faktaboks).

Siden 1996 er det gjort i alt fire kartlegginger av bostedsløse, inkludert denne første. Kartleggingene er gjennomført slik at det skal være mulig å sammenligne resultatene og følge utviklingen i en lengre periode. Den siste kartleggingen ble foretatt i 2008. Hovedtrekkene er de samme som i 1996: Den typiske bostedsløse er en enslig mann midt i trettiårene med et rusproblem og med svak eller ingen tilknytning til arbeidslivet. Et ensidig fokus på denne statistisk konstruerte personen gir likevel et noe misvisende bilde av helheten. Den har dominert alle kartleggingene, eller omtalen av kartleggingene, men det finnes også andre grupper av bostedsløse.

En av fire bostedsløse personer er kvinner. Kvinneandelen har ikke økt i Norge siden man begynte å kartlegge bostedsløse, slik man har registrert i en del andre land. En forklaring kan være at andelen kvinner allerede hadde kommet opp på et visst nivå på 90-tallet og så har stabilisert seg rundt dette nivået. Det vi har sett er at bostedsløse

BILDE: JESSE UDENFOR

«kvinner er yngre enn mennene, og at andelen unge kvinner har vært økende. Det gjenstår å se om det vil føre til relativt sett flere kvinner i gruppa bostedsløse som helhet eller om kvinnene, i større grad enn bostedsløse menn, kommer inn i en ordnet bosituasjon på et tidligere tidspunkt.

BARN OG UNGE

Siste kartlegging (2008) satte særskilt søkelys på de aller yngste bostedsløse; barn og unge under 18 år. Disse kan deles inn i to undergrupper: Mindreårige barn som er bostedsløse sammen med en av foreldrene og personer under 18 år som er bostedsløse alene. I løpet av den ene uken kartleggingen ble gjennomført, ble det registrert 400 bostedsløse barn sammen med en forelder. Noen av disse bodde på krisesenter for kvinner uten å ha en bolig å flytte til. Flertallet bodde hos venner og bekjente og i midlertidige botilbud, det vil si døgnovernatting for barnefamilier, pensjonat og campinghytter.

Den andre gruppa, barn under 18

år som er bostedsløse på egen hånd, er ganske liten. Men andre undersøkelser om temaet og kunnskap om feltet tyder på at langt flere barn og unge enn de som ble registrert i kartleggingen er i en slik situasjon. For det første er det ikke forventet i dag at unge under 18 år skal ha sin egen selvstendige bolig. Da kan man heller ikke mangle egen bolig, slik definisjonen av bostedsløshet forutsetter. Ofte dreier det seg om en gruppe ungdommer som flytter mellom hjemmet, barnevernet og andre hjelpeinstanser og et belastet miljø. De blir plassert i mange båser, men ikke i gruppa bostedsløse. Undersøkelser tyder imidlertid på at en slik flytende tilværelse kan være terskelen til en mer grunnleggende hjemløshet og kronisk bostedsløshet i voksen alder, selv om en del «tar seg inn igjen». Mange er også de facto bostedsløse, blant annet fordi foreldrehjemmet ikke er et reelt alternativ.

«USYNLIGE» BOSTEDSLØSE

Kartleggingene fanger til en viss grad opp bostedsløse personer født utenfor

Norge. Men enkelte grupper faller helt utenfor statistikken. Selve registreringen gjennomføres av nesten 1300 instanser i det offentlige og private hjelpeapparatet med varierende kunnskap om bostedsløse personer de har kontakt med. Karakteren av kartleggingen tillater ikke altfor mange og sofistikerte spørsmål om personene. En del personer og grupper som tilfredsstillere definisjonen på bostedsløshet blir ikke fanget opp. Det dreier seg om personer som er i landet på turistvisum, for eksempel personer som kommer fra land i det sørlige og østlige Europa for å tigge i de norske byene. Det har vært avdekket at personer utsatt for menneskehandel og såkalt trafficking har bodd under vilkår som er langt fra å tilfredsstillere minstekravene til en bolig her i landet. En annen gruppe er personer som oppholder seg ulovlig i landet og ikke har et sted å bo. Alle disse gruppene har begrenset eller ingen kontakt med hjelpeapparatet.

En ny gruppe i dette bildet er arbeidsinnvandrere som ikke lykkes i det

SKRIBENTEN

Evelyn Dyb er forskningssjef ved NIBR. Hun har mange års erfaring med boligforskning og er særlig opptatt av problemstillinger som kombinerer perspektiver fra bolig- og velferdsforskning. Dyb har særlig kompetanse på vanskeligstilte på boligmarkedet, bostedsløshet og marginaliseringsprosesser, der boligproblemer sees i sammenheng med fattigdom, fengsling, helse, rus og stigmatisering. Hun ser blant annet på hvordan velferds- og boligpolitikk settes ut i livet på lokalt nivå gjennom evaluering av ordninger og tilskudd. Et annet interessefelt er nye styringsformer basert på nettverk og samarbeid mellom offentlige aktører og private aktører, og hvordan disse styringsformene iverksettes innenfor boligpolitikken.

nye landet og som av ulike årsaker ikke reiser tilbake til hjemlandet. Noen av disse lever som bostedsløse her i landet, under de samme forholdene som norske bostedsløse men med færre rettigheter. Lovgivningen og regelverket på dette området er uklart og ikke på noen måte samkjørt i EU/EØS-området.

ET ULØSELIG PROBLEM?

Artikkelen innledet med å slå fast at tallet på bostedsløse synes å øke. Andre nordiske land har registrert en økning eller uendret nivå de siste fem årene, til tross for iverksetting av en rekke program, strategier og enkelttiltak for å bekjempe bostedsløshet. Bostedsløshet er et svært begrenset problem i Norge og nabolandene. Den lille økningen vi har registrert antyder at bostedsløshet likevel er et uløselig problem, i alle fall en stor utfordring, selv i de nordiske velferdsstatene.

krigsropet@frelsesarmeen.no

BOSTEDSLØSHET I NORGE

En bostedsløs er en person som mangler egen eid eller leid bolig og i tillegg er i en av følgende situasjoner: mangler tak over hodet kommende nærmeste natt, er henvist til akutt eller midlertidig alternativ, i fengsel/under kriminalomsorg, er i fengsel og skal løslates innen to måneder, i institusjon og skal utskrives innen to måneder, bor midlertidig hos venner, kjente eller slektninger.

BOSTEDSLØSHET I TALL (2008)

Antall bostedsløse: 6091

Menn: 73 %

Kvinner: 27 %

Alder:

Under 25 år: 24 %

25 – 44 år: 55 %

Over 44 år: 21 %

Født i Norge: 81 %

Født utenfor Norge: 19 %

Andel enslige: 88 %

Avhengig av rusmidler: 59 %

Kartleggingen gjennomføres i løpet av en uke i året (uke 48). Tallene antall bostedsløse på et hvert tidspunkt. Antall personer som opplever bostedsløshet i løpet av et år er høyere.

(Kilde: NIBR)

af billedhugger Jens Galschiøt

Man kan ikke være for eller imod globalisering. Der har altid været en globalisering af kulturen i gang, f.eks. i forbindelse med Roms erobring af Europa og derefter kristendommens (og vestens) erobring af verden, der jo må siges at være en globalisering, der ville noget. Forskellen til nu er måske den hastighed, som det foregår med.

Globalisering er en tilstand og et fait accompli, som er betinget af den menneskelige og teknologiske udvikling. Så al snak om at være for eller imod er mere eller mindre small talk. Det svarer til at være for eller imod vejret.

Derimod vil det være rimeligt at diskutere, hvordan vi kan leve med og måske beskytte os mod globaliseringen (og vejrets) konsekvenser. Jeg er billedhugger og mit fag billedkunsten er et af de mest globaliserede og standardiserede fag, der eksisterer, så måske kunne et kig på dette område give nogle fingerpeg om, hvordan globaliseringen vil fungere inden for andre områder.

Måske forbavser det nogen, at jeg påstår, at netop billedkunsten er globalt standardiseret. At det skulle være lykkedes at

standardisere det kreative udtryk, som menneskeheden over alt på kloden frembringer, forekommer jo absurd.

Ikke desto mindre er det det, der er sket i de sidste 100 år, hvor der er udviklet en verdensomspændende elite af „kunstkere“, der definerer, hvad „kunst“ er. Alt andet bliver henlagt under begreberne „brugskunst“, „dekoration“ eller i bedste fald „etnisk kunst“, og ingen i den „kulturelle“ vestlige elite har været interesseret i eller i stand til at lave om på det. De kunstnere, der har prøvet at udvide kunstbegrebet ved at frembringe nye kunstværker på andre betingelser eller lavet „ikke-kunst“, - f.eks. Manzoni's lort i en dåse -, for at bryde ud af disse snævre rammer, er alle blevet fanget i deres eget spil og assimilerede af den kunstverden og de kunstkere, som de bekæmpede, og på den måde har de skabt nye, men i sin substans lige så snævre standarder for, hvad kunst er.

Kunstkerne vil selvfølgelig påstå at de går ud fra et objektive begreb om „kvalitet“. Men det må så være en kulturel kvalitet og ikke en håndværksmæssig kvalitet, med mindre de da mener, at håndværkskvaliteten af Massoni's lort er bedre end f.eks. min! Men det forekommer at være en absurd påstand. Så er vi igen tilbage ved udgangspunktet:

„kunstkerne“ har et kulturelt standardiseret og globaliseret kriterium for, hvad kunst er.

Dette kvalitetsbegreb hænger selvfølgelig nøje sammen med, hvad andre kunstkere har bestemt er kunst, og om det kan kapitaliseres som sådan. Kapitaliseringen er nemlig et andet vigtigt parameter for, om det er kunst.

Kendetegnene ved disse „kunstkere“ er, at de på trods af forskellige nationaliteter, farve og religion alle tager udgangspunkt i den vestlige verdens kunstbegreber, et udgangspunkt der ofte fører til (kulturimperialistiske) fordrejninger af virkeligheden. F.eks. er Picasso jo blevet krediteret for at have opfundet kubismen, selvom enhver turist, der har været i Afrika, ved selvsyn kan se, at udtrykket med at fragmentere billedet, er en ældgammel afrikansk udtryksform. Picasso selv vidste det, hvilket også var grunden til hans store afrikanske samling.

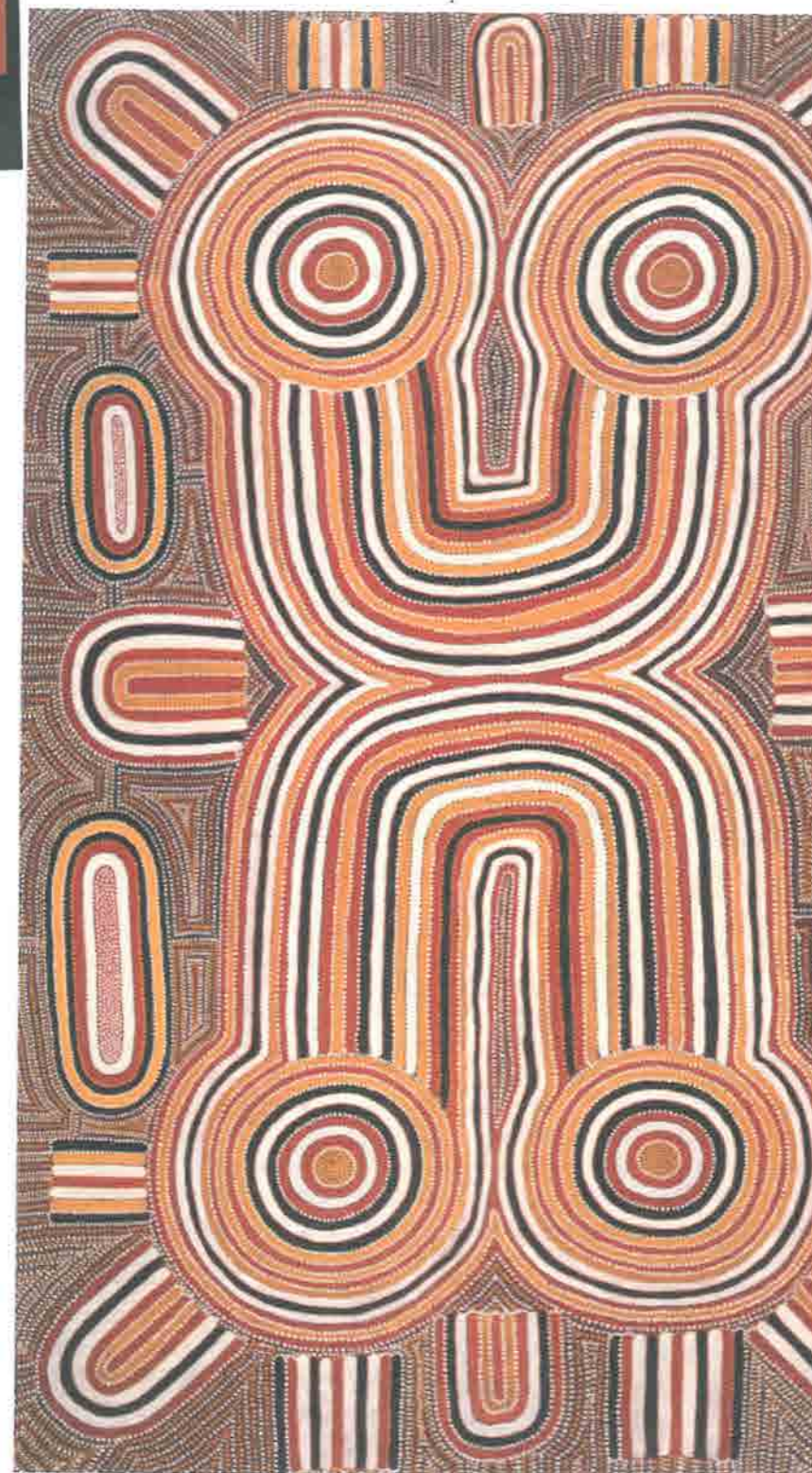
Disse kunstkeres globale påvirkning er så stor, at uanset hvor i verden man går på „rigtige“ kunststillinger og gallerier, vil man se kunstneriske frembringelser, der stort set holder sig inden for de samme koncepter. Det er som at gå på Mac Donald restauranter i Indien: alt

er dejlig genkendeligt og trygt og uendelig kedeligt, og vil man finde andre menneskelige, kreative frembringelser, der for eksempel har et lokalt (etnisk) udgangspunkt, er man henvist til de såkaldte kunsthåndværkere i lokale værksteder, der producerer deres etniske kunst til souvenirbutikkerne. Disse sælger kun produkter, der passer ind i turisternes ofte stereotype forestillinger om det land, de er turister i.

Dette er efter min mening kendsgerningerne, og det er disse globale kendsgerninger, der er med til at smadre og marginalisere de lokale kulturer, fordi det bliver gjort til lavstatus at beskæftige sig med kreative aktiviteter, der har et lokalt (etnisk) udgangspunkt. Enhver lokal kunstner vil straks blive fanget ind i dette spind, da det jo er selve grundlaget for at få en kunstkarriere og dermed leve af sin kunst.

Kun hvis det kan lykkes at få ændret denne elitære definition og bevidsthed om, hvad der er god og dårlig kunst, kan udviklingen vendes fra „MacDonaldiseringen“ til det meget brede udtryk af mangfoldigheder, der er bundet til kunst og kulturfrembringelser, der tager udgangspunkt i sin egen kulturs rødder, og dermed er med til at bevare menneskehedens kulturelle diversitet.

Vil man understøtte denne kulturelle forskellighed, kræver det selvfølgelig at de enkelte lande fører en kulturpolitik, der forholder sig til dette problem. Det er desværre stort set det modsatte, der foregår. Overalt i verden er der en trend om at støtte de elitære kunstnere, der opfostres med en elitær bevidsthed på de forskellige kunstakademier, og derfor også kan begå sig i en globaliseret verden, der jo netop er sporet ind på dette kunstsyn. Man har så i f.eks. Danmark forsøgt at „demokratisere“ kunst støtten ved at indsatte kendte kunstnere i forskellige udvalg, der skal dele statens midler ud, men resultatet er det samme, da disse kunstnere jo netop har skabt sig en karriere inden for kunstverden med de elitære „kunstkeres“ velsignelse, og selvfølgelig derfor også vil give midlerne til kunst, der er inden for disse rammer! Alt andet er nemlig slet ikke kunst i deres bevidsthed.

„Altyerre“ af aboriginalen Loui

Hvis man virkelig er interesseret i at støtte de enkelte landes lokale kulturer, kræver det derfor, at man støtter meget lokalt og meget bredt, for at få fremelsket en diversitet, der er påvirket mere lokalt end globalt.

Samtidig vil det kræve en anden bevidsthed om, hvad der er god og dårlig kunst, en bevidsthedsændring, der vil medføre et stort tab af magt for „kunstkerne“ og de nuværende kunstinstitutioner, der jo netop lever af deres alvidenhed. Til gengæld får vi måske en kulturpolitik,

der er i mere samklang med den delige befolknings oplevelser af den kultur. Et sådant kulturpolitisk udgangspunkt behøver på ingen måde bagstræberisk og reaktionært. Man fint have respekt for og holde sin egen og andre kulturers frøer, samtidig med at man kan res og holde af et mere globaliseret. En kulturpolitik kan godt bygge på end foragt for det, der frembringer egen baghave.

id 4750

WHY THE PENTAGON HATES PEACE IN KOREA
AN INTERVIEW WITH DOLORES HUERTA

The Progressive

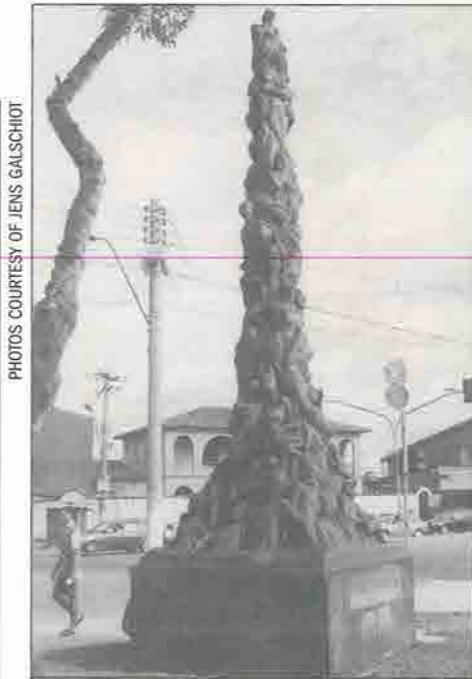
September 2000

Pillars of Shame

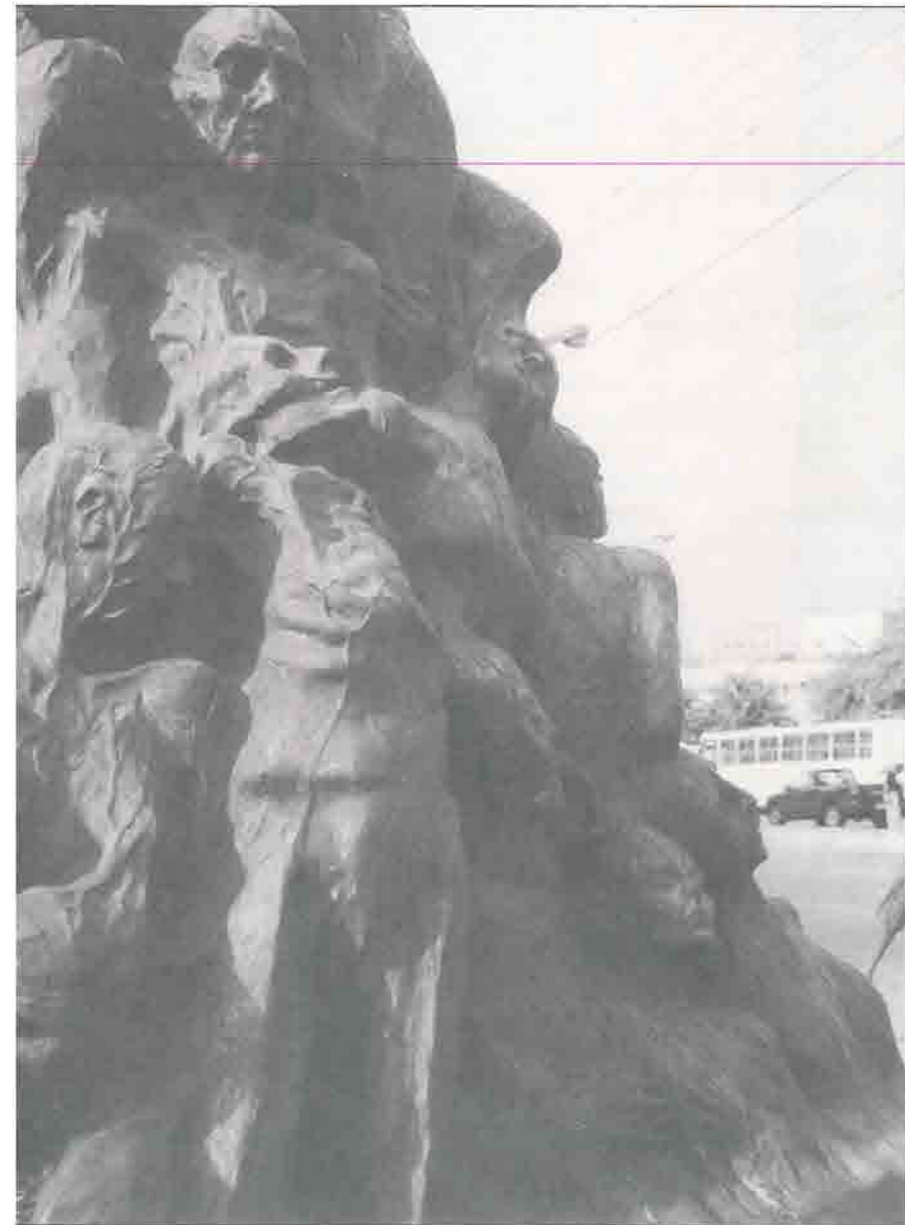
Belém, Brazil

On May 1 in Belém, Danish sculptor Jens Galschiot finished work on his third Pillar of Shame (below and right). The eight-foot obelisk of entwined bodies commemorated the massacre of nineteen landless Brazilian peasants by military police on April 17, 1996. Last May, Galschiot also erected a pillar in the village of Acteal in Chiapas, Mexico, where forty-five unarmed indigenous people were killed by a paramilitary group on December 22, 1991 (bottom, right corner). Galschiot says he plans to sculpt one pillar a year "as a memorial of infringement against humanity."

For more information on the Pillars of Shame, visit the Art in Defense of Humanism web site at www.aidoh.dk or call Jens Galschiot at +45 66 18 40 58.

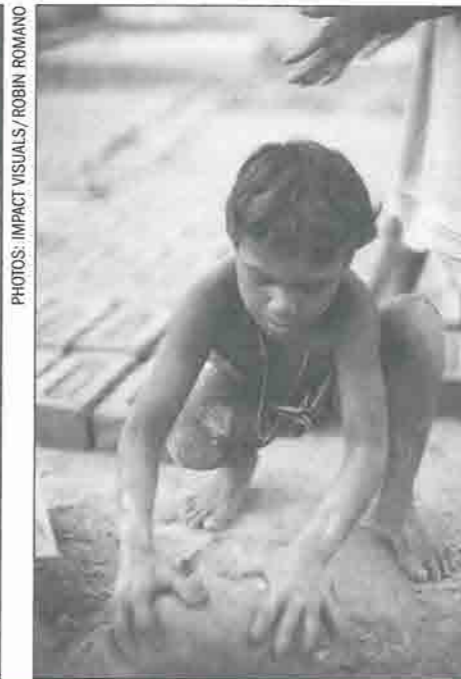

PHOTOS COURTESY OF JENS GALSCHIOT

On the Line

Child Labor in India

PHOTOS: IMPACT VISUALS/ROBIN ROMANO

Bihar and West Bengal, India

A young boy works in a light bulb factory (left) in Patna City, Bihar. He attaches metal ends to the light bulbs, then carries baskets of them downstairs where they are fired to fuse the ends together. The boy on the right is kneading clay to make bricks at a kiln in West Bengal. He will form the clay into a mold and let it sun-dry before it is fired in the kiln. According to Human Rights Watch, fifteen million children between the ages of five and fourteen work as bonded laborers in India.

For more information, call Human Rights Watch at (202) 612-4321 or go to www.hrw.org.

Cool Water Hula

Butte, Montana

On July 9, more than 150 men and woman clad in matching blue sarongs danced a hula at the edge of the Berkeley Pit in Butte to call attention to its toxic waters. Former Butte resident Kristi Hager (right), an artist and a hula dancer for twenty years, led the event she dubbed the "Cool Water Hula." Once the largest open-pit copper mine in the United States, the Berkeley Pit was shut down in 1983. According to researchers from Montana Tech, the pit contains twenty-five billion gallons of acid drainage resulting from the oxidation of pyrite and sulfides. "We want to demonstrate good will for the pit and acknowledge the sacrifice made by the environment," said Hager.

For more information, call Kristi Hager at (406) 327-6681 or e-mail her at coolhula@montana.com.

PHOTOS: THE MONTANA STANDARD/DEREK PRUITT

Fra boghylden

AF
PAUL
HEGEDAHL

Paul Hegedahl, HD(A), er redaktør af Ledelse i Dag.

Illustration: © Jens Galschiøt Christophersen, Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark. Tlf.: +45 66 18 35 76. Fax: +45 66 18 35 76. Med venlig tilladelse fra kunstneren. Værket er skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør N. M. Knudsens Fond.

Å JOUR KLIP

Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 31 39 13 00

Udklip af:

LEDELSE I DAG

3,00

Kulturkalejdoskop

Selma Lagerlöf (1858-1944), den svenske forfatter, som er ved at få en fortjent renæssance, har sagt, at kultur er det, der bliver tilbage, når man har glemt alt det, man har lært. At lære om kultur under forskellige etiketter og set fra forskellige fags vinkler har i snart mange år optaget mennesker, der beskæftiger sig med ledelse i praksis og teori. De to store hovedgrupper er først og fremmest organisations- og/eller virksomhedskultur og i takt med globaliseringen forsøget på at forstå andre kulturer end ens egen. Om begge disse måder at arbejde med kultur på har der været bragt flere artikler i Ledelse i Dag. Her er en række bøger, der beskæftiger sig med disse emner.

Kultur over landegrænserne

Geert Hofstede:

»Kulturer og organisationer. Overlevelse i en grænseoverskridende verden«, Ved Birgitte Dalgaard, Mikael Søndergaard og Denise Ohay; Handelshøjskolens Forlag, København 1999, Distribution Munksgaards Forlag, København. 2. udgave, 350 s., indb., litt. liste, ordliste. Kr. 278 inkl. moms. ISBN 87-16-13380-3.

Hvis man kan tale om klassikere på området, må denne bog betegnes som en sådan. Den behandler kultur bredt, som grundbegreb, som virksomhedskultur – og især forskellene mellem landene. Den er i en tidligere udgave anmeldt af Per Darmer i Ledelse i Dag nr. 15/1994, ss. 62-65.

I denne nye opdaterede udgave konkluderer forfatteren, at vi kan lære af de multinationale virksomheder, hvis udviklede kutymen slår bro over forskellene i de nationale værdinormer og viser, at effektivt interkulturelt arbejde er muligt.

I utallige undersøgelser har andre forskere diskuteret og efterprøvet Geert Hofstedes resultater. Konklusionen er, at dette stadig er værdifuld læsning.

© Jens Galschiøt Christophersen: »Fordybelsen«. Foto: Dominique Bouchet

Fra et rationalistisk til et tolkende perspektiv på ledelse

I en vis udstrækning er man inden for ledelsestænkning blevet klar over, at det gamle rationalistiske syn på ledelse – at man kan påvirke menneskers handlinger ved at påvirke de ydre forudsætninger for disse handlinger – grundlæggende er forkert. Menneskers handlinger styres ikke af faktiske forudsætninger i situationen, men, hvordan man tolker og opfatter det, som er de faktiske forudsætninger i situationen. Uanset at dette er erkendt fortsætter man ledelsesmæssigt med den mere mekaniske udformning af regler, rutiner og belønningssystemer for at ændre adfærden. I denne svenske ledelsesbog forsøger forfatterne at vise, hvorledes man kan gå fra at lede via instruktioner til ledelse via ideer ved systematisk at udvikle et forståelsesbaseret lederskab ud fra et tolkende perspektiv, som accepterer, at der er tale om en stadig udvikling. Det giver en stærkere, resultatorienteret virksomhed. Bogen som tager udgangspunkt i et forskningsprojekt støttet af Volvos Forskningsstiftelse giver et glimende og engageret overblik over ledelsesudviklingen og sætter den nye forståelse ind i sammenhæng med kompetenceudvikling, den lærende organisation, organisationskultur og strategisk ledelse.

Jörgen Sandberg och Axel Targarna:
»Ledning och förståelse. Ett kompetensperspektiv på organisationer«;
Studentlitteratur, Lund, Sverige 1998.
Svensk, 181 s., hft. 15,5 x 30 cm.,
litt. liste, noter efter hvert kapitel.
Sv. kr. 225, excl. moms og forsendelse.
ISBN 91-44-00791-4.

Retstænkning og postmodernisme

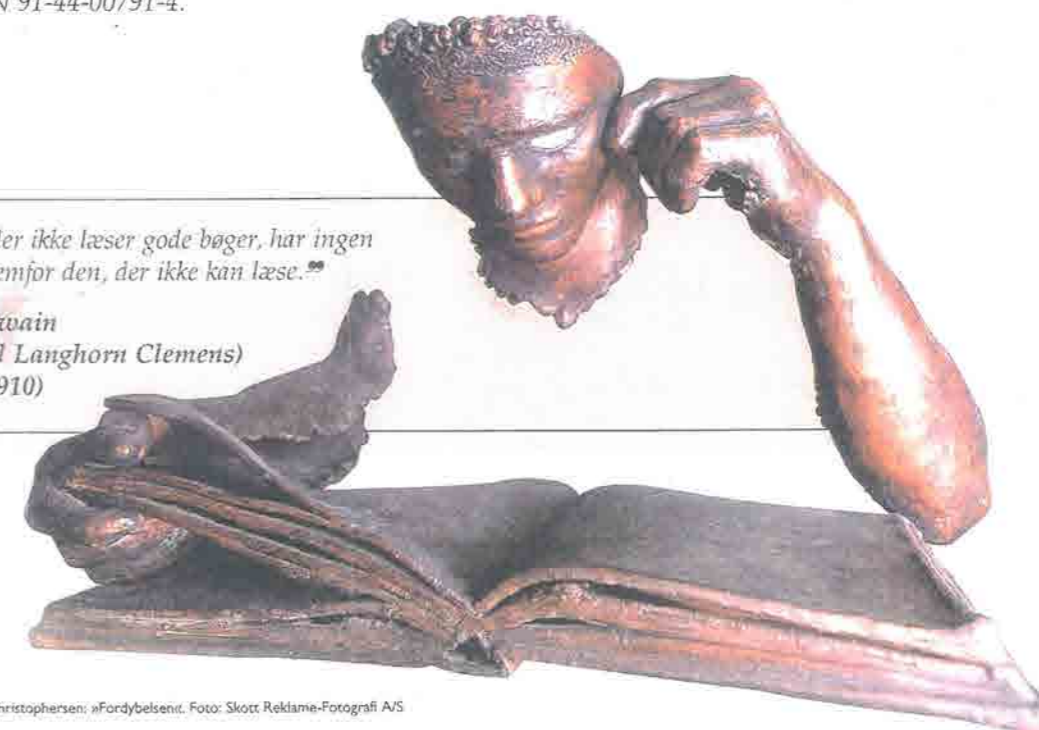
I slutningen af sommeren 1999 var der, bl.a. i Politiken, en – undertiden følelsesladet – diskussion om juristernes rolle og samfundsmæssige ansvar. Et af udtrykkene var »magtens lydige hunde«. I denne spændende, men ikke altid let læste bog, diskuteres nutidens ret og retsvidenskab set i lyset af postmodernismen. Forfatteren mener, at det er svært at tale om retten som et sammenhængende system. Ligesom der fra retten udgår vigtige virkningskæder ud i samfundet, således finder er omvendt en kraftig påvirkning af retten sted fra dens omgivelser. Og dette fører til, at retten på afgørende punkter bliver præget af det omgivende samfunds konflikter, dets mangel på et samlet entydigt værdigrundlag og dets tendens til at opløses i en række til dels selvstændige delsystemer. Bogen er et vigtigt indlæg i debatten om nutidens ret og retsvidenskab og derfor relevant for de ledere, der ønsker en dybere forståelse for udviklingen hen mod etik og værdier også set i et retsligt perspektiv.

Jørgen Dalberg-Larsen:
»Ret, tekst & kontekst«;
Jurist- og Økonomforbundets Forlag A/S, København 1998. 120 s., hft.,
15,5 x 22,5 cm., litt. liste,
omfattende fodnoter.
Kr. 145,00 incl. moms.
ISBN 87-574-0046-6.

»Den der ikke læser gode bøger, har ingen fordel fremfor den, der ikke kan læse.«

Mark Twain
(Samuel Langhorne Clemens)
(1835-1910)

© Jens Galschiøt Christophersen: »Fordybelsen«. Foto: Skott Reklame-Fotografi A/S

Fra boghylden

Nr. 40/ Efterår 2000 . 10. årgang, nr. 4

A' Jour Klip

Ravnsborggade 12-14
2200 København N

Tlf. 35 39 13 00

Udklip af:

LEDELSE I DAG

nr 4 - 00

© Jens Galschiøt Christophersen: »Fordybelsen«. Foto: Dominique Bouchet.

AF
ANN-
CHARLOTTE
HASSELAGER

Ann-Charlotte Hasselager er chefkonsulent i afdeling for ledelsesudvikling i Ledernes Hovedorganisation, hvor hun har været ansat siden 1996. Hun er cand. merc. i personale- og organisationsudvikling fra Handelshøjskolen i København 1993. I perioden 1993-1996 var hun ansat som personaleudviklingskonsulent i ISS Danmark.

Ann-Charlotte Hasselager har været projektleder på Det Danske Ledelsesbarometer og er forfatter til en række artikler og rapporter om blandt andet ledelse og selvstyrende grupper. Fra marts 2000 er hun desuden medredaktør af Ledelse i Dag.

Illustration: © Jens Galschiøt Christophersen, Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark. Tlf.: + 45 66 18 35 76; Fax: + 45 66 18 35 76, med venlig tilladelse fra kunstneren. Værket er skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør N. M. Knudsens Fond.

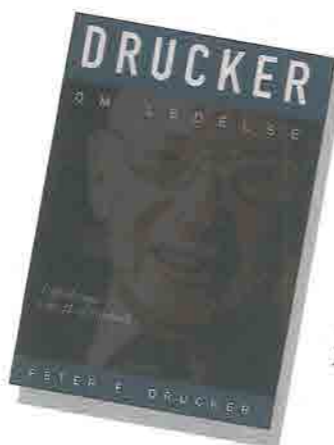
Ændringer, internt i virksomheder, organisationer og i deres omgivelser, er ikke noget, der vil ske en dag. Det sker lige nu. Hvordan situationen kan håndteres, er op til den enkelte at reflektere over. Det kan dog altid være givtigt at hente inspiration fra mennesker med viden og udsyn på ledelsesområdet. Her er omtalt en række ledelsesbøger, der alle beskæftiger sig med nogle af de essentielle spørgsmål, som optager ledere i dag.

Udfordringer i det 21. århundrede

Et bud på, hvilke udfordringer ledere og alle andre står over for i fremtiden, giver verdens førende ledelsesguru Peter F. Drucker i sin seneste bog. Med sine 90 år har han indsigt til at formulere nye og tidssvarende ledelsesparadigmer, samtidig med at han på imponerende vis er i stand til at beskrive morgendagens 'varme' emner. Problemstillinger, som kun få er optaget af i dag, men som fremtidens toneangivende virksomheder allerede på nuværende tidspunkt forsøger at tage højde for.

Ifølge Peter F. Drucker er den største udfordring den demografiske udvikling. Faldende fødselstal, færre unge og en stadig større gruppe ældre i de industrielle lande betyder, at pensionsalderen skal udskydes til 79 år, hvis arbejdsstyrken skal bevares. Det vil kræve et langt mere fleksibelt arbejdsmarked, end vi har i dag. Skal den økonomiske vækst fortsætte, vil det også kræve, at arbejdsstyrkens produktivitet øges. Og en forøgelse af vidensarbejderens produktivitet forudsætter indsigt i, hvori vidensarbejderens produktivitet består, hvordan den fungerer og fremfor alt, hvordan den ledes.¹⁾

Bogen beskriver desuden den ændrede magtstruktur, den økonomiske situation, den globale konkurrenceevne og de reelle udfordringer ved informationsteknologien. Alt sammen holdt op

Peter F. Drucker:
»Drucker om ledelse – udfordringer i det 21. århundrede«;
Børsens Forlag A/S,
København 2000.
232 s., indb.,
stikordsreg.
Kr. 445 inkl. moms.
ISBN 87-7553-778-8.

1) Se fx også Peter F. Drucker: »Den nye produktivitetssudfordring«, Ledelse i Dag nr. 6/1992, s. 40-50. (red.)

»Der er flere skatte i bøger, end alle piraterne har begravet på Skatteøen – det bedste af det hele er, at man kan nyde disse rigdomme hver eneste dag, man lever.«

Walt Disney (1901-1966)

imod, hvad det betyder for virksomheden, og hvad det har af konsekvenser for lederen.

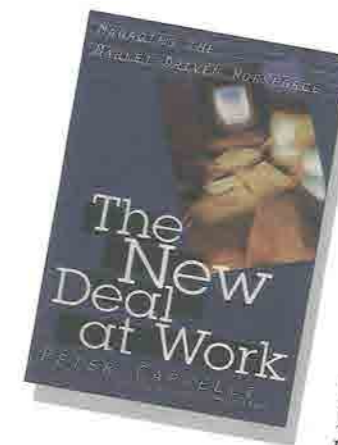
Med andre ord en utrolig interessant bog, som lægger op til refleksion – men også handling. For overvejelser omkring konsekvenserne af de skitserede problemstillinger bør få en hver leder til at spørge sig selv, hvilke handlinger lederen og hans/hendes organisation bør igangsætte for at gøre udfordringerne til muligheder.

Nye relationer mellem medarbejder og virksomhed

Arbejdsmarkedets forandringer er også temaet i Peter Cappellis bog. Hvor virksomheder tidligere kunne tiltrække og fastholde medarbejdere gennem forskellige personalepolitiske tiltag, er det i dag i højere grad markedet og dermed udbudet og efterspørgslen på arbejdskraft, som bestemmer formen og varigheden af relationen mellem medarbejder og virksomhed.

Tidligere tiders livstidsansættelser kendetegnet ved sikkerhed, forudsigelige karriereforløb og jævne lønstigninger er erstattet af mange korte ansættelsesforhold i forskellige virksomheder. Medarbejdere er ikke længere loyale over for en og samme virksomhed, men derimod kun loyale over for sig selv og egen karriere, hvilket betyder, at medarbejderne går derhen, hvor de spændende udfordringer og den høje løn er. Kampen om den kvalificerede arbejdskraft er i gang, og virksomheder kæmper ofte forgæves med hinanden om at få de rigtige medarbejdere med en uheldig lønspirale til følge.²⁾

Virksomhedens loyalitet over for medarbejderne er også aftaget i takt med stigende brug af kontraktansatte, freelancere og outsourcing, ligesom medarbejdere afskediges, hvis virksomheden løber ind i økonomiske problemer. Virksomheden har opnået en ønsket fleksibilitet, men på bekostning af stabilitet, loyalitet og commitment fra medarbejderne. Medarbejdere, hvis viden netop er konkurrencekraften i den vidensbaserede virksomhed. For virksomheden er udfordringen derfor i dag, hvordan nøglemedarbejdere fastholdes, ligesom et andet spørgsmål, der trænger sig på, er, hvor mange ressourcer skal man overhovedet investere i uddannelse og træning af medarbejdere, som alligevel forlader virksomheden på et tidspunkt til fordel for konkurrenten?

Peter Cappelli:
»The New Deal at Work: Managing the Market-driven Workforce«;
Harvard Business School Press, Boston
US 1999. 306 s.,
indb., omfattende
litt. liste, stikordsreg.
\$ 29.95 US.
ISBN 0-87584-668-8.
På engelsk.

I bogen beskrives den historiske udvikling på arbejdsmarkedet samt de faktorer, der har ført til den nuværende situation på arbejdsmarkedet. En situation, som giver nye muligheder, men som også har sine ulemper for både medarbejder og virksomhed. Disse gennemgås i bogen sammen med konkrete forslag til, hvad virksomheder kan gøre for at genskabe den loyalitet og commitment, som fulgte med livstidsansættelserne. Forslag, som handler om rekrutteringsmetoder, jobudformning, arbejdsmiljø, netværk samt ledelses- og samarbejdsformer.

Den rette balance mellem autoritet og empowerment

Og netop forskellige ledelsesformer er omdrejningspunktet i James R. Lucas' bog. Mange ledere befinder sig således dagligt i et dilemma mellem, om de skal gøre tingene selv, eller om de skal overlade opgaven til medarbejderne. Den autoritære leder, som har et stort behov for kontrol, vil træffe beslutningerne selv, mens laissez faire-lederen vil lade det være op til medarbejderne. Dette er udtryk for to meget forskellige ledelsesstile, hvor den ene ikke nødvendigvis er bedre end den anden.

Ifølge forfatteren er det nemlig ikke et spørgsmål om enten eller. Udfordringen består i at finde den rette balance mellem autoritet og empowerment, det vil sige den rette balance mellem selv at træffe beslutningerne og uddelegere beslutningsmyndigheden til andre. For megen autoritet skaber afhængighed og manglende initiativ blandt medarbejderne. For meget empowerment derimod skaber uafhængighed og manglende samarbejde mellem medarbejderne.

2) Se også Peter Christensen-Dalsgaard, Jutta Houmøller, Claus Toftgaard og Peter Maarsø: »Kampen om arbejdskraften – den offentlige sektor i et krydspres«, Ledelse i Dag nr. 31/1998, s. 295-310, samt Stig Jørgensen og Jesper Krogh Jørgensen: »En ny psykologisk kontrakt«, Ledelse i Dag nr. 36/1999, s. 271-282. (red.)

Fra Boghylden

A' Jour Klip

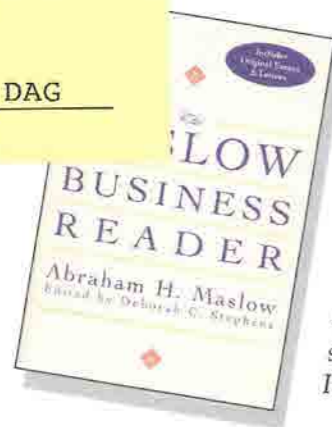
Ravnsborggade 12-14
2200 København N

Tlf. 35 39 13 00

Udklip af:

LEDELSE I DAG

№ 5 00

Deborah C. Stephens (ed.):
»The Maslow Business Reader«;
John Wiley & Sons, Inc., New York, USA, 2000. På engelsk 324 s., indb., stikordsreg. \$29.95. ISBN 0-471-36009-2.

AF PAUL HEGEDAHL

Paul Hegedahl er redaktør af Ledelse i Dag.

Illustration: © Jens Galschiøt Christophersen, Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark. Tlf.: + 45 66 18 35 76; Fax: + 45 66 18 35 76, med venlig tilladelse fra kunstneren. Værket er skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør N. M. Knudsens Fond. Placeret på Odense Universitetsbibliotek.

© Jens Galschiøt Christophersen: »Fordybelsen«. Foto: Dominique Bouchet.

» Hvis jeg har kunnet se længere frem, er det, fordi jeg har stået på kæmpers skuldre. »

Sir Isac Newton (1642-1727) i brev til Robert Hooke, 5. februar 1675 el. 1676

Der tænkes hele tiden nye tanker om ledelse. Mange nødvendige og medvirkende til udvikling i takt med samfundets og teknologiens ændringer og indflydelse. Selv om det andetsteds i dette nr. af Ledelse i Dag siges, at hver eneste levende praktiker er fanget i en død teoretikers tanker og ideer, kan det dog undertiden være godt at få fjernet alt flødeskummet og pynten og de sindrige opbygninger, der er kommet til gennem tiden, og komme ned til lagkagebunden.

I en række nyere bøger kommer ledelsestænkningens pionerer igen til orde. Ved gennemlæsningen bliver det tydeligt, i hvor høj grad disse kvinder og mænd har haft afgørende indflydelse på ledelsestænkningen i dag. Det bliver også klart, at mange af deres tanker er blevet brugt – og misbrugt – og gennem tiden meget ofte fejlciteret og sat ind i sammenhænge, hvor de selv ville have sagt fra over for anvendeligheden af deres teorier.

Abraham H. Maslow

En af de tidlige ledelsestænkere, hvis teorier er blevet gjort sort/hvide og brugt i alle hånd sammenhænge er Abraham H. Maslow (1908-1970). Og i dag er det kun en lille del af indsatsen, der er kendt – nemlig behovshierarkiet. Læser man hans tekster, essays og breve, står det imidlertid klart, at han forudså en lang række af de opgaver, ledere i dag står over for i forbindelse med forandring og motivation, kommunikation og kreativitet, og også havde klare forslag til, hvorledes problemerne kan løses – ud fra et dybt følt menneskeligt engagement, men samtidig med en klar videnskabelig holdning til den usikkerhed, der er forbundet med at overføre resultaterne fra klinisk psykologi til virksomhedsmæssige sammenhænge. En videnskabelig holdning, som man sjældent finder i forbindelse med markedsføringen af mange af de nyere ledelsesideer.

I denne bog er samlet en række af A. H. Maslows artikler, essays og breve til hans samtids ledelsespraktikere og -teoretikere. Ledere – og studerende – i dag kan anbefales at gå direkte til kilden, blive overrasket og visere.

At redaktøren har været medforfatter på nedennævnte bog om Douglas McGregor, sikrer en fin sammenhæng mellem de nye bøger om disse to store ledelsestænkere.

Douglas McGregor

En af A. H. Maslows samtidige, gode ven og kollega, var Douglas McGregor (1906-1964). Maslow satte mærkbart sine fingeraftryk på psykologi og ledelsestænkning, men det var Douglas McGregor, som førte ham ind i virksomhederne og organisationernes verden. McGregor baserede en stor del af fundamentet for teori X og Y på Maslows arbejde.

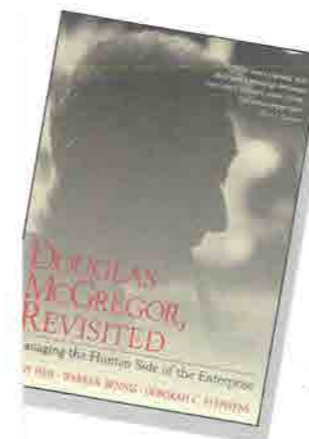
I denne bog gennemgås McGregors arbejde grundigt og overskueligt. Desuden indeholder den en række af hans mest betydende artikler. Bogens forfattere siger, at på samme måde, som man inden for økonomien kan tale om Keynesianere er alle vi, der beskæftiger os med ledelse på den ene eller anden måde, McGregorianere. Årsagen til denne udgivelse, siger forfatterne, er, at vi nu lever i den tid, som McGregor tænkte på, da han fremsatte sine tanker, og at den nye tids mange former for organisationer giver den hidtil bedste grobund for hans syn på ledelse.

Også McGregor er blevet taget som gidsel, når det er blevet drøftet, hvordan man motiverer mennesker. Det er interessant, at han selv sagde, at man ikke kan motivere mennesker. Mennesker er ikke maskiner, men levende organismer.

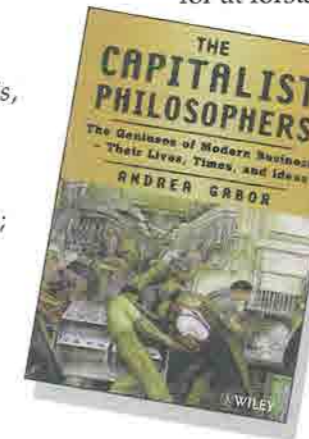
Det, man kan gøre, er at opbygge og stadig udbygge omgivelser, som gør det muligt for mennesker at tilfredsstille deres behov for at skabe gode resultater. Alene kapitlet: »Building the Intrinsically Motivating Organization« er hele bogen værd.

En af de tre forfattere, professor Warren Bennis, en kendt og respekteret ledelsestænkter, var ven med – og havde McGregor som sit store forbillede. Han kommer i bogen med en særdeles konstruktiv gennemgang af McGregors teorier og giver udtryk for både enighed og uenighed og fortæller om de diskussioner, de to havde.

For dem, der ønsker en dybere, og mere rigtig, indsigt end blot en automatisk, unuanceret gentagelse af teori X og teori Y, kan denne bog anbefales. Og den er lige tilgængelig for praktikere, teoretikere og studerende.

Gary Heil, Warren Bennis, Deborah C. Stephens:
»Douglas McGregor Revisited. Managing the Human Side of Enterprise«;
John Wiley & Sons, Inc., New York, USA, 2000. På engelsk 196 s., indb., stikordsreg. \$27.95. ISBN 0-471-31462-5.

Andrea Gabor:
»The Capitalist Philosophers. The Geniuses of Modern Business - Their Lives, Times, and Ideas«;
John Wiley & Son, Ltd. Chichester, UK, 2000. På engelsk. 384 s., indb., stikordsreg, litt. liste. £17.99. ISBN 0-471-49247-7.

Kapitalismens ledelsestænkere

Man kan, måske lidt dristigt, argumentere for, at Maslow, McGregor og deres forgængere (i høj grad jødiske og politiske flygtninge fra Nazi-regimet) og deres efterfølgere har haft stor indflydelse på, at kapitalismen efter Anden Verdenskrig fik et menneskeligt indhold og derfor indtil videre har vist sig som det mindst ringe samfundssystem. Ledelsesteoriene har altid været en slagmark mellem den kvantitative ledelsestænkning og den humanistiske tænkning. Evident nok har det altid været et enten-eller. Det er sjældent, man har forsøgt og formået at kombinere det bedste fra begge områder.

I bogen »The Capitalist Philosophers« gennemgår forfatteren med udgangspunkt i ledelsesteoretikere og -praktikere fra begge lejre svaghederne og fordelene ved begge tankesæt. Men det er ikke en af de sædvanlige kortfattede opremninger af højdepunkterne i teorierne og en kort biografi af de omtalte personer. Det er en særdeles glimrende, dybtgående beskrivelse af de forskellige teorier og den intellektuelle og sociale sammenhæng, de blev fremsat i. Samtidig er det en interessant og velskrevet beretning om en række af de store ledelsestænkere og deres samtidige. Blandt disse nogle af de her i landet mindre kendte, men ikke desto mindre særdeles indflydelsesrige personer, fx Chester Barnard, Mary Parker Follett, Fritz Roethlisberger – men også Maslow, McGregor, Elton Mayo, Herbert Simon, Taylor, Deming, Chandler, McNamara – og naturligvis Peter Drucker, som på mange måder i dag forener hele denne guldgrube af viden.

Det er i øvrigt interessant at bemærke, at det helt overvejende flertal af de mennesker, der har præget ledelse i teori og praksis mest, ikke er ledelsespraktikere, men akademikere og konsulenter. Måske de fra sidelinien kunne se klarere på tingene end dem, der stod midt i problemerne.

Skønt bogen tager udgangspunkt i samfundet i USA, har indflydelsen derfra været så stor, at denne må være et grundlag for alle, der arbejder med udvikling af ledelse og organisationer, for at forstå, hvorfor vi tænker, som vi gør i dag – og hvordan vi kommer videre.

trøste sig med, at Drucker er enig med Aristoteles i, at visse fag læres bedst i en moden alder – og at Drucker er overbevist om, at et af disse fag er ledelse. Praktikere over hele verden har i hvert fald taget Drucker til sig, og den videnskabelige verden bygger mere eller mindre åbenlyst videre på Druckers ideer.

En af de nye ideer inden for ledelse er shareholder value. Ifølge Drucker bidrager dette i sin værste form til tab af de ansattes loyalitet og pligttrøskel. Eftersom ledelsen ikke interesserer sig ægte for de ansattes velfærd og tryk, betragter de ansatte sig selv som løssøer i stedet for aktiver og forfølger egne interesser – og så er

John E. Flaherty:
»Peter Drucker: Lederens hjerne«,
oversat af Torben Hanson;
JP Bøger/Jyllands-Postens
Erhvervsbøgeklub, Viby J, juni 2000.
454 s., indb., litt. liste, bibliografi
over Peter Druckers bøger og artikler,
noter til hvert kapitel. Kr. 349 inkl.
moms. ISBN 87-90605-82-9.

vi igen tilbage til Abraham H. Maslow og Douglas McGregor, som også Peter Drucker sætter meget højt. E1

Supplerende litteratur

Abraham H. Maslow, Deborah C. Stephens (contributor), Gary Heil (contributor): »Maslow on Management«; John Wiley & Sons, Inc., New York, USA, September 1998. ISBN 0471-247894.

Douglas McGregor, Warren G. Bennis (designer): »Human Side of Enterprise: 25th Anniversary Printing«; McGraw-Hill, New York, USA, November 1985. ISBN 0-070-45098-6.

Joseph H. Boyett & Jimmie T. Boyett: »The Guru Guide. The Best Ideas of the Top Management Thinkers«; John Wiley & Sons, Inc., New York, USA, 1998. ISBN 0-47148242-7.

Carol Kennedy: »Managing with the Gurus. Top level guidance on 20 management techniques«; Century Ltd., London, UK. ISBN 0-7126-6017-8.

Carol Kennedy: »Guide to the Management Gurus. Shortcuts to the Ideas of Leading Management Thinkers«; Business Book Limited, London, UK, 1991. ISBN 0-09-174810-0.

John Sheldrake: »Management Theory. From Taylorism to Japanization«; International Thomson Business Press, London, UK, og Boston, USA, 1996. ISBN 0-412-57240-0.

Daniel A. Wren: »The Evolution of Management Thought«; John Wiley & Sons, Inc., New York, USA, 1994. ISBN 0-71-02127-X.

Claude S. George, Jr.: »The History of Management Thought«; Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, USA, 1972. ISBN 0-13-390295-5. (red.)

Fra boghylden

Å JOUR KLIP
Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 31 39 13 00

AF
PAUL
HEGEDAHL

Paul Hegedahl, HD(A) er redaktør af *Ledelse i Dag*.

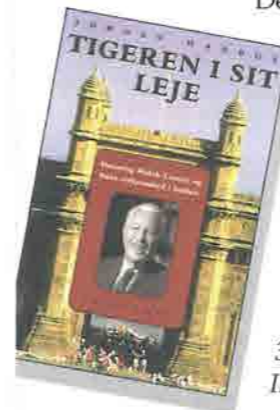
Illustration: © Jens Galschiøt Christophersen,
Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark.
Tlf. + 45 66 18 35 76; Fax + 45 66 18 35 76
med venlig tilladelse fra kunstneren. Værket er
skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør
N. M. Knudsens Fond.

- og et virkeligt eventyr

Der skrives og publiceres en stadig strøm af biografier – såvel autobiografier som andre forfatters levnedsskildring af mere eller mindre kendte mennesker. Det gælder også for mennesker med en karriere i erhvervslivet. Langt de fleste af disse handler om mennesker, der har udøvet deres gerning i hjemlandet. Det er sjældent, at der skrives om de – efterhånden mange – der har skabt sig en karriere i udlandet. Årsagerne til det har jo såvel H. C. Andersen som Henrik Pontoppidan givet gode bud på.

Nu er der imidlertid udgivet en biografi om Henning Holck-Larsen, der i midten af 1930'erne tog til Indien og sammen med Søren Toubro skabte Larsen & Toubro, som i dag er den største ingeniørvirksomhed i Verdens næststørste land.

Det er en interessant bog, der dog efter anmelderens mening ikke kommer tæt nok på hovedpersonen, men er stærkere i beskrivelsen af den udvikling Indien har gennemløbet fra koloni til det samfund, landet i dag er. Men læseværdig er den.

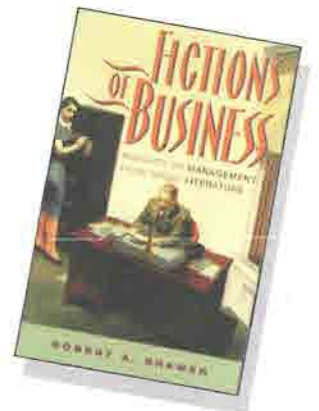

Jørgen Harboe:
»Tigeren i sit leje. Henning Holck-Larsen og hans virksomhed i Indien«;
Gyldendal, København 1999.
347 s., hft., ill. Kr. 325,00 incl. moms.
ISBN 87-00-37434-2.

Litteraturens lærestykker

For den leder, der vil udvikle sin kunnen og viden, er læsning af god faglitteratur altid en vigtig beskæftigelse. Og det behøver ikke altid være den nyeste. I de ældre ledelsestænkernes værker er der mange relevante tanker, herligt fri for den glasur og pynt, som gennem årene er blevet dynget ovenpå. Der er imidlertid mindst lige så stor udvikling at hente ved at læse god skønlitteratur. Robert A. Brawer, der både har været professor i engelsk litteratur ved University of Wisconsin-Madison og administrerende direktør for Maidenform, har på en helt enestående måde koblet sine to verdener sammen i »Fiction of Business«. Med eksempler fra forfattere som bl.a. Arthur Miller, Sinclair Lewis; Joseph Conrad, Mark Twain, Chaucer, Joseph Heller gennemgår han en række områder af en leders liv og viser, hvad vi kan lære fra litteraturen for at få sat ledelse i perspektiv. En spændende og anderledes bog.

Robert A. Brawer:
»Fictions of Business.
Insights on Management
from Great Literature«;
John Wiley & Sons, Inc.,
New York, USA 1998.
Engelsksproget, 248 s.,
indb., noter til hvert
kapitel, stikordsreg.,
Guide til yderligere
læsning. US\$ 22.95.
ISBN 0-471-17999-X.

Nøgleromaner handler meget sjældent om let identificerbare erhvervsvirksomheder. Mange ansatte har gennem tiderne sikkert haft lyst til lidt litterær »whistleblowing«, men årsagerne til tilbageholdenhed er mange og indlysende. Nu har en dansk forfatter, cand.oecon., konsulent Rikke Lene Bresson, som tidligere har været ansat i bl.a. FLS Industries og ABB Scandia skrevet en roman, der foregår på en togfabrik. Skønt forfatteren artigt i bogen skriver, at enhver lighed med virkeligheden er utilsigtet og tilfældig, er der dele af dialogerne, der virker temmelig virkelighedstro. Det er en ikke uinteressant bog om ærgerrighed og ambitioner på mange niveauer.

Lene Rikke Bresson:
»Genveje«; carpe diem,
Brødstrup 1999.
279 s., hft.
Kr. 288,00 incl. moms.
ISBN 87-984145-7-7.

Erhvervs-TV - hver søndag og onsdag

Danmarks Erhvervs-TV er den eneste TV-station i Danmark, der udelukkende sender erhvervsrelaterede programmer. Danmarks Erhvervs-TV er et forum, hvor erhvervslivet kan komme til orde, præge en debat, vise sit virke, bringe business-to-business-reklamer m.v.

Se Danmarks Erhvervs-TV på:

 (Tv Danmark/Sjælland):	Søndage kl. 17.30-18.00
 (Tv Danmark/Fyn & Jylland):	Søndage kl. 23.30-24.00
 (Kanal København):	Onsdage kl. 22.30-23.00

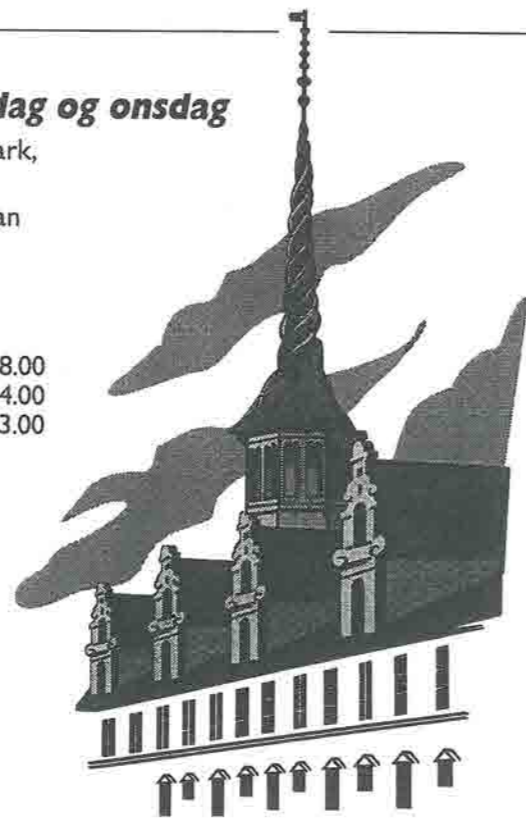
Se vores programannoncer i Dagbladet Børsen.

Lyt også til Danmarks Erhvervsradio alle hverdage:

Storkøbenhavn:	FM 90,4 MHz 7.11-10.00 & 16.00-18.00
Nordsjælland:	FM 96,1 MHz 7.11-18.00
Roskildeområdet:	FM 106,6 MHz 7.11-18.00
Hybridnet:	FM 87,7 MHz i alle områder
Globalt:	www.krak.dk eller www.krak.dk/der2

DANMARKS
ERHVERVS-
RADIO & -TV

Børsbygningen
1217 København K
Telefon 33 32 61 61
Telefax 33 91 12 03
info@erhvervsradio.dk

Å JOUR KLIP
Ravnsborggade 12-14
2200 København N
Tlf. 31 39 13 00

Udklip al:

Paul Hegedahl, HD(A) er redaktør af *Ledelse i Dag*.

Illustration: © Jens Galschiøt Christophersen, Banevænget 22, DK-5270 Odense N, Danmark. Tlf. + 45 66 18 35 76; Fax + 45 66 18 35 76 med venlig tilladelse fra kunstneren. Værket er skænket til Odense Universitet i 1990 af Ingeniør N. M. Knudsens Fond.

» En tysk forsker, Wolfgang Iser, har formuleret læsningens mysterium således: - Læsningen er en arena, hvor forfatteren og læseren sammen opfører et fantasiskuespil. - Det er ikke blot forfatteren, der er kreativ, men også læseren. Den gode forfatter er vidende derom og indbyder læseren til samarbejde. »

Olaf Lagercrantz: »Om kunsten at læse og skrive«; oversat af Karsten Sand Iversen; Kælderbiblioteket NO 10, Nansensgade Antikvariat, København 1988

© Jens Galschiøt Christophersen: »Fordybelsen«. Foto: Skott Reklamefotografi AS

tum, at den gode leder er en rabi og kompromisløs skikkelse i den postmoderne verdens malstrøm.

Det er bestemt ikke en letlæst bog. Det er nok en nødvendig bog i forsøget på at drøfte ledelse i det 21. århundrede. Det er en kamp - ikke med vejrmøller - men op ad bakke. Naturvidenskaberne er stort set i dag fri for alkymister og andet godtfolk. Så længe indgangsbarriererne for sådanne typer er så lave på ledelsesområdet, bliver det vanskeligt at få rum til at drøfte vanskeligt tilgængelige emner. Man kan måske desuden spekulere lidt over, hvem forfatteren søger at få i tale. De praktiske ledere, der har format til at gå ind i diskussionen og overvejelserne, vil med bogens abstraktionsniveau have svært ved at finde tiden.

Forfatteren er doktor i filosofi og ansat ved Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, Handelshøjskolen i København.

Fra ledere til organisationer

Yderligere en bog om ledelse og organisationer, der adskiller sig totalt fra de gængse bøger om disse områder er Gorm Harste: »Organisation og Modernitet«. Bogen giver en række bud på, hvordan der kan bygges broer mellem humanistiske videnskaber, samfundsvidenskaber og moderne organisationer og virksomheder. Forfatteren trækker linier tilbage fra Romerriget og til vor tid. Han går bag om både traditionel og nyere sociologi og ledelsesteori og påviser med en række filosofiske, historiske og æstetiske analyser, at organisationsforandring i dag ikke blot skal forstås ud fra det moderne eller postmoderne samfund, men skal ses og forstås på baggrund af en europæisk kulturhistorie.

Ifølge forlaget henvender denne bog sig især

til studerende og forskere, der spørger om, hvad den nye kulturforskning med baggrund i filosofi og historie kan fortælle om moderne virksomheder og offentlig forvaltning. Men de ledere - og andre af samfundets beslutningstagere - der forsøger at få ny inspiration og mere dybtgående forståelse for såvel deres egen organisations/institutions udvikling som samfundsudviklingen - kan have glæde af denne bog, som heller ikke er natbordslæsning - men snarere skal læses, når der er tid til overvejelse og eftertanke.

Forfatteren er lektor ved Institut for Statskundskab, Århus Universitet.

Gorm Harste: »Modernitet og Organisation«; Forlaget politisk revy, Røvens Sorte Bibliotek, København 1997. 198 s., hff. 21,5 cm. x 14 cm. Kr. 198 inkl. moms. ISBN 87-7378-161-4. Udgivelsen er støttet af Århus Universitets Forskningsfond

Direktørens dagbog - korset i praksis

Dansk Sojakagefabrik A/S, som indstillede produktionen i 1991, var i mange år ØK's flagskib i dansk industri. R. Holst Andersen var direktør på Dansk Sojakagefabrik. I den tid skrev han en dagbog. Den er nu i forkortet form - men dog i to bind - redigeret af hans søn.

Dagbogen spænder fra 1931-1951 - en tid med store brydninger og med begivenheder og tanker, der har indflydelse langt ind i dagens danske samfund og ledelsesforhold.

I denne bog taler en praktisk leder - uden at nævne begrebet - om korset ved at være leder. Om forsøget på at balancere arbejds- og privatliv og forsøget på at være en god leder for ejere og for ansatte. Det er naturligvis ledelse på tidens præmisser og med afstanden mellem ansat og patriark, men det virker, som om det er et retskaffent menneske, der har nedfældet sine tanker - helt sikkert uden tanke på, at de en dag skulle udgives. Alligevel spores en vis tilbageholdenhed ved at fælde alt ned på papir. Meget af det interessante i disse to bind, er det, der står mellem linierne.

De 20 års dagbøger indeholdt samlet 3-4.000 bogsider. Det var råmateriale, som K. Holst Andersen - søn af dagbogens forfatter - har brugt til disse to bøger. Måske er denne dagbog mest interessant for de læsere, der har en alder, der ikke får perioden 1931-1951 til at virke som Middelalderen.

R. Holst Andersen: »Direktørens dagbog 1931-1951«; udvalgt og bearbejdet af K. Holst Andersen; C. A. Reitzels Forlag, København 1999. Udgivet med støtte af Velux Fonden af 1981, Hielmstjerne-Rosenroths Stiftelse og Carlsen-Langs Legatstiftelse. 2 Bind, indb., i alt 900 s. Kr. 395 inkl. moms. ISBN 87-7876-099-2.

Kreativitet

Uanset hvilken filosofi en leder bekender sig til og uanset organisationens historiske baggrund stræber enhver leder og virksomhed, der er deres salt værd, hele tiden efter at blive bedre. I dag er der ikke mange muligheder for at adskille sig i konkurrencen om markedet. Kvalitet er ikke noget, man taler om. Det er en selvfølge. Teknologierne er tilgængelige for alle, viden er fælles, uddannelserne er ligeværdige. Det eneste, der reelt adskiller de bedste virksomheder og ledere fra de øvrige i feltet, er måden, de forvalter mulighederne på. Derfor er der nu - igen - en stigende interesse for kreativitet.

To bøger behandler dette emne med hvert sit udgangspunkt. I »Best Practice Creativity« tager forfatteren fat på kreativitet set fra topledelsens strategiske perspektiv. Med udgangspunkt i såvel bred ledelseslitteratur som en række cases fra engelske private og offentlige organisationer beskrives veje til at fremme kreativiteten. Og bogen slutter med en checkliste med 101 ideer til at øge organisationens kreativitet.

Forfatterne af »Handbook for Creative Team Leaders« har gennem deres arbejde med mere end 2.000 teams spredt over 40 lande i hele verden identificeret 7 faktorer, som kendetegner et »dream team«. De beskriver en række konkrete cases - offentlige og private organisationer - og fremlægger en metode til at uddanne sådanne kreative teams: MPIA - Mapping, Perspectives, and Ideas in Action. En metode, der ikke blot handler om at skabe nye kreative ideer men i høj grad drejer sig læringsprocessen.

De fleste bøger om kreativitet i virksomhedsmæssig henseende har indtil nu handlet mest om kreativitetsfremmende teknikker. Disse to bøger sætter kreativitet ind i en relevant ledelsesmæssig sammenhæng. ¹⁾

Peter Cook: »Best Practice Creativity«; Gower Publishing Ltd., Aldershot, Hampshire, UK 1998. 271 s., indb., litt. liste, liste over anbefalet litteratur, stikordsreg. £45.00. ISBN 0-566-0827-3.

Tudor Rikards and Susan Moger: »Handbook for Creative Team Leaders«; Gower Publishing Ltd., Aldershot, Hampshire, UK 1999. 167 s., indb. litt. liste, stikordsreg. £42.00. ISBN 0-566-08051-6.

¹⁾ Se også Christian De Cock og Tudor Rikards: »Kreativitet i en ledelsesmæssig sammenhæng«, *Ledelse i Dag* nr. 36/1999, ss. 360-370. (red.)

AF
PAUL
HEGEDAHL

Ledelse er et kors

I Ole Fogh Kirkeby's bog »Ledelsesfilosofi« slutter forfatteren med at sige, at ledelse er et kors fordi den gode leder kun er et selv, aldrig en personlighed. Selvet er, hvor det er stærkest, anonymt. Det kunne være enhver. I sidste instans er den gode leder da manden uden egenskaber. Lederen skal ikke opretholde sin position gennem håndtering af andres bevidsthed, eller gennem sin karisma eller gennem tillærte personlighedstræk, gennem sin stil. Den magt, han har, skal han på ingen måde tage endside have fortjent, men den skal gives til ham. Det, der giver ham hans position, er fællesskabet. Men det er også skæbnen. Lederens magt skyldes kun i begrænset forstand personlig egenskaber, viden, færdigheder eller visdom men derimod begivenheden. Det er den, der skaber den dyd, han praktiserer.

Der gøres således temmelig kraftigt op med en hel del forestillinger om ledelse og ledere. Det er en bog, tænkt som et indlæg

på ledelsesområdet, der indeholder, men også overskrider, ledelsesteoriens univers forstået primært som et fagligt felt inden for erhvervsøkonomi. Det er en bog om filosofi. Derfor er der også temmelig meget fagfilosofi i den. Efter forfatterens mening kan filosofien levere den terminologi, der kan vriste ledelsesteorien ud af alle de andre konkurrerende fagområder i samfundsvidenskabernes verden generelt og ud af charlantaneriet og ud af prædikanteriet. Ole Fogh Kirkeby forsøger gennem filosofi at forstå ledelse som en praksis, der foruden at forvandle og berige organisationer og institutioner, også virkeliggør lederen og de med-ledede som mennesker. Bogens formål er at stå fast på det fak-

Ole Fogh Kirkeby: »Ledelsesfilosofi - Et radikalt normativt perspektiv«; Samfundslitteratur, Frederiksberg 1998. 277 s., lift. litt. liste, leksikon med forklaring på en række af bogens begreber. Kr. 175 inkl. moms. ISBN 87-593-0682-3.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35

SERIE AF 50 stk.

UDEN MASKERADE 1-2-3-4-5-6-7-8-9

N^o N^o Bagsiden. aka m1 alle m2 osv.

N^o i SERIE ~~reklamer~~ på ~~bagsiden~~ Bagsiden

SERIE AF SAMME FOR OPATENG PÅ VÆG
 NUMMERERES FOR SIG. m01 alle m02 osv

m7
800k

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.
- 31.
- 32.
- 33.
- 34.
- 35.

GRAVE COURT
SUN BANK
UNIVERSITY

36
37
38

m8
600k

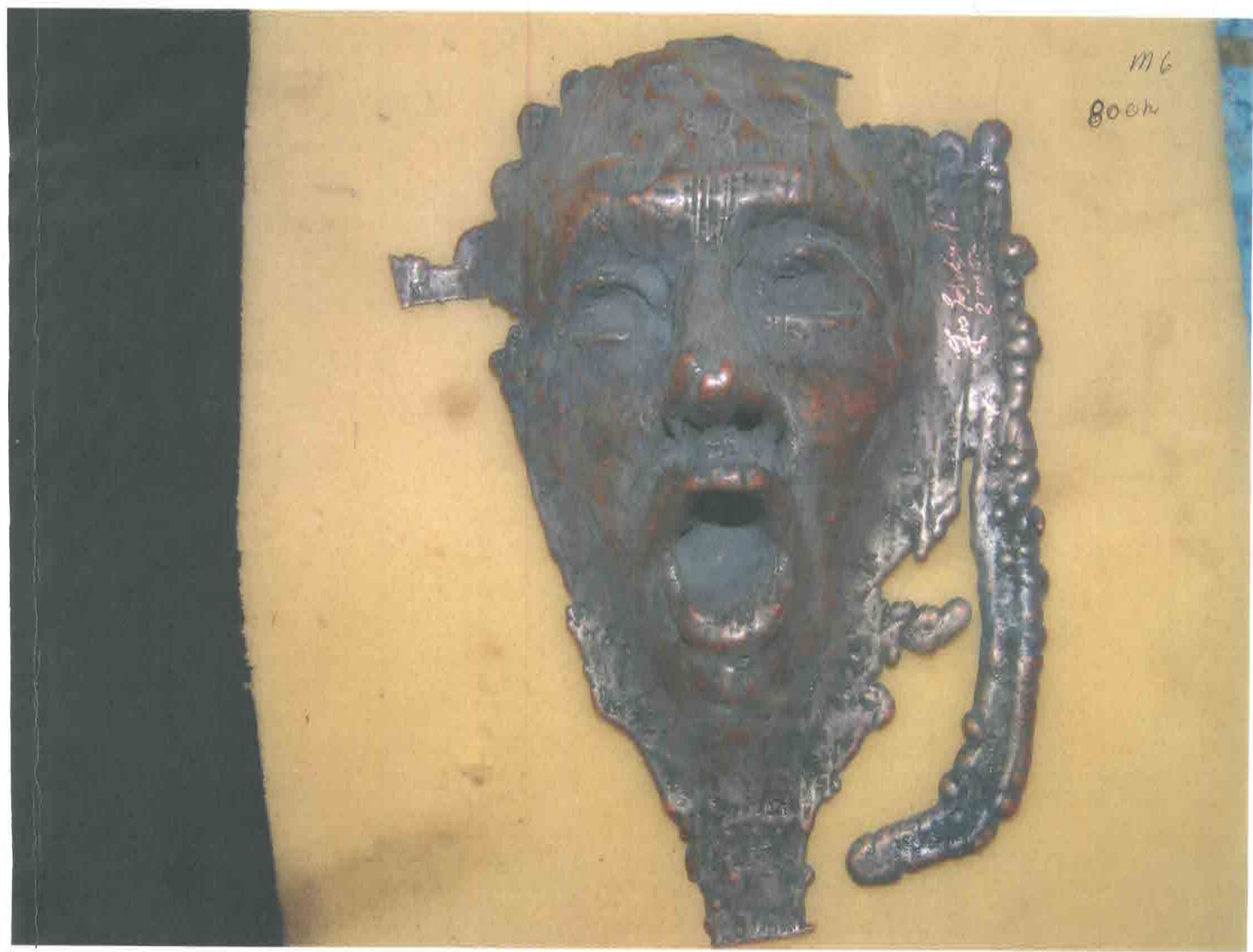
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.
- 31.
- 32.
- 33.
- 34.
- 35.

M5
60012

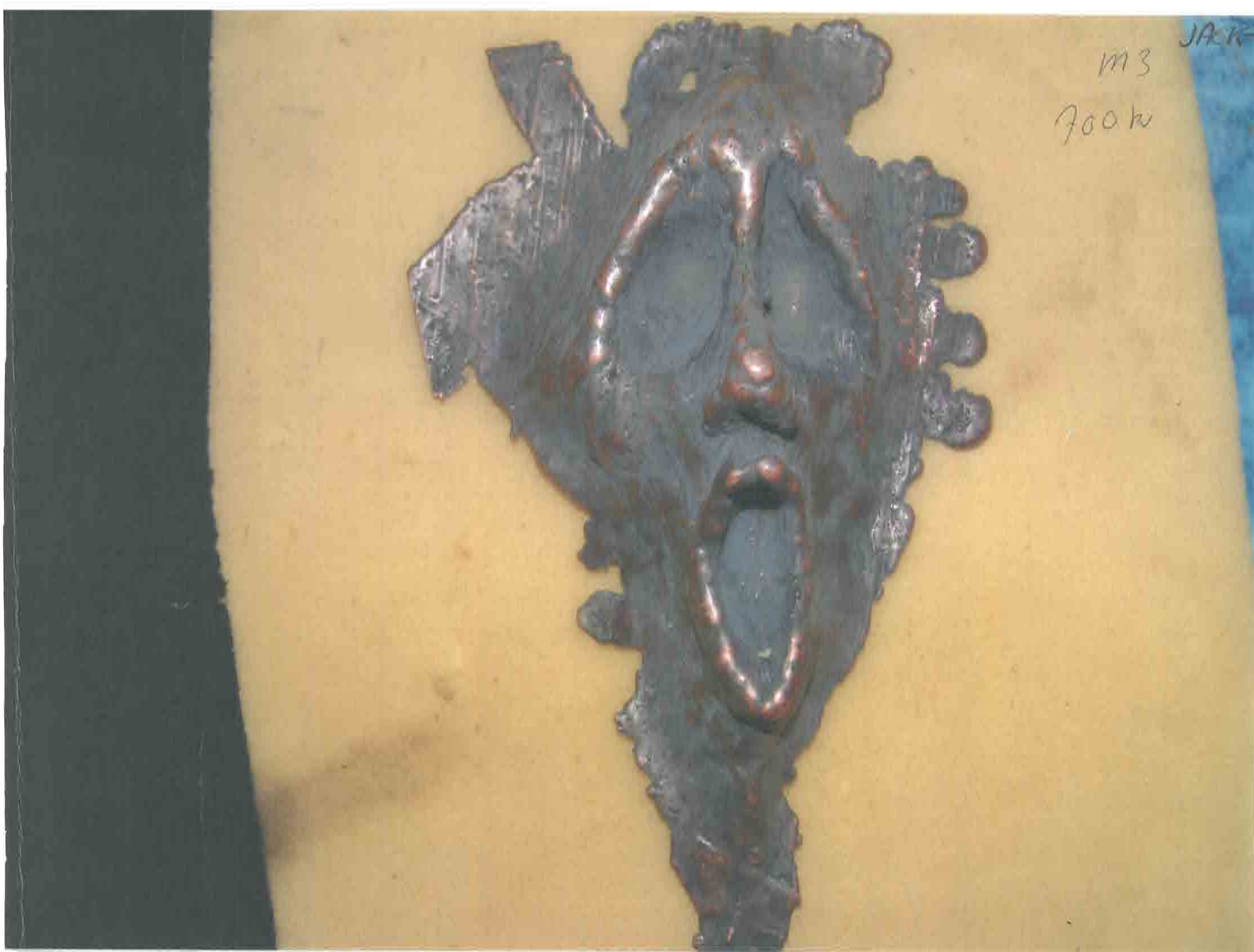
- 1
- ~~2~~
- ~~3~~
- ~~4~~
- ~~5~~
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35

M6
80012

- 1
- ~~2~~
- ~~3~~
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35

M3
700w

JAK

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37

M4
600w

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34

m 1.
600 m.

- 29.
- 30.
- 31.
- 32.
- 33.
- ~~34.~~
- 35.
- 36.
- 37.
- 38.
- 39.
- 40.
- 41.
- 42.
- 43.
- 44.
- 45.
- 46.
- 47.
- 48.
- 49.
- 50.

- 1
- ~~2~~
- ~~3~~
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.

m 2
600 m.

- 31.
- 32.
- 33.
- 34.
- 35.
- 36.
- 37.
- 38.
- 39.
- 40.

- 1
- ~~2~~
- ~~3~~
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.
- 27.
- 28.
- 29.
- 30.

010 - BOLIVIA-AFTEN I BYENS LYS, CHRISTIANIA - Lille Bundnode for Moder Jord

re Wiphalaflag (se s. 14) med de aymara-indianske
AMAÑA = 'Det gode liv' (i harmoni med Moder
es aftenen med et røg- og trommeritual,
bassadør i Danmark, Eugenio Poma, fremlagde
rne fra Cochabamba-mødet, hvorefter danske
olitikere, fagforeningsfolk og arrangørerne bag
9 og Klimabundnode gav deres bud på mulig-

hederne for fremtidens økologisk baserede samfund.
Aftenen afsluttedes med vidundelig musik og sang af
danske Michael Nielsen og Miguel Baez fra Chile.
Lyden sørgede Christopher Lux, Allan Gram og en økolo-
gisk 'Karmakanon' for. Den kan levere strøm til mikrofoner
og højttalere, via solpaneler og pedalkraft, og et eksemplar
rejste med ladeyklende aktivister til COP16 mødet i Mexico.

Da billedet ikke
bruges længere,
får du det.
Kli.
Britta & Nils

BILLEDRAPPORT FRA KLIMABUNDMØDE - *Windows of Hope* -

Fredens Eng, Christiania
Vartovpladsen, Indre By

5. - 18. dec. 2009

Christianias Kulturforening 2010

Lyreco PP 318.519

Dette hæfte prøver på ingen måde at være en dokumentation af alle de mange begivenheder der fandt sted i de 14 dage i december, som Klimabundmødet blev afholdt på Fredens Eng i Christiania. Der skete mange, mange flere ting, billederne viser. Hæftet skulle dog gerne give et indblik i mængden af mangfoldigheden i arrangementet.

Et eksempel på et dagsprogram med medvirkende emner findes på s. 33.

I alt bidrog over 1500 mennesker med planlægning, optræden, afvikling og anden deltagelse anslået op mod 20.000 deltagere over hele verden.

Klimabundmødet havde sin hovedbase på Fredens Eng i Christiania, hvor også det første Bundmøde i Danmark blev afholdt, parallelt med EUs 'topmøde' i København.

En særlig afdeling af Klimabundmødet afvikledes i København centrum, på Vartovpladsen ved Nørrebro i Indre By-Christianshavn (se s. 80 - 83).

Arrangørerne var: Christianias Kulturforening, foreningen for Økosamfund, Miljøpunkt Inc Christianshavn, Netværket for Bevarelse af Chokolade og som Grøn Bybiotop, Agendaforeningen i Sund (Global Ecovillage Network).

Læs mere på: www.climatebottom.dk / www.climatebottom.dk/en/

Kære Jens.
En stor tak for
din gode og
sjove indsats!

Read more about the
Climate Bottom Meeting
- *Windows Of Hope* - at
www.climatebottom.dk/en/

A Danish as well as an English version of this booklet is

KUNST i

Ringkøbing

– DEN HYGGELIGE HANDELSBY

RINGKØBING – DIE GEMÜTLICHE KLEINSTADT

DK Ringkøbing er vestkystens bedste handelsby med de mange specialbutikker. Byens butikker tilbyder gode indkøbsoplevelser med en rigtig god service og smil. **Vores motto er:** Service og smil koster ikke ekstra.

Vi glæder os derfor til at byde velkommen til en rigtig hyggelig tur gennem de små gader med de mange butikker eller varehuse. Her er noget for enhver smag og pengepung. Byen har rigtig mange tøjbutikker, så det er muligt at finde de sidste skrig fra Paris i alle størrelser og til alle aldre. Der er nogle af butikkerne, der har specialiseret sig i tøj til unge og andre til de lidt mere modne.

Hvis sulten melder sig under indkøbsturen, er der mange muligheder for at få den værste sult stillet. Byens butikker ligger dels i centrum omkring Torvet, på havnen og i Ringkøbing Centret. Ringkøbing har også mange fødevarerbutikker, hvad enten du er til varehuse, supermarkeder eller specialbutikker.

DE Ringkøbing ist mit seinen vielen Spezialgeschäften die beste Handelsstadt an der Westküste. Die Läden der Stadt garantieren durch die gute Beratung, stets mit einem Lächeln, ein positives Einkaufserlebnis.

Das Motto ist: Gute Beratung und ein Lächeln kosten nicht extra. Wir freuen uns darauf, Sie willkommen zu heißen zu einem richtig gemütlichen Rundgang durch die engen Gassen mit den vielen Läden und Fachgeschäften, denn hier gibt es etwas für jeden Geschmack und jede Geldbörse.

Es gibt richtig viele Modegeschäfte, also jede Möglichkeit, den letzten Schrei aus Paris in allen Größen und für jedes Alter zu finden. Einige Geschäfte haben sich auf die Jungen und andere auf die etwas Reiferen spezialisiert. Und wenn sich der Appetit meldet während des Einkaufens, gibt es auch hierfür viele Möglichkeiten, den schlimmsten Hunger zu stillen. Die Läden und Geschäfte befinden sich teils im Zentrum am Marktplatz, am Hafen und im Ringkøbing Center. Natürlich gibt es auch viele Lebensmittelgeschäfte jeder Art, wie Supermärkte und auch Spezialitätengeschäfte.

FN'S MÅL FOR EN BÆREDYGTIG UDVIKLING

Denne 3,5 meter høje bronze-skulptur symboliserer den skæve fordeling af verdens ressourcer. 'Survival of the Fattest', af Jens Galschiot. (Foto: Galleri Galschiot)

"62 milliardærer ejer i dag mere end den fattigste halvdel af verdens befolkning ejer tilsammen."

Udviklingsorganisationen Oxfam

SIDEN ÅR 2000 har FN haft fokus på at afskaffe global fattigdom, og FN har i den forbindelse opstillet en række udviklingsmål, som skulle nås inden 2015. En del af målene er nået, og i september 2015 har FN yderligere besluttet en række nye mål for en bæredygtig udvikling frem mod år 2030.

Global dagsorden frem mod 2030

FN's nye mål har overskriften: 'Mål for en bæredygtig udvikling'. Målene sammentænker fattigdom, ulighed og sult med miljø, klima, fred, sikkerhed, menneskerettigheder og folkelig involvering. Der er 17 mål og 169 delmål.

VORES ØKOLOGISKE FODAFTRYK

Det økologiske fodaftryk er en målemetode, der kan vise hvor meget af naturens ressourcer et menneske bruger ved at leve på den måde og med den livsstil, man har valgt. Fodaftrykket måles i arealenheder, dvs. det areal, som er nødvendigt for, at naturen skal kunne forny de ressourcer, man bruger.

Mål nr. 6 handler om retten til vand og sanitet. Her sammentænkes bl.a. rent vand og problemer med bæredygtighed.

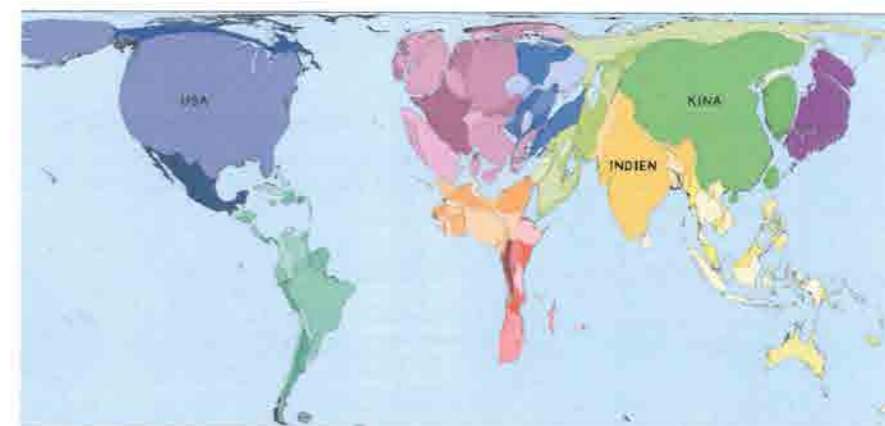
Mål nr. 10 handler om at mindske ulighed i og mellem lande. Alle lande skal arbejde aktivt for, at de 40 % af befolkningen, som har den laveste indkomst, skal kunne se den højeste stigning i deres indkomst.

Mål nr. 13 handler om at tage omgående handling for at bekæmpe klimaændringer og deres konsekvenser. Det handler bl.a. om at skabe en stærk global klimaaftale.

Mål nr. 15 handler om at beskytte, genopbygge og sikre bæredygtige løsninger for jordens økosystem, og sørge for bæredygtig skovdrift, bekæmpe ørken-dannelse og stoppe nedbrydning og ødelæggelse af biodiversiteten.

Danmark og FN's mål for bæredygtighed

De nye mål skal opfyldes i alle lande også i Danmark, og der er behov for, at alle lande får lavet planer for at sikre en bæredygtig udvikling. Danmark sætter et stort 'fodaftryk' i andre dele af verden, bl.a. fordi den danske svineproduktion, er baseret på import af foder som er dyrket i Sydamerika, hvor det medvirker til, at regnskoven forsvinder. En plan for en bæredygtig udvikling skal også tage højde for det forbrug, Danmark har uden for landets grænser.

Det økologiske fodaftryk, der her er vist for de enkelte lande i verden, beregnes som antallet af indbyggere i et land ganget med arealforbruget pr. indbygger. Kina og Indien har en høj befolkningstæthed, derfor er deres arealer forholdsvis store, selvom forbruget pr. person er lavere end gennemsnittet for alle lande. USA's forbrug pr. person er ca. 5 gange større end gennemsnittet. (Illustration: www.worldmapper.org)

"Danmark har et af verdens største økologiske fodaftryk – man kan godt leve et godt liv uden at have yderligere vækst i det materielle forbrug."

Mogens Buch Hansen, tidligere lektor på Roskilde Universitet

Borgernes adgang til information er vigtig for at skabe udvikling

De folkelige bevægelser både i Danmark og andre lande kan være med til at holde regeringerne fast på at arbejde for en bæredygtig udvikling. I 1998 blev en international aftale, der giver offentligheden adgang til oplysninger om, og medvirken ved lokale, nationale og internationale miljøsager, underskrevet af 34 lande.

Aftalen hedder Århus konventionen, og giver borgere bedre mulighed for at holde politikerne fast på det, de lover at gøre på miljøområdet.

"Det er den folkelige deltagelse, der skaber 90 % af alle forandringer."

Tidligere udviklingsminister Christian Friis Bach

For fattige bønder er adgang til ny viden om landbrug vigtig, så de kan udvikle deres produktion og sikre sig bedst muligt mod klimaforandringer.

De har også brug for uddannelse, så de bliver bedre i stand til at øve indflydelse i lokalsamfundet og kæmpe for deres rettigheder. (Foto: Aranya Agricultural Alternatives)

FOREDRAG

Billedhuggeren Jens Galschiøt fortæller om sit arbejde, sine kunstneriske og politiske ambitioner
Tirsdag d. 3. febr. kl. 19 på Ribe Katedralskole, Salen
Alle er velkomne. Gratis adgang.

Jens Galschiøt med sine indre svinehunde

Foredraget følges op med en tur til Fyn søndag d. 7. juni, hvor vi besøger Jens Galschiøts atelier og værksted og får en rundvisning. På samme tur besøges i øvrigt også det nye Grimmerhus. Nærmere program kommer i næste nummer af medlemsbladet.

Om Jens Galschiøt

Den selv lærte politiske kunstner Jens Galschiøt (f. 1954) vækker opsigt rundt om i verden med sine store skulpturer og installationer. Han laver kunst med budskaber og ønsker at skabe debat om humanisme, menneskerettigheder og klimaproblemer – han udfordrer vores grundlæggende menneskesyn. Det har han gjort med internationalt kendte værker som f.eks. Skamstøtten, Hungermarchen, Justitia – Survival of the Fattest og Min indre Svinehund.

For tiden er han aktuell med skulpturinstallationen Abrahams Børn om Toraens, Biblens og Koranens dogmer, som han har arbejdet på siden 2009. Værket er en blanding af Stonehenge og biblioteket i romanen Rosens navn; det består af 2,5 m høje bogstaver, dannet af stabler af toraer, bibler og koraner; bogstaverne står på en cirkelformet sokkel på 9 m i diameter og bliver til ordet FUNDAMENTALISM. Inde i cirklen kan man læse de 600 lyseste og mørkeste citater fra de tre hellige skrifter. Desværre kan de tre hellige skrifter fortolkes fundamentalistisk, og det har givet anledning til stridigheder mellem Abrahams børn – som mellem arvinger. Abrahams Børn kan ses på KunstCentret Silkeborg Bad indtil d. 19. april.

Jens Galschiøt viger ikke tilbage for at sætte fingeren på de ømme punkter, ikke for at mobbe eller provokere, men for at skabe dialog. Jyllands-Posten forsøgte at få ham til at bakke op om offentliggørelsen af Muhammed-tegningerne, men han afslog. Dialogen bør dreje sig om valget mellem en fundamentalistisk, intolerant fortolkning og en human, tolerant fortolkning af de tre hellige skrifter, som alle indeholder både noget smukt og noget afstumpet. Galschiøt ønsker at fremme dialogen med et afbalanceret kunstnerisk bidrag.

Man kan finde masser af materiale om Jens Galschiøt og hans projekter på internettet og YouTube. Det aktuelle værk FUNDAMENTALISM har sin egen fyldige hjemmeside, som er www.fundamentalism.dk

FORÅR 2015 KUNST I FOLKEUNIVERSITETET

Dansk symbolisme

Foredrag d. 21/1 og 19/2 kl. 19 på Ribe Kunstmuseum
v. museumsleder, mag.art. Teresa Nielsen

Kunst og arkitektur i Danmark
Kursus over 6 mandage med start
d. 16/2 kl. 17 på SDU, Esbjerg

Kunsttur til Museum Jorn

Foredrag og rundvisning d. 21/2 kl. 14 på Museum Jorn
i Silkeborg
v. museumsinspektør, cand.mag. Karen Friis Herbsleb

Trine Søndergaards fotografiske univers
Foredrag d. 19/3 kl. 17 på SDU, Esbjerg
v. billedkunstner og fotograf Trine Søndergaard

Kunst og historie: Rom – den evige stad
Foredrag d. 28/3 kl. 10 på SDU, Esbjerg
v. mag.art. Mette Smed og lektor Bent Iversen

Jugend – Art Nouveau – Skønvirke
Foredrag d. 19/5 og 26/5 kl. 19 på Ribe Kunstmuseum
v. mag.art. Mette Smed

Folkeuniversitetets kursusprogram med udførlig beskrivelse af ovenstående arrangementer kan fås på biblioteket eller ved henvendelse til Folkeuniversitetet

tlf. 6550 4103 • fu@fue.sdu.dk • www.fu.sdu.dk

SYDVESTJYSK FOLKEUNIVERSITET – ESBJERG, RIBE OG BRAMMING

HIMMELSKKE DAGE

— Kristi himmelfart 5.-8. maj —

København

Jens Galschiøt

Arrangør: Efterskoleme

Jens Galschiøt er en æner på den internationale og danske kunstscene, og hans kunstneriske aktiviteter har vakt stor opmærksomhed verden rundt. Hans skulptur 'Fundamentalism' kan ses til Himmelske Dage på Regnbuepladsen. Skulpturen er en central del af projektet 'Abrahams Børn', der fokuserer på religiøs fundamentalisme og forsøger at etablere dialog mellem religioner.

🕒 10.00

🎟️ Fri entré

📍 Pluto på Rådhuspladsen, 1599 København V

Fundamentalism

- invitation til konstruktiv religionsdebat

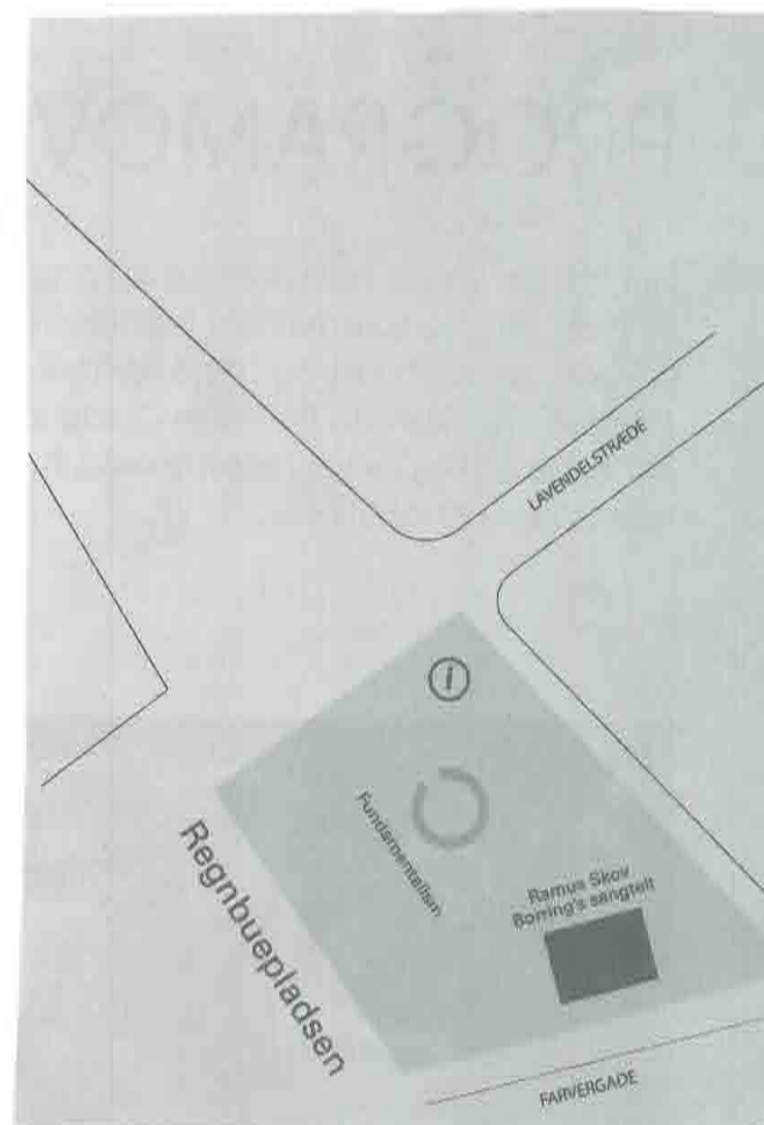
Arrangør: Projektgruppen "Religionsmøde" ved Din tro, Min tro, Tro i Harmoni

Jens Galschiøts gigantiske skulptur på Regnbuepladsen viser 600 af de mest lyse og mørke citater fra Toræen, Biblen og Koranen. Kom og deltag i debatten sammen med dialogguider fra tværreligiøse organisationer: Tro i Harmoni, Faith & Food, Din tro, Min tro og Dialog Forum.

🕒 Hele dagen

🎟️ Fri entré

📍 Regnbuepladsen, 1560 København V

Jens Galschiøts værk: Fundamentalism